

Inhoudsopgave

JAARVERSLAG 2022	
<hr/>	
Voorwoord	5
<hr/>	
1 Kerncijfers en pensioenregeling	8
<hr/>	
1.1 Kerncijfers 2018-2022 (bedragen x EUR 1.000)	9
1.2 Pensioenregeling	10
<hr/>	
2 Bestuursverslag	12
<hr/>	
2.1 Voor wie zijn wij er?	13
2.1.1 Algemeen	13
2.1.2 Onderlinge verhoudingen van sociale partners en het bestuur van het fonds	13
2.1.3 Solidariteit	13
2.2 Missie, visie en strategie	13
2.2.1 Samenvatting	13
2.2.2 Meerjarenbeleidsplan	14
2.3 Wat hebben we in 2022 bereikt?	14
2.3.1 Nauwgezet volgen impact oorlog in Oekraïne	14
2.3.2 Wet Toekomst Pensioen	15
2.3.3 Pensioenregeling en communicatie	15
2.3.4 Financiële opzet	17
2.3.5 Vermogensbeheer	23
2.3.6 Risicobeheer	34
2.3.7 Governance en compliance	43
2.4 Wat heeft dit gekost?	46
2.4.1 Kosten uitvoering pensioenbeheer (x € 1.000,-)	46
2.4.2 Kosten uitvoering vermogensbeheer (x € 1.000,-)	50
2.5 Gebeurtenissen na balansdatum	52
2.5.1 UFR-parameters	52
2.5.2 Nieuw pensioenstelsel	52
2.6 Onze activiteiten in 2023	52
2.6.1 Pensioenregeling en communicatie	52
2.6.2 Financiële opzet	54
2.6.3 Vermogensbeheer	55
2.6.4 Risicobeheer & interne audit	55

2.6.5	Governance en compliance	57
3	Organisatie en profiel	58
3.1	Algemeen	59
3.2	Het bestuur	59
3.3	Portefeuilles en DB-overleg	61
3.4	Overige werkgroepen	62
3.5	Intern toezicht	62
3.6	Verantwoordingsorgaan	64
3.7	De geschillencommissie	65
3.8	Beloningsbeleid	65
3.9	Gedragcode en compliance	66
4	Verslag niet uitvoerend-bestuurders	68
4.1	Verslag van de niet-uitvoerend bestuurders (NUB's)	69
4.2	Taken en rollen in het governance model	69
4.3	Werkwijze intern toezicht	70
4.3.1	Organisatie en personele bezetting	70
4.3.2	Overlegstructuur	71
4.3.3	Verantwoording	71
4.3.4	Zelfevaluatie	71
4.3.5	Samenvatting toezichtjaar 2022 (hoofdpunten)	71
4.4	Toezichtjaar 2022: belangrijkste zaken naar toezicht thema	72
5	Verslag verantwoordingsorgaan	75
JAARREKENING		
6	Jaarrekening	83
6.1.	Balans per 31 december 2022	84
6.2.	Staat van baten en lasten	85
6.3.	Kasstroomoverzicht	86
6.4.	Toelichting op de jaarrekening	87
	Algemeen	87
	Grondslagen	87
6.5	Toelichting op de balans per 31 december 2022	98
6.6	Risicobeheer	107
6.7	Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa	116

6.8	Verbonden partijen	117
6.9	Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022	118
6.10	Gebeurtenissen na balansdatum	122
7	Overige gegevens	123
7.1	Actuariële verklaring	124
7.2	Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	126
8	Bijlagen	131
8.1	Begrippenlijst	132
8.2	Nevenfuncties bestuur Meubel per 31 december 2022	135
8.3	Andere betrokken	136
8.4	Annex IV	139

Ontwikkelingen maatschappelijk

Afgelopen jaar heeft de oorlog in Oekraïne veel impact op onze wereld gehad en op de financiële markten maar ook maatschappelijk gezien zijn de beelden veranderd. Het fonds keurt alle vormen van agressie af en we leven mee met alle mensen die het raakt. Deze oorlog vraagt van ons om waakzaamheid. We letten dan ook extra scherp op welke invloed de situatie tussen Oekraïne en Rusland heeft op ons pensioenfonds en het pensioen van alle deelnemers. Samen met onze vermogensbeheerders hebben we onderzocht hoe we onze beleggingen in Rusland op een verantwoorde manier kunnen afbouwen. En we houden continu de gevolgen in de gaten van de sancties die wereldwijd tegen Rusland zijn ingesteld. Daarnaast is ook de financiële situatie van het fonds gewijzigd door hogere rente en hogere inflatie. Dit betekende dat wij konden indexeren.

Bestuur

Het bestuur heeft zich vooral gefocust op de voorbereidingen op het nieuwe pensioenstelsel. Net voor het kerstreces, op 22 december 2022, heeft de Tweede Kamer ingestemd met de Wet toekomst pensioenen. Vervolgens beoordeelt de Eerste Kamer de wet en bij instemming kan de wet op 1 juli 2023 ingaan. Pensioenfondsen hebben tijd nodig om zich voor te bereiden op de nieuwe pensioenwet. Uiterlijk op 1 januari 2027 moeten alle pensioenfondsen voldoen aan de nieuwe regels voor pensioen. Pensioenfonds Meubel heeft als beoogde overgangsdatum naar het nieuwe pensioenstelsel 1 januari 2025 en is daarover met de sociale partners, het verantwoordingsorgaan en de uitvoeringsorganisatie in gesprek. Tot die tijd is er veel werk aan de winkel.

Voor mensen die pensioen opbouwen of al met pensioen zijn, verandert er de komende jaren nog niets. De nieuwe regels gaan in op het moment dat het pensioenfonds overstapt. Het bestuur zal deze overgang zo duidelijk mogelijk communiceren, evenals de gevolgen die dit voor alle deelnemers heeft.

Samenstelling VO

De samenstelling van het verantwoordingsorgaan is het afgelopen jaar ingrijpend veranderd; er zijn veel leden afgetreden die aan hun maximale termijn van 12 jaar zaten. Bij de nieuwe leden hebben we vooral gezocht naar meer diversiteit en verschillende achtergronden. Daarnaast hebben alle leden een intensieve cursus gedaan om hun kennis individueel en collectief naar een zo hoog mogelijk niveau te brengen. Het bestuur spreekt zijn waardering uit voor alle inspanningen van het VO en de samenwerking die uitstekend verloopt. Met het oog op de wijzigingen van het pensioenstelsel zijn dit belangrijke uitgangspunten.

Rebranding

Ons fonds voert momenteel de pensioenregeling uit voor 4 verschillende sectoren maar wordt nog steeds Meubel genoemd. Dit vinden we niet meer helemaal passend, want we willen graag dat al onze deelnemers zich herkennen en thuis voelen bij ons fonds. Vandaar dat we een traject zijn gestart om een naam te zoeken die beter passend is bij al onze deelnemers en onze gezamenlijke achtergrond. Dat is OAK geworden. Wij zijn er erg blij mee en hopen dat u zich hierin ook kunt vinden.

Financiële situatie

We hebben de pensioenen per 1 januari 2023 met 6,8% verhoogd. Deze verhoging geldt voor iedereen. Dus voor pensioengerechtigden en voor mensen die nog niet met pensioen zijn. Bij het vaststellen van de verhoging houden we rekening met de belangen van zowel de oudere als de jongere deelnemers bij het pensioenfonds. De prijsinflatie was erg hoog. Daarom vinden we het belangrijk dat iedereen meer te besteden krijgt. Tegelijkertijd zijn er voldoende buffers nodig, ook bij de overstap naar het nieuwe pensioenstelsel. Met deze verhoging behouden we naar verwachting voldoende buffer.

Vooruitblik 2023

Een eigen bestuursbureau is de volgende logische stap van het bestuur in de verdere professionalisering van ons fonds. Het bestuur heeft eind 2022 dit besluit genomen en is bezig het eigen bureau vorm te geven en in te vullen. Per 1 juli 2023 moet het eigen bureau dan volledig werkend zijn, waar de medewerkers van het bestuursbureau

direct verbonden zijn aan het fonds. Het bestuur hoopt hierdoor een hechter collectief te creëren binnen het groeiende pensioenfonds. De aanpak van deze transitie gaat in samenwerking met adviesbureau Montae & Partners, die daarnaast betrokken blijven voor een flexibele schil voor de bestuursondersteuning en bedrijfsvoering. Het besluit tot een eigen bestuursbureau heeft geen structurele financiële gevolgen voor de deelnemers van het pensioenfonds, naast de eenmalige kosten voor het opzetten van het eigen bestuursbureau.

Vaststelling jaarverslag en dankwoord

Het bestuur heeft op 21 juni 2023 het jaarverslag 2022 en de daarbij behorende staten voor De Nederlandsche Bank vastgesteld. Wij willen iedereen bedanken die in het verslagjaar heeft bijgedragen aan het goed functioneren van het pensioenfonds.

Met vriendelijke groet,

Amsterdam, 21 juni 2023

P.A. de Bruijn - Nooteboom, voorzitter

R.G.A. van Dijk, uitvoerend bestuurder

P. Priester, uitvoerend bestuurder

D.A. Roodenrijs, loco voorzitter / niet-uitvoerend bestuurder

P.W. de Geus, niet-uitvoerend bestuurder

L.C.M. Leisink, niet-uitvoerend bestuurder

D. Gunaydin, niet-uitvoerend bestuurder

M. Pet, niet-uitvoerend bestuurder

M. de Jong, niet-uitvoerend bestuurder

1.1 Kerncijfers 2018-2022 (bedragen x EUR 1.000)

Bedragen x € 1.000	2022	2021	2020	2019	2018
Aantal verzekerden (per eind van het jaar)					
Deelnemers, actief en voortgezet	27.675	26.884	27.094	21.038	20.340
Gewezen deelnemers (slapers)	65.101	68.009	73.892	61.115	60.294
Pensioengerechtigden	35.530	33.791	33.795	25.630	24.998
Totaal aantal verzekerden	128.306	128.684	134.781	107.783	105.632
Aangesloten werkgevers	2.745	2.464	3.740	2.640	2.693
Pensioenen					
Feitelijke premie	145.759	126.689	111.770	83.773	70.653
Uitvoeringskosten	10.618	10.478	10.998	7.531	5.772
Uitkeringen	103.485	96.257	92.284	60.590	59.184
Verleende toeslag actieven *	6,80%	0,60%	0,00%	0,00%	0,00%
Verleende toeslag gepensioneerden en gewezen deelnemers	6,80%	0,60%	0,00%	0,00%	0,00%
Vermogen en solvabiliteit					
Minimaal vereist eigen vermogen in %	104,3	104,3	104,2	104,2	104,4
Vereist eigen vermogen in %	119,6	117,5	117,4	116,3	117,2
Dekkingsgraad in %	117,0	119,8	105,9	106,5	104,8
Beleidsdekkingsgraad in %	121,0	114,1	99,7	104,5	108,6
Gemiddelde rekenrente in %	2,53	0,58	0,22	0,78	1,43
Beleggingen					
Belegd vermogen in € mln	4.541	6.308	5.953	3.738	3.120
Beleggingsopbrengsten in € mln	-1.790	347	647	606	-75
Jaarrendement portefeuille in %	-25,7	5,9	12,3	19,6	-2,2
Z-score	-0,90	1,04	0,51	1,41	-0,67
Performancetoets	0,83	1,40	1,00	0,79	0,40
Kostenratio's					
Vermogensbeheerkosten als % van gemiddeld belegd vermogen	0,19	0,18	0,20	0,31	0,43
Transactiekosten als % van gemiddeld belegd vermogen	0,07	0,04	0,07	0,22	0,16
<i>Totaal beleggingskosten</i>	<i>0,26</i>	<i>0,23</i>	<i>0,28</i>	<i>0,53</i>	<i>0,59</i>
Pensioenuitvoeringskosten als % van gemiddeld belegd vermogen	0,20	0,17	0,20	0,20	0,18
Totaal kosten als % van gemiddeld belegd vermogen	0,46	0,40	0,48	0,73	0,77
Pensioenuitvoeringskosten incl. projectkosten (in euro per deelnemer)	152	154	165	129	107
Pensioenuitvoeringskosten excl. projectkosten (in euro per deelnemer)	140	138	124	114	102

* Een extra toeslag is verleend aan de Houthandel populatie per 1 januari 2020 van 5%, per 1 januari 2021 van 1% en per 1 januari 2022 van 1,85% (uit het surplus van de collectieve waardeoverdracht).

1.2 Pensioenregeling

Ouderdomspensioen

Onderstaand vindt u de belangrijkste kenmerken van de ouderdomspensioenregeling in 2021 en 2022.

Pensioensysteem	Middelloonregeling			
	Sectoren Meubel, Tentoonstellingsbouw en Orgelbouw		Sector Houthandel	
	2022	2023	2022	2023
Premie basisregeling	26,30%	26,30%	26,6% (+ 3,2% uit bestemmingsreserve sociale partners houtbedrijf)	26,6%
Pensioengevend loon	Sectoren Meubelindustrie en Orgelbouw Het vaste loon per 1 januari, inclusief de vakantietoeslag, plus de eventuele ploegentoeslag en/of overwerkvergoeding van het voorafgaande kalenderjaar.		Sector Houthandel Het vaste loon per 1 januari, inclusief de vakantietoeslag, vaste eindejaaruitkeringen, vaste gratificaties en andere onderdelen van het vaste loon.	
	Sector Tentoonstellingbouw Het vaste loon per 1 januari, inclusief de vakantietoeslag			
Franchise	In principe gekoppeld aan de procentuele verhoging van het wettelijk minimum loon			
	€ 14.913	€ 16.427	€ 21.339	€ 21.339
Maximum (pensioengevend) loon	2021: € 61.405 2022: € 65.461 In principe gekoppeld aan de procentuele verhoging van de cao-lonen.			
Pensioengrondslag	Pensioengevend loon minus franchise			
Opbouwpercentage van pensioengrondslag	1,67%	1,875%	1,875%	1,875%
Opbouwperiode	21 tot 68 jaar			
Pensioenrichtleeftijd	68 jaar			
Pensioeningangsdatum	<ul style="list-style-type: none"> • Op zijn vroegst: vijf jaar vóór de voor de deelnemer geldende AOW-leeftijd • Uiterste pensioeningangsdatum: 70 jaar 			
Toeslag	Voorwaardelijke indexatie op basis van de algemene prijsindex, afgeleid van de "CPI-Alle bestedingen-afgeleid" (CBS) over de periode september-september.			
Partnerpensioen	<ul style="list-style-type: none"> • 70% van het (bereikbare) ouderdomspensioen voor de partner van actieve deelnemers • Volledig verzekerd op risicobasis Voor werknemers jonger dan 21 jaar geldt een risicodekking			
Uitruilmogelijkheden	<ul style="list-style-type: none"> • Inruil van partnerpensioen voor een hoger ouderdomspensioen is mogelijk op de gekozen pensioeningangsdatum. • Uitruil van aanspraken ouderdomspensioen voor extra aanspraken op partnerpensioen is mogelijk op de pensioeningangsdatum of bij beëindiging van de deelneming. 			
Hoog/laag-constructie	Mogelijkheid om op de pensioeningangsdatum de eerste 5 of 10 jaar of tot de ingang van de AOW, een hoger en vervolgens levenslang een lager ouderdomspensioen te ontvangen.			
Wezenpensioen	<ul style="list-style-type: none"> • 14% van het (bereikbare) ouderdomspensioen tot 18 jaar of 27 jaar indien de (half)wees een opleiding volgt • 28% voor volle wezen 			

Premievrije deelneming	• Verzekerd op risicobasis In geval van arbeidsongeschiktheid in de zin van de WIA/WAO: naar verhouding van de mate van arbeidsongeschiktheid premievrije deelneming.
------------------------	--

Het aanvullend Invaliditeitspensioen

Het pensioenfonds kent een invaliditeitspensioen voor de deelnemer die vóór 1 januari 2006 in aanmerking is gekomen voor een uitkering op grond van de WAO. Verdere voorwaarden zijn opgenomen in een apart pensioenreglement (II). Het gaat om een tijdelijke uitkering aan deelnemers met een WAO-uitkering. De hoogte is afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid. De reglementaire premie maakt onderdeel uit van de totale doorsneepremie. Het heffingsloon is gelijk aan het pensioengevend loon en gemaximeerd. Dit maximum wordt jaarlijks aangepast.

Excedent-middeloon

Werkgevers kunnen voor hun werknemers een uitvoeringsovereenkomst sluiten voor een excedent-middeloonregeling. Het gaat om een excedentverzekering voor pensioengevende lonen boven het maximum pensioengevend loon tot de fiscale nettopensioengrens. Het opbouwpercentage is gelijk aan dat in de toepasselijke basispensioenregeling.

ANW-hiaat

Het fonds kent naast de verplichte basisregeling ook een facultatieve regeling, waarbij de werknemers van aangesloten werkgevers op vrijwillige basis dekking kunnen verkrijgen voor ANW-hiaat. Deze dekking is volledig herverzekerd bij Elips Life.

WIA-excedent

Het fonds kende tot 31 december 2022 naast de verplichte basisregeling ook een facultatieve regeling, waarbij de werknemers van aangesloten werkgevers op vrijwillige basis dekking konden verkrijgen voor WIA-excedent. Deze dekkingen was volledig herverzekerd bij Elips Life. De mogelijkheid om deel te nemen aan een WIA-excedent regeling is – na instemming van de sociale partners – per 1 januari 2023 komen te vervallen.

2.1 Voor wie zijn wij er?

2.1.1 Algemeen

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Meubelindustrie en Meubileringsbedrijven (hierna: het pensioenfonds) verzorgt een verplichte collectieve pensioenregeling voor medewerkers in de Meubelbranche, de Tentoonstellingsbouw, de Orgelbouw en de Houthandel. Met als doel dat deelnemers ook na hun pensioneren een inkomen kunnen genieten dat geen verrassingen kent en zo toereikend mogelijk is.

Het pensioenfonds is opgericht in 1954 door werkgevers en werknemersorganisaties in de bedrijfstak Meubelindustrie en Meubileringsbedrijven en statutair gevestigd in Amsterdam. In 1998 werd het pensioenfonds uitgebreid met de sector Tentoonstellingsbouw. In 2002 werd het pensioenfonds opnieuw uitgebreid, toen met de sector Orgelbouwbedrijven. Per 1 januari 2020 is het pensioenfonds uitgebreid met de sector Houthandel.

Het pensioenfonds is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41199580. De laatste statutenwijziging vond plaats op 1 juli 2022. Het pensioenfonds is aangesloten bij de Pensioenfederatie.

2.1.2 Onderlinge verhoudingen van sociale partners en het bestuur van het fonds

Het is aan sociale partners om de inhoud van de pensioenregeling te bepalen. Het bestuur toetst deze pensioenregeling en ziet toe op de uitvoering van deze regeling aan de hand van onderstaande beginselen:

- solidariteit als basis van de pensioenregeling (inclusief risicotoedeling);
- collectiviteit mits evenwichtig naar verschillende groepen;
- toekomstbestendigheid;
- voorwaardelijke toeslagambitie;
- gezonde financiële positie van het fonds;
- transparante communicatie (vertaald naar onderscheiden groepen op collectief en individueel niveau);
- deskundig, representatief en integer bestuur;
- integere en transparante bedrijfsvoering;
- verantwoording afleggen naar stakeholders en toezichthouders.

Kort gezegd komt het erop neer dat sociale partners de inhoud van de pensioenregeling bepalen en het pensioenfonds zorgt voor de uitvoering daarvan.

2.1.3 Solidariteit

De pensioenregeling van het fonds is gebaseerd op solidariteit. Dit komt onder andere tot uitdrukking in het hanteren van een voor iedere deelnemer gelijk premiepercentage. Het uitgangspunt is dat alle werknemers vallend onder de verplichtstelling van het fonds ook deelnemen aan de pensioenregeling van het fonds. Alleen op deze wijze kunnen collectieve en op solidariteit gebaseerde pensioenregelingen mogelijk worden gemaakt en tegen zo laag mogelijke kosten uitgevoerd worden gehouden. Het bestuur hanteert daarom een strikt vrijstellingsbeleid. Een ruimer gebruik van de bevoegdheid tot het verlenen van vrijstelling gaat ten koste van de solidariteit.

2.2 Missie, visie en strategie

2.2.1 Samenvatting

Het bestuur stelde eind 2021 haar missie, visie en strategie opnieuw vast.

Missie

Pensioenfonds Meubel zet zich ervoor in om de pensioenregeling professioneel en klantgericht uit te voeren. Met als doel dat deelnemers ook na hun pensioneren een inkomen kunnen genieten dat geen verrassingen kent en zo toereikend mogelijk is.

Visie

Het fonds heeft de overtuiging dat een pensioenfonds dat is gestoeld op solidariteit en collectiviteit de beste manier is voor haar deelnemers om pensioen op te bouwen. Solidariteit is waardevol omdat we binnen onze branches risico's delen die je als individu niet wil en kan dragen. Het fonds als herkenbare voorvechter van pensioen als essentieel sociaal contract. Adequaat reageren op langetermijn veranderingen. Veranderingen zien als kansen om deelnemers én werkgevers tijdig en juist te kunnen begeleiden naar nieuwe tijden.

Strategie

Pensioenfonds Meubel streeft haar missie en visie na door middel van voldoende schaalgrootte en evenwichtige belangenafweging proactief in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen waarbij kostenbeheersing niet uit het oog wordt verloren.

Kernwaarden

De missie, visie en strategie van Pensioenfonds Meubel is gebaseerd op solidariteit, collectiviteit, verbinding, goede support, beleving, partnerrol, professionaliteit, evenwichtige belangenafweging, kostenefficiency, herkenbaarheid en maatschappelijk verantwoorde uitvoering.

2.2.2 Meerjarenbeleidsplan

Op basis van de missie, visie en strategie wordt elke vier jaar een meerjarenbeleidsplan vastgesteld. Het meerjarenbeleidsplan is bedoeld als strategisch document. Daarnaast dient het als leidraad voor de planning en uitvoering door de uitvoerend bestuursleden en het toezicht door de niet-uitvoerend bestuursleden. Het meerjarenbeleidsplan wordt jaarlijks uitgewerkt in verschillende concrete jaarplannen per portefeuille. Eind 2021 is het meerjarenbeleidsplan 2022-2025 opgesteld met de volgende speerpunten:

- Een digitaal en innovatief pensioenfonds;
- Een beheerste groei in aantallen deelnemers en van het belegd vermogen;
- Een robuust systeem van financiering en uitvoering;
- Samenbinding o.b.v. strategisch relatiemanagement;
- Doorlopend bouwen aan partnership.

Het meerjarenbeleidsplan is een dynamisch document dat jaarlijks wordt geëvalueerd en periodiek besproken met de sociale partners en het verantwoordingsorgaan. In de jaarplannen worden ook de toezichtthema's van DNB en AFM opgenomen en vanuit de betreffende portefeuilles opgepakt.

2.3 Wat hebben we in 2022 bereikt?

2.3.1 Nauwgezet volgen impact oorlog in Oekraïne

Eind februari 2022 begon de inval vanuit Rusland in Oekraïne. Het bestuur van pensioenfonds Meubel is geschokt door deze oorlog en keurt alle vormen van agressie af. Deze zorgelijke situatie raakt de hele wereld, direct of indirect. Pensioenfonds Meubel volgt nauwgezet alle ontwikkelingen en bespreekt deze periodiek, zolang de situatie daarom vraagt. Daarbij wordt bekeken welke invloed de situatie tussen Oekraïne en Rusland heeft op het pensioenfonds en het pensioen van de deelnemers. Bij alle kritische uitbestedingsrelaties zoals de pensioenuitvoerder en de vermogensbeheerpartijen is uitgevraagd in hoeverre zij extra alert zijn op mogelijke cyber-aanvallen vanuit Rusland, of ze daar ook verhoogd risico zien voor hun IT-systemen en welke eventuele maatregelen ze daartegen nemen. Daarnaast wordt ook gemonitord in hoeverre deze uitbestedingspartijen de sanctie richtlijnen vanuit DNB en AFM opvolgen.

De oorlog heeft op verschillende manieren impact op het pensioenfonds. Indien de oorlog voor langere tijd impact op de wereldeconomie heeft, zal nauwlettend in de gaten gehouden blijven worden welke impact dit heeft op de (meerjarige) strategische doelstellingen van het fonds. De bewegingen op de financiële markten zijn vooral snog klein: de (dalende) beurs en (stijgende) rentebewegingen heffen elkaar grotendeels op. Dat betekent dat de

Russische inval tot nu toe geen grote impact heeft gehad op de actuele dekkinggraad. Het fonds is een langetermijn belegger. We reageren niet direct op een waardedaling of -stijging, maar kijken naar het verwachte rendement op de lange termijn. Vanuit dat oogpunt is er nu geen aanleiding om verder in te grijpen in de beleggingsportefeuille bij Pensioenfonds Meubel. Het pensioenfonds monitort continu de gevolgen van de sancties die wereldwijd tegen Rusland zijn ingesteld.

Voor actuele informatie wordt naar de website van het pensioenfonds verwezen.

2.3.2 Wet Toekomst Pensioen

Het kabinet heeft samen met werknemers- en werkgeversorganisaties een Pensioenakkoord gesloten. In het Pensioenakkoord staan nieuwe afspraken over pensioenen en AOW. Die afspraken worden nu verder uitgewerkt. Daardoor gaat de pensioenregeling van Pensioenfonds Meubel ook veranderen. Pensioenfonds Meubel is begin 2021 een project gestart om het nieuwe pensioenstelsel te implementeren, onder begeleiding van een externe projectleider. In een projectplan is geschetst welke fases er te onderscheiden zijn in dit traject, welke stakeholders betrokken zijn in welke fase en voor welke vraagstukken, hoe de tijdslijnen er uit zien en tot welke conceptplanning dit leidt. Het pensioenfonds heeft een stuurgroep ingericht om de regie op het project te voeren zodat de besluitvorming en implementatie tijdig plaatsvindt en om de verschillende gremia te faciliteren in hun rol. Belangrijke keuzes in het project moeten gemaakt worden door de sociale partners in de sectoren. De werkgevers en vakbonden in de Meubelindustrie en Interieurbouw, Tentoonstellingsbouw, Houthandel en Orgelbouw maakten eind 2021 een principe keuze voor de solidaire premiereregeling. Voor sociale partners is de wijze waarop in het nieuwe pensioenstelsel uitdrukking gegeven wordt aan solidariteit, het voorkomen van pech- en geluksgeneraties en de mate waarin de deelnemers worden ontzorgd van doorslaggevende betekenis. Dit principebesluit heeft nog een voorlopig karakter, omdat het wet- en regelgevingstraject nog niet is afgerond. Sociale partners zijn voorstander van het continueren van een verplicht gestelde regeling binnen het nieuwe pensioenstelsel. Ook geven sociale partners er de voorkeur aan dat de uitvoering van de nieuwe regeling wordt ondergebracht bij Pensioenfonds Meubel. Het pensioenfonds gaat er de komende tijd voor zorgen dat de nieuwe pensioenregeling kan worden ingevoerd. Uiterlijk 1 januari 2027 moeten pensioenfondsden klaar zijn om de nieuwe pensioenregeling in te voeren. Pensioenfonds Meubel wil de nieuwe regeling in 2025 invoeren.

2.3.3. Pensioenregeling en communicatie

2.3.3.1 Transitie naar TKP

Per 1 januari 2021 is de pensioenuitvoering overgegaan van Centric naar TKP. Ook in 2022 is aandacht besteed aan de transitie van de pensioenadministratie naar TKP. Hierbij ging het vooral om het afhandelen van een aantal werkgevers- respectievelijk deelnemersdossiers. Gezien de langlopende historie van enkele dossiers vraagt de afhandeling ook in 2023 nog aandacht.

2.3.3.2 Dataschoning

In 2022 heeft TKP veel capaciteit ingezet voor het opschonen van historische data. Voorbeelden van datacategorieën zijn oude echtscheidingen, premievrije voortzetting en niet opgevraagde pensioenen. Voor deze schoningsactie is een plan van aanpak datakwaliteit opgesteld. Aan de hand van een maandelijkse rapportage geeft TKP inzicht in de voortgang van dit traject.

2.3.3.3 Andere wettelijke ontwikkelingen

Naast het nieuwe pensioenstelsel bereidt het fonds zich - in overleg met TKP - ook voor op andere wettelijke ontwikkelingen. Beoogd was met ingang van 2023 het voor deelnemers mogelijk te maken om bij pensioeningang een deel van hun pensioen op te nemen als een 'bedrag ineens'. Dit betekent niet alleen dat de administratie moet worden aangepast, maar ook dat het fonds moet besluiten hoe deelnemers te ondersteunen bij hun keuzeproces. Uiteindelijk is de datum van inwerkingtreding 1 januari 2024 geworden. In 2023 wordt hier dan ook verder opvolging aan gegeven. Daarnaast wordt in Den Haag al langere tijd gesproken over een andere verdeling van pensioen bij scheiding. De datum van inwerkingtreding van deze nieuwe regelgeving is beoogd per 2027.

2.3.3.4 Wijzigingen in de pensioenregelingen per 1.1.2022

De franchise, opbouwpercentage en premie en de diverse grenzen (maximum pensioengevend salaris, wettelijke afkoopgrens) zijn gewijzigd per 1 januari 2022. Hierbij kent de pensioenregeling voor de sector houthandel enkele eigen parameters. De wijzigingen zijn doorgevoerd in de fondsdocumenten en geïmplementeerd in pensioenadministratie. Voor de specificatie van de wijzigingen in de pensioenregeling van de sectoren Meubel, Tentoonstellingsbouw en Orgelbouw en die van de sector Houthandel hierboven in paragraaf 1.2 Pensioenregeling.

2.3.3.5 Inventariseren mogelijkheden vereenvoudiging pensioenregelingen

In 2022 is verder opvolging gegeven aan het vereenvoudigen van de pensioenregeling. Voor een aantal onderdelen geldt dat hier de eerste verkenningen hebben plaatsgevonden waaraan in 2023 verder uitvoering wordt gegeven. De vereenvoudigingen die het fonds heeft doorgevoerd per 1 januari 2023 betreft:

- Afschaffen van de vrijwillige WIA-excedent en – aanvullingsregeling;
- Automatische verwerking van de 58+ regeling (variant 'minder werken, 100% opbouw') voor alle sectoren;
- Afschaffen van de 58+ regeling (variant 'lichtere functie') die alleen beschikbaar was voor werknemers die vielen onder de Meubel-cao;
- Pensioengevend maken van 'meeruren' voor alle aangesloten sectoren.

Naar verwachting biedt, zodra deze definitief is, ook de Wet toekomst pensioenen nog mogelijkheden om de huidige pensioenregeling te vereenvoudigen.

2.3.3.6 ZZP

Het fonds heeft in 2022 de ontwikkelingen gevolgd voor wat betreft de afspraken over ZZP-ers bij de uitwerking van het Pensioenakkoord. In 2022 is een eerste analyse uitgevoerd van het aantal ZZP'ers dat mogelijk actief is in de bij het fonds aangesloten branches. Uiteindelijk is eind 2022 besloten om dit dossier voor nu te sluiten aangezien nog steeds onduidelijk is hoe deze groep in het nieuwe stelsel wordt gepositioneerd. Daarbij komt dat de Stichting van de Arbeid in 2023 met een advies komt aan de verantwoordelijk minister waarna mogelijk aangepaste wetgeving volgt.

2.3.3.7 Pensioenconsulent

Sinds het voorjaar van 2020 heeft pensioenfonds Meubel een pensioenconsulent. Deze heeft persoonlijk contact met (nieuwe) werkgevers en verzorgt bijeenkomsten in de regio of op locatie, voor werkgevers of voor groepen deelnemers.

2.3.3.8 Correspondentie met toezichthouders

Pensioenfonds Meubel heeft op 1 maart 2022 aan de Autoriteit Financiële Markten (AFM) gemeld dat 3% van de Uniforme Pensioen Overzichten voor de pensioengerechtigden niet tijdig was verzonden. Dit hield verband met de werkzaamheden voor datakwaliteit en dataschoning. De betrokken pensioengerechtigden zijn per brief en via de website geïnformeerd. AFM heeft naar aanleiding van de melding aangegeven dat het pensioenfonds zich moet houden aan de norm dat alle verstrekte informatie tijdig, volledig en juist moet zijn en tegelijkertijd dat het de proactieve houding van het pensioenfonds waardeert.

2.3.3.9 Klachten en geschillen

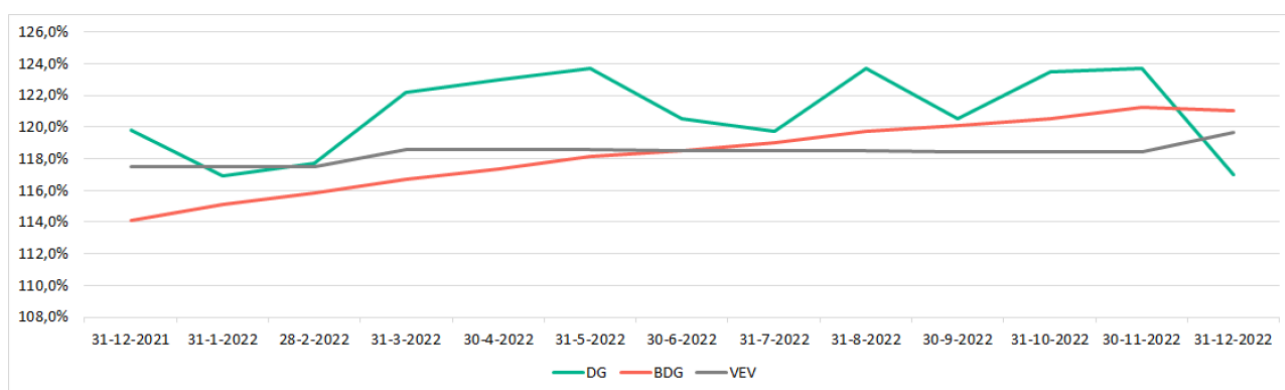
Waar gewerkt wordt, worden fouten gemaakt. Pensioenfonds Meubel kent daarom een klachten- en geschillenregeling. De administrateur rapporteert per kwartaal over de ontvangen vragen en klachten vanuit de deelnemers en werkgevers. Bij de bespreking van de rapportages wordt ingegaan op een vraag of een klacht incidenteel van aard is, of dat er een meer structurele oorzaak lijkt te zijn. Daarbij wordt beoordeeld of deze kan worden weggenomen door het wijzigen van het beleid of van een proces of in de communicatie. In 2022 is naar

aanleiding van een klacht over het niet hebben ontvangen van een uitkering in het buitenland, de plaatsnaam van de bank opgenomen in de betalingsopdracht om te voorkomen dat de bank het bedrag niet weer terugstort. Gemaakte fouten kunnen ook leiden tot een onjuiste vaststelling van het pensioen. De Pensioenfederatie heeft een Servicedocument uitgegeven hoe pensioenfondsen kunnen handelen wanneer blijkt dat een pensioen verkeerd (te hoog of te laag) is vastgesteld. Het herzieningenbeleid van pensioenfonds Meubel is hierop aangepast. Deelnemers kunnen het herzieningenbeleid vinden op de website van het fonds.

2.3.4 Financiële opzet

2.3.4.1 Financiële opzet en positie

Ontwikkeling dekkingsgraden 2022

Ontwikkeling dekkingsgraden 2022

	DG	BDG	VEV
31-12-2021	119,8%	114,1%	117,5%
31-01-2022	116,9%	115,1%	117,5%
28-02-2022	117,7%	115,8%	117,5%
31-03-2022	122,2%	116,7%	118,6%
30-04-2022	123,0%	117,4%	118,6%
31-05-2022	123,7%	118,1%	118,6%
30-06-2022	120,5%	118,5%	118,5%
31-07-2022	119,7%	119,0%	118,5%
31-08-2022	123,7%	119,7%	118,5%
30-09-2022	120,5%	120,1%	118,4%
31-10-2022	123,5%	120,5%	118,4%
30-11-2022	123,7%	121,2%	118,4%
31-12-2022	117,0%	121,0%	119,6%

De beleidsdekkingsgraad is in 2022 gestegen van 114,1% tot 121,0%. De beleidsdekkingsgraad is hoger dan de dekkingsgraad behorend bij het vereist eigen vermogen van 119,6% (2021: 117,5%). Daarmee is er eind 2022 geen sprake meer van een reservetekort (2021: dekkingstekort). Omdat de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110,0% zijn de pensioenen geïndexeerd met 6,8% (2021: 0,6%).

Ontwikkeling van de actuele dekking

Ontwikkeling van de actuele dekking

Herstelplan

In het herstelplan toont het pensioenfonds aan dat met de uitvoering van het beleid de beleidsdekking weer boven de (minimaal) vereiste dekking komt. Op 15 maart 2021 heeft het pensioenfonds voor het laatst een geactualiseerd herstelplan ingediend bij DNB. Zolang de dekking nog te laag is wordt ieder jaar opnieuw getoetst of binnen een periode van 10 jaar herstel tot het vereist eigen vermogen mogelijk is. Het herstelplan gaat uit van herstel binnen 10 jaar door het verwachte toekomstige rendement en door het niet of gedeeltelijk verhogen van de pensioenaanspraken en -rechten. DNB heeft op 27 januari 2022 laten weten dat voor het pensioenfonds geen geactualiseerd herstelplan ingediend hoeft te worden. Waar eerder de beleidsdekking leidend was, heeft DNB besloten dat ondanks het feit dat er wettelijk gezien een tekort is, geen herstelplan ingediend hoeft te worden aangezien de feitelijke dekking per 31 december 2021 (119,8%) hoger was dan de dekking behorend bij het vereist vermogen (117,5%). Ook in 2023 hoeft het fonds geen herstelplan in te dienen, aangezien de beleidsdekking per 31 december 2022 (121%) hoger was dan de dekking behorend bij het vereist vermogen (119,6%).

Premiedekking

De premiedekking geeft de verhouding weer tussen de in een jaar ontvangen premie en de toekomstige jaarlijkse uitkering die daarvoor kan worden ingekocht. Daarmee is de premiedekking een indicator voor de toekomstige financiële ontwikkeling van een pensioenfonds. De rente is de afgelopen jaren flink gedaald. Door die lagere rente is de inkoop van toekomstige pensioenuitkeringen nu fors duurder geworden dan vroeger. Volgens het premiebeleid van het fonds wordt uitgegaan van een minimale premiedekking van 90%. Als de premiedekking lager is dan 90% wordt een kritische grens overschreden. De kans op voorwaardelijke indexatie van de pensioenrechten neemt dan af voor alle deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Daarom heeft het bestuur besloten dat er minimaal 90 cent per euro nieuw op te bouwen pensioen moet binnenkomen. Bij voorkeur is dat 1 euro per euro nieuw op te bouwen pensioen (dan is de premiedekking 100%). Het verschil van 10 cent wordt naar verwachting in de toekomst gefinancierd uit de beleggingsopbrengsten en mogelijk een stijging van de rente in de toekomst. In aanloop naar de

transitie naar het nieuwe pensioenstelsel bepaalt het bestuur in 2023 of het gebruik maakt van het transitie-FTK. Daarbij neemt het bestuur in haar overwegingen mee hoe de premiedekkingsgraad bijdraagt aan de financiële positie van het pensioenfonds. Dit wordt dan vastgelegd in een overbruggingsplan.

Inflatie

Een toename in de inflatie(verwachting) leidt tot een hogere nominale rente. Inflatie is dan gunstig voor de nominale dekkinggraad, omdat de marktwaarde van de verplichtingen daalt. Daar staat tegenover dat bij een hogere rente ook de vastrentende beleggingen minder waard worden, wat een negatief effect heeft op de dekkinggraad. Het uiteindelijke effect op de nominale dekkinggraad wordt bepaald door het verschil in rentegevoeligheid van verplichtingen en bezittingen. Omdat voor de meeste fondsen de verplichtingen een langere gemiddelde looptijd hebben dan de bezittingen, is de rentegevoeligheid van de verplichtingen vaak groter. Een hogere inflatie verbetert dan de nominale dekkinggraad. Voor zover inflatie geen effect heeft op de reële rente, leidt een inflatiemutatie niet tot een verandering in de marktwaarde van de reële verplichtingen. Een inflatiestijging beïnvloedt de reële dekkinggraad dan uitsluitend via een waardedaling van de nominale bezittingen. Dat betekent, in tegenstelling tot de nominale dekkinggraad, dat de reële dekkinggraad verslechtert als de inflatie toeneemt.

COVID-19

In 2022 had pensioenfonds Meubel nagenoeg niet meer te maken met de gevolgen van de corona pandemie. Het leven in Nederland (maar ook in veel andere landen) werd weer opgepakt. De dekkinggraad van het pensioenfonds heeft zich over het algemeen positief ontwikkeld gedurende het jaar 2022.

2.3.4.2 Actuariële analyse van het resultaat

Oordeel van de externe actuaris over de financiële positie

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar niet lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Voldaan is aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet met uitzondering van artikel 132 waaraan niet wordt voldaan omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Het oordeel over de vermogenspositie is: niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Analyse van het resultaat

In onderstaand overzicht is de actuariële analyse van het saldo van baten en lasten opgenomen:

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Resultaat wijziging rentetermijnstructuur	1.656.961	388.831
Resultaat beleggingsopbrengsten	-1.764.535	376.988
Resultaat premie	-18.934	-31.192
Resultaat waardeoverdrachten	-463	508
Resultaat kosten	-93	1.175
Resultaat uitkeringen	-1.804	-312
Resultaat op kanssystemen	3.873	-12.291
Resultaat toeslagverlening	-245.862	-31.345
Resultaat wijziging actuariële grondslagen	-13.924	18.141
Resultaat andere oorzaken	-748	2.096
Totaal resultaat	-385.529	712.599

Kostendeekkende premie

Het pensioenfonds voldoet aan de eis dat de feitelijke premie minimaal gelijk moet zijn aan de gedempte kostendeekkende premie.

(bedragen x € 1.000)

Premie voor risico pensioenfonds		Zuiver	Gedempt	Feitelijk
. Actuariel benodigde koopsom	regulier	138.117	55.838	103.206
	risicopremie	4.659	3.708	3.708
. Opslag voor vereist eigen vermogen		27.100	12.103	20.676
. Opslag voor uitvoeringskosten		11.218	8.755	10.375
. Risicopremie arbeidsongeschiktheid		7.794	7.794	7.794
. Premie voorwaardelijke onderdelen		0	31.645	0
Toetswaarde premie		188.888	119.843	145.759

Premiebeleid

Bij vaststelling van de premie wordt rekening gehouden met de verwachtingen op de lange termijn inzake toekomstige salaris-, toeslag- en bestandsontwikkelingen, alsmede met de verwachtingen voor de lange termijn inzake beleggingsrendementen. Dit zijn op dit moment de maximale toegestane parameters. Het premiebeleid wordt telkens voor een bepaalde periode vastgesteld mede op grond van een periodiek uit te voeren ALM-studie en de daarin opgenomen veronderstellingen. De kostendeekkendheid van de premie speelt een belangrijke rol en met de haalbaarheidstoets wordt getoetst of het gekozen premiebeleid haalbaar en realistisch is.

2.3.4.3 Weer kunnen indexeren

Toeslagbeleid

Pensioenfonds Meubel voert een pensioenregeling uit met een voorwaardelijke indexatieambitie op basis van de algemene prijsindex. De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld en is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. De financiële positie is gebaseerd op de beleidsdekkingsgraad zoals vastgesteld voorafgaand aan de laatste bestuursvergadering van het jaar.

Toeslagverlening per 1 januari 2023 voor alle sectoren

Het bestuur heeft in het verslagjaar besloten om per 1 januari 2023 een toeslag te verlenen van 6,8%. Dat kan pas als de beleidsdekkingsgraad 110% of hoger is. Eind 2022 was dit het geval. Daarom zijn de pensioenen begin 2023 verhoogd om prijsstijgingen gedeeltelijk op te vangen. Er is geen volledige toeslag verleend, om voldoende buffer aan te houden in deze onzekere economische tijden en ook om een buffer te hebben bij het invaren naar het nieuwe pensioenstelsel.

Geen gebruik van tijdelijke algemene maatregel van bestuur (AMVB)

Het bestuur heeft overwogen om gebruik te maken van de verruimde mogelijkheid tot indexatie op grond van de tijdelijke algemene maatregel van bestuur (AMVB). Dat is mogelijk voor indexatiebesluiten in de periode juli-december 2022. Het reguliere beleid en regelgeving bepaalt dat toeslagverlening alleen mogelijk is bij een beleidsdekkingsgraad hoger dan 110%, voor zover de dekkingsgraad daardoor niet daalt onder 110%. Bovendien moet de toeslagverlening toekomstbestendig zijn. Onder de tijdelijke AMVB geldt de eis van toekomstbestendigheid niet. Bovendien mag de dekkingsgraad door de toeslagverlening dalen tot 105%. Wel moet de evenwichtigheid kwantitatief worden onderbouwd (effecten op verschillende leeftijden). De overheid heeft deze extra mogelijkheid gecreëerd om korten te voorkomen en fondsen een mogelijkheid te geven een voorschot te nemen op hun financiële positie bij het invaren.

Het bestuur heeft uiteindelijk besloten om vast te houden aan het reguliere indexatiebeleid en geen gebruik te maken van de tijdelijke AMVB. Er zijn momenteel veel onzekerheden. De eis van toekomstbestendig indexeren blijft daarom van belang, zeker nu het fonds een grote middengroep van actieve deelnemers kent. Het bestuur wil geen

voorschot nemen op de financiële positie bij het invaren naar het nieuwe stelsel. Het hebben van een buffer is op dat moment belangrijk, vanwege de compensatiemogelijkheden.

Gebruik van alternatief ingroeipad voor de inflatie

Bij de bepaling van de dekkingsgraad waarbij volledig toekomstbestendige toeslag kan worden verleend (de TBI grens), wordt gebruik gemaakt van een ingroeipad voor de inflatie, zoals gepubliceerd door DNB. In verband met de hoge inflatie heeft DNB een alternatief ingroeipad opgesteld, gebaseerd op CPB-raming voor de prijsinflatie in 2023. Bij gebruikmaking van het alternatieve ingroeipad ligt de TBI-grens lager en kan het fonds meer indexeren. Het bestuur heeft besloten dat het alternatieve ingroeipad beter past bij het fonds en maakt daarom hiervan gebruik.

Indexatie-achterstand sectoren Meubelindustrie, Orgelbouw en Tentoonstellingsbouw

De indexatie ambitie per 1 januari 2023 bedraagt 17,16% (1 januari 2022: 2,57%). De gemiste inhaalindexatie per 1 januari 2023 bedraagt 10,36% (1 januari 2022: 1,97%). Het verschil tussen de toeslag volgens de toeslagambitie en de daadwerkelijk toegekende toeslagverlening over de periode per vanaf 1 januari 2009 tot en met 1 januari 2023 bedraagt 29,55% (1 januari 2022: 19,20%) voor zowel deelnemers als gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

Indexatie-achterstand sector Houthandel

De indexatie-achterstand voor de voormalige deelnemers van Bpf Houthandel per 1 januari 2023 bedraagt 21,32% (per 1 januari 2022: 10,96%) voor zowel deelnemers als gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

2.3.4.4 Risicohouding

Pensioenfonds Meubel heeft in 2021 een ALM studie uitgevoerd en op basis hiervan een nieuw lange termijn strategisch beleggingsbeleid geformuleerd. Onderdeel van de ALM studie in 2021 was het evalueren en herijken van de bestaande risicohouding.

De risicohouding van een pensioenfonds, bedoeld in artikel 102a van de Pensioenwet, wordt gedefinieerd als:

- de mate waarin een pensioenfonds, na overleg met sociale partners en het verantwoordingsorgaan, bereid is risico's te lopen; én
- de mate waarin het pensioenfonds risico's loopt, gegeven de kenmerken van het pensioenfonds.

Het pensioenfonds heeft, in samenspraak met sociale partners en het verantwoordingsorgaan, naast de wettelijke risicohouding op korte en lange termijn aanvullende kwantitatieve en kwalitatieve beleidsuitgangspunten gedefinieerd vanuit een startdekkingsgraad van 110%. Aanvullende maatstaven kwantificeren de afweging tussen 'welke risico's zijn acceptabel' en 'hoeveel toeslag wordt nagestreefd'. Een tweetal maatstaven geven hierbij het opwaarts potentieel weer, namelijk de mediaan toeslagverlening (hoeveel procent van de maatstaf kan het fonds gedurende een 15-jaars horizon waarmaken) en de verwachte koopkracht na 15 jaar. Een tweetal maatstaven kwantificeren de vraag hoeveel risico acceptabel wordt geacht: de jaarlijkse kans op een korting en de verwachte omvang van een korting.

Vanuit de evaluatie heeft het bestuur geconcludeerd dat de bestaande risicohouding niet afwijkt van de risicohouding zoals vastgesteld in 2018 en dat deze kan worden gehandhaafd. Tegelijkertijd was het wenselijk de bestaande kwantitatieve criteria uit te breiden met criteria die nader ingaan op de risico's. Om tegelijkertijd invulling te geven aan de input van deelnemers en het Breed Beraad, is in de ALM-studie de impact onderzocht van het verlagen van het risicoprofiel. Hiermee werd de kans op toeslag wat kleiner, maar deze bleef mogelijk boven de gestelde grens. De kans op korten en de omvang van de korting werden dan ook kleiner. Pensioenfonds Meubel houdt ook rekening met de komst van het nieuwe pensioencontract, waarbij grote wijzigingen niet wenselijk zijn.

Op basis van een uitgebreide discussie over de bestaande beleidsuitgangspunten en mogelijke nieuwe beleidsuitgangspunten behorende bij een lagere risicohouding is besloten om de bestaande kwalitatieve en kwantitatieve beleidsuitgangspunten en grenzen van de risicohouding te handhaven en daar het volgende aan toe

te voegen:

- Grenzen voor de twee nieuwe aanvullende risicomaatstaven: omvang korting 1e percentiel en koopkracht 5e percentiel.
- De prioritering van de zes beleidsuitgangspunten waarbij de bestaande twee risicomaatstaven zwaarder wegen dan de ambitie maatstaven en de twee aanvullende maatstaven.

Zie hiervoor onderstaand overzicht in tabel 1.

Beleidsuitgangspunten voor de lange termijn kwantitatieve risicohouding

De risicohouding voor de lange termijn komt tot uitdrukking in de gekozen ondergrenzen voor de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het vereist eigen vermogen of een bandbreedte hiervoor.

Risicohouding lange termijn

Voor toepassing binnen de haalbaarheidstoets heeft het bestuur op basis van de aangegeven risicohouding de volgende grenzen gedefinieerd:

- ondergrens voor het verwacht pensioenresultaat startend vanuit de vereiste financiële positie: 100%;
- ondergrens voor het verwacht pensioenresultaat startend vanuit de feitelijke financiële positie: 100%;
- maximale afwijking verwacht pensioenresultaat bij slechtweersscenario vanuit de feitelijke financiële positie: 50%.

Het fonds houdt bij het bepalen van het beleggingsbeleid rekening met deze risicohouding.

Risicohouding korte termijn

De risicohouding op korte termijn wordt vertaald in het vereist eigen vermogen en een bandbreedte daarom heen. Het pensioenfonds hanteert harde bandbreedten voor het vereist eigen vermogen met een minimum van 116% en een maximum van 121%. Het moment van toetsing van de bandbreedte is einde van het jaar. Per ultimo 2022 bevindt het vereist eigen vermogen zich binnen de vastgestelde bandbreedte.

Tabel 1 bevat de aanvullende kwantitatieve beleidsuitgangspunten voor het neerwaarts risico en de toeslagambitie.

Tabel 1: Kwantitatieve lange termijn beleidsuitgangspunten

Kwantitatieve lange termijn Beleidsuitgangspunten	Grens	Prioriteit
Mediaan toelagerealiseringsgraad (% van de maatstaf)	Minimaal 60%	2
Mediaan koopkracht	Minimaal 94%	2
Jaarlijkse kans op korting	Maximaal 3%	1
Omvang korting (zonder uitsmeren)	Maximaal 10%	1
Omvang korting 1e percentiel (zonder uitsmeren)	Maximaal 30%	3
Koopkracht 5e percentiel	Minimaal 70%	3

De volgende kwalitatieve beleidsuitgangspunten zijn door het bestuur vastgesteld:

- Het pensioenfonds streeft een koopkrachtbestendig pensioen na, maar vindt het belangrijk dat de neerwaartse risico's (kans op kortingen) acceptabel zijn;
- Beleidsuitgangspunten worden vastgesteld en getoetst vanuit de toetsdekkingsgraad (110%), om zo niet afhankelijk te zijn van momentopnames;
- Bij de bepaling van de risicohouding en de beleidsuitgangspunten wordt rekening gehouden met de uitkomsten van een risicobereidheidsonderzoek onder de deelnemers;
- Het pensioenfonds erkent dat bij fors lagere dekkingsgraden dan de toetsdekkingsgraad de uitkomsten aanzienlijk slechter zullen zijn dan nu in de kwantitatieve beleidsuitgangspunten:
 - Partijen accepteren dit hogere risico in tijden dat het slecht gaat en passen niet automatisch het risicoprofiel aan.

- Het pensioenfonds erkent dat bij fors hogere dekkinggraden dan de toetsdekkinggraad de uitkomsten aanzienlijk beter zullen zijn dan nu in de kwantitatieve beleidsuitgangspunten:
 - Partijen accepteren dit en passen niet automatisch het risicoprofiel aan.
- Het pensioenfonds streeft met sociale partners naar een stabiele premie.

De kwalitatieve en kwantitatieve beleidsuitgangspunten worden periodiek door het pensioenfonds bestuur en Sociale Partners gezamenlijk besproken en waar nodig herijkt. Tussentijds kan dit ook, bijvoorbeeld bij significante wijzigingen in economische omstandigheden, wijzigingen in wet- en regelgeving, of een structureel significante hogere of lagere financiële positie dan de toetsdekkinggraad (110%).

Indien Bpf Meubel besluit om deel te nemen aan het transitie-FTK, zal de risicohouding naar verwachting anders geformuleerd gaan worden.

2.3.4.5 Haalbaarheidstoets

De haalbaarheidstoets is een onderdeel van het financieel toetsingskader (FTK). De haalbaarheidstoets bestaat uit een aanvangshaalbaarheidstoets en een jaarlijkse haalbaarheidstoets. De aanvangshaalbaarheidstoets geeft over een periode van 60 jaar inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelopen worden. Bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt vanuit de feitelijke financiële positie van het fonds beoordeeld in hoeverre (nog) wordt voldaan aan de normering die het fonds heeft gekozen bij de laatste aanvangshaalbaarheidstoets.

In de aanvangshaalbaarheidstoets worden ondergrenzen afgesproken voor het verwachte pensioenresultaat en het pensioenresultaat in slecht weer. De afgesproken ondergrenzen hebben een signaalfunctie. Wanneer bijvoorbeeld onverhoopt de financiële positie verslechtert of wanneer de economische vooruitzichten veranderen, zullen ook het verwachte pensioenresultaat en het pensioenresultaat in slecht weer veranderen. De jaarlijkse haalbaarheidstoets berekent periodiek het verwachte pensioenresultaat en het pensioenresultaat in slecht weer en bekijkt of deze nog boven de afgesproken ondergrenzen liggen. Worden de grenzen overschreden dan geeft dit aanleiding tot overleg tussen het bestuur en sociale partners.

In mei 2022 is de haalbaarheidstoets uitgevoerd. Hieruit blijkt dat niet wordt voldaan aan de gedefinieerde ondergrens van het verwachte pensioenresultaat. Het pensioenresultaat is gedurende 2021 afgenomen. De daling ten opzichte van het pensioenresultaat van vorig jaar wordt met name verklaard door de premiedekkinggraadeis van 90%. Daardoor vindt er opbouwkorting plaats in minder gunstige scenario's. Daarnaast zorgt de nieuwe DNB scenarioset voor een daling. Door de sterke daling van het pensioenresultaat vallen de uitkomsten van de haalbaarheidstoets niet meer binnen de vastgestelde grenzen: 99% (2021: 102,0%) bij een ondergrens van 100%. Gezien de geringe overschrijding is in overleg met sociale partners besloten dat het nemen van eventuele maatregelen om het verwachte pensioenresultaat in lijn te brengen met de doelstelling niet noodzakelijk is. De uitkomsten zijn tijdig bij DNB ingediend.

2.3.5 Vermogensbeheer

2.3.5.1 Terugblik 2022

Nadat in 2020 en 2021 de wereld in de greep was van het coronavirus zijn we in 2022 langzaam weer terug bij normaal gekomen, waar het coronavirus geen pandemische vorm meer heeft. Helaas stond 2022 wel in het teken van escalerende conflicten en sterk oplopende inflatie.

2022 startte met optimisme over de toekomst, maar al wel met een oplopende inflatie. Centrale banken werden voor de keuze gezet hoe hiermee om te gaan. Hierbij werd initieel terughoudend gereageerd, omdat de economie aan het herstellen was en de inflatie naar verwachting van tijdelijke aard zou zijn door schokken aan de aanbodkant.

Vroeg in het jaar escaleerde een conflict in het oosten van Europa. Rusland viel Oekraïne binnen waarop regeringsleiders reageerden met gefaseerde boycots tegen Rusland die tevens een grote energieleverancier is. Naast het humanitaire drama leidde dit tot grote zorgen over de energievoorziening, waarbij energieprijzen verder stegen. En grondstofprijzen stegen in de volle breedte.

In maart reageerde de Federal Reserve al voorzichtig met een eerste renteverhoging. Nadat de Federal Reserve dit nog twee keer had gedaan, reageerde ook de Europese Centrale Bank met haar eerste renteverhoging sinds 2009. Tijdens het Jackson Hole symposium in augustus werd duidelijk dat de rentestijgingen niet voorbij zouden zijn. Uiteindelijk verhoogde de Federal Reserve de rente maar liefst zeven keer met in totaal 4,5 procentpunt en de Europese Centrale Bank vier keer met in totaal 2,5 procentpunt.

Door de gestegen rente pakte 2022 slecht uit voor obligaties. Met de verwachting van verder oplopende rentes is het gevaar op negatieve rendementen in de obligatieportefeuille nog niet geweken.

Doordat de rente steeg was de noodzaak om veel risico op te zoeken voor voldoende rendement niet meer nodig en kwam er een vlucht naar kwaliteit op gang. Waarde aandelen presteerden veel beter dan groei aandelen. Als gevolg van de bewegingen zijn de waarderingverschillen tussen sectoren kleiner geworden en daarmee redelijk genormaliseerd. Ten opzichte van de huidige winstverwachting worden aandelen onder het historische gemiddelde gewaardeerd. De vraag is of deze verwachting nog realistisch is en hoe de markt reageert bij dalende economische groei en het niet halen van de winstverwachtingen.

Veel tekenender hierbij is de val van de digitale valuta's. Deze waren door de lage en soms negatieve rentes aantrekkelijk geworden. Niet alleen de rentestijging, maar ook praktijken die in de financiële wereld strafbaar zijn, waren funest voor deze markt.

Met een inflatie die hoog blijft en met bestaande en dreigende conflicten, blijft onzekerheid de boventoon voeren.

2.3.5.2 Returnportefeuille

In 2020 heeft Bpf Meubel de kaderstelling voor de beleggingscategorie niet-beursgenoteerd vastgoed aangepast. De belangrijkste wijziging is de aanpassing van Nederlands naar Europees vastgoed. De verschillen tussen de huidige en de gewenste invulling van deze beleggingscategorie zijn in kaart gebracht. Vanuit deze analyse is in 2021 met de fiduciair adviseur een selectietraject voor niet-beursgenoteerd vastgoed doorlopen. Het resultaat van dit traject is dat Bpf Meubel heeft besloten afscheid te nemen van de huidige manager SAREF voor niet-beursgenoteerd vastgoed. SAREF blijft de beheerder van het zorgvastgoed. Bpf Meubel stelt twee nieuwe managers Franklin Templeton en M&G Real Estate aan. De implementatie is in 2022 gestart, waarbij de verwachting is dat in 2023 of 2024 de beleggingscategorie niet-beursgenoteerd vastgoed volledig ingevuld zal zijn.

Ultimo 2020 is de investment case voor de nieuwe categorie private debt (niet-beursgenoteerde bedrijfsleningen) vastgesteld. In 2021 is deze categorie meegenomen in de ALM- en in de portefeuilleconstructie studie en als passend beoordeeld. Bpf Meubel heeft besloten private debt ten koste van de categorie grondstoffen toe te voegen aan de portefeuille. Op basis van de door het bestuur vastgestelde kaderstelling is in 2022 het selectietraject uitgevoerd waaruit Barings als manager is geselecteerd. Eind 2022 is begonnen met de allocatie van gelden naar deze beleggingscategorie en dit zal in 2023 naar verwachting volledig worden ingevuld.

2.3.5.3 Behaalde rendementen

De behaalde netto rendementen over 2022 zijn in onderstaande tabel opgenomen:

Categorie	Rendement portefeuille	Rendement benchmark
Returnportefeuille	-/- 12,4%	-/- 11,2%
. Aandelen	-/- 13,1%	-/- 12,8%
. Vastrentende waarden	-/- 10,9%	-/- 11,1%
. Hypotheken	-/- 20,4%	-/- 15,6%
. Beursgenoteerd vastgoed	-/- 19,4%	-/- 19,5%
. Niet-beursgenoteerd vastgoed	-/- 4,1%	-/- 4,1%
. Grondstoffen *	33,7%	36,5%
. Private debt (sinds dec 2022)	0,0%	0,0%
Matchingportefeuille	-/- 49,5%	-/- 49,5%
Totaal excl. currency overlay	-/- 28,2%	-/- 26,8%
Totaal incl. currency overlay	-/- 25,7%	-/- 24,2%

* In drie stappen afgebouwd gedurende 2022. Rendement tot verkoopmoment, benchmark tot einde maand verkoopmoment (augustus 2022).

Er was sprake van een negatief rendement op de totale portefeuille van 25,7%. De volgende onderdelen hebben positief bijgedragen aan dit resultaat:

- Grondstoffen behaalden een fors positief rendement;
- Een positief allocatie effect is ontstaan door de allocatie naar aandelen;
- Een positief selectie effect in de vorm van outperformance was minimaal (bedrijfsobligaties drie en obligaties opkomende landen een basispunt). Het fonds belegt de meeste gelden passief en volgt daarbij de index.

Een negatieve bijdrage aan dit resultaat komt vanuit:

- Een negatief resultaat op zowel de return- als de matchingportefeuille;
- Een negatief allocatie effect is ontstaan door de verhouding tussen matching- en return en de weging naar beursgenoteerd vastgoed;
- Een negatief selectie effect in de vorm van underperformance voor aandelen wereldwijd en hypotheek.

2.3.5.4 Strategisch beleggingsbeleid

Om in de toekomst voldoende pensioen te kunnen uitkeren, belegt het pensioenfonds de ingelegde gelden in diverse beleggingscategorieën. Op basis van lange termijn ALM-studies wordt bekeken welk beleggingsbeleid het beste past bij de verplichtingenstructuur, de doelstelling en uitgangspunten van het pensioenfonds. Ieder jaar stelt het pensioenfonds een normportefeuille vast. Uitgangspunten van het beleid zijn onder meer een goede spreiding van risico's, het (deels) afdekken van risico's waar geen rendement van wordt verwacht en voldoende liquiditeit. Daarnaast wil het pensioenfonds alleen beleggen in transparante, niet-complexe beleggingscategorieën.

In 2021 heeft het fonds een nieuwe ALM-studie uitgevoerd en is er gekomen tot het strategisch beleggingsbeleid voor 2022-2024 zoals hieronder omschreven.

Strategisch beleggingsbeleid	2022-2024
Matchingportefeuille	29%
Returnportefeuille	71%
. Aandelen (ontwikkelde en opkomende landen)	34%
. Vastrentende waarden (credits, EMD en High Yield)	12%
. Vastgoed (niet-beursgenoteerd)	10%
. Hypotheken	10%
. Grondstoffen	0%
. Private Debt	5%
Renteafdekking *	65%
Valuta afdekking **	100%

* Op marktrente, voor 2021 is er een dynamische staffel van toepassing. In het nieuwe strategische beleggingsbeleid is overgegaan naar een rentebeleid met een vaste afdekking.

** Met uitzondering van aandelen Emerging Markets, obligaties Emerging Markets lokale valuta en Pacific.

2.3.5.5 Z-score

De Z-score wordt ieder jaar berekend en laat het verschil zien tussen het werkelijke rendement van de portefeuille en het rendement van de benchmark (een vergelijkingsmaatstaf). Een positief getal betekent dat de beleggingen van het pensioenfonds beter hebben geredeneerd dan de markt; bij een negatief getal geldt het omgekeerde. Bij de berekening worden ook de kosten van het vermogensbeheer in de beschouwing opgenomen.

Naast de jaarlijks berekende Z-score wordt een zogenaamde performancetoets gedaan, waarin de Z-scores over een periode van 5 jaren worden berekend. In het Vrijstellingsbesluit Wet Bpf 2000 is opgenomen dat er vrijstelling van de verplichte deelname aan een bedrijfstakpensioenfonds kan worden verleend als de performancetoets lager is dan -1,28. Het feitelijk behaalde rendement van het pensioenfonds wijkt dan behoorlijk negatief af van de benchmark.

De Z-score voor het jaar 2022 bedraagt -/ 0,90.

oor de vier voorgaande jaren gelden de volgende Z-scores:

- 2018: -/ 0,67
- 2019: 1,87
- 2020: 0,51

- 2021: 1,04

Op basis van deze Z-scores komt de performancetoets voor 2022 uit op 0,83 waarmee geen vrijstelling van de verplichtstelling kan worden verleend.

2.3.5.6 Duurzaam beleggen

In 2022 heeft Pensioenfonds Meubel haar ambitie duurzaam beleggen herijkt. In dit verslag zijn de uitkomsten van de herijking opgenomen:

- de ambitie duurzaam beleggen;
- wet- en regelgeving;
- mening van de stakeholders;
- doelstellingen beleid duurzaam beleggen 2022-2025.

Vervolgens wordt een toelichting gegeven op de resultaten van het beleid duurzaam beleggen in 2022.

Ambitie duurzaam beleggen (overtuiging en algemene uitgangspunten)

Pensioenfonds Meubel heeft in haar investment beliefs ten aanzien van duurzaam beleggen het volgende opgenomen:

“Pensioenfonds Meubel gelooft erin dat ondernemingen die rekening houden met duurzaamheid op de lange termijn bijdragen aan een verbetering van het risico- en rendementsprofiel. Tegelijkertijd gaat de verantwoordelijkheid van het fonds verder dan een goede risicorendements-afweging. Ons pensioenfonds heeft als lange termijn belegger eveneens een duurzame functie.”

Hetzelfde geldt voor de vermogensbeheerorganisaties waar het Pensioenfonds mee samenwerkt. Deze partijen dienen te voldoen aan de door het bestuur vastgestelde criteria. Daarnaast dienen partijen te voldoen aan (Europese) wet- en regelgeving zoals de regelgeving ten aanzien van beleggingen, communicatie, risicomangement en transparantie ten aanzien van duurzaamheid.

Het Pensioenfonds integreert het aspect 'duurzaamheid' in de totale beleggingscyclus. Het Pensioenfonds streeft naar een evenwicht tussen rendement, risico en maatschappelijke impact. Ook aspecten als transparantie en uitlegbaarheid kunnen meespelen in de overwegingen.

Diverse (inter)nationale verdragen en gedragscodes vormen het uitgangspunt voor de invulling van het beleggingsbeleid.

Pensioenfonds Meubel heeft de volgende thematische aandachtsgebieden vanuit de achtergrond als werkgever in de meubelindustrie in volgorde van belangrijkheid vastgesteld:

- Klimaatverandering (milieu);
- Arbeidsnormen;
- Verantwoorde consumptie en productie (milieu);
- Goede gezondheid en welzijn;
- Bijdragen aan de afschaffing van kinderarbeid.

Pensioenfonds Meubel belegt zowel via collectieve beleggingsfondsen als via discretionaire mandaten. Bij de discretionaire mandaten heeft Pensioenfonds Meubel zelf invloed om haar eigen beleid te implementeren. Hiervoor gebruikt het Pensioenfonds de volgende verschillende instrumenten:

- Engagement. Het Pensioenfonds gaat op een constructieve wijze de dialoog aan met ondernemingen die betrokken zijn bij schendingen van fundamentele uitgangspunten op het gebied van milieu, sociaal beleid en governance (normatief engagementprogramma). Het doel is om verbeteringen door te voeren in de bedrijfsvoering op het gebied van de corporate governance, de maatschappij en het milieu. Daarnaast voert het Pensioenfonds een thematisch engagementprogramma. Hierbij is het doel om op thema's het gesprek met ondernemingen aan te gaan om een positieve impact op ESG-criteria te maken;
- Stemmen. Het Pensioenfonds maakt gebruik van haar stemrecht. Hierbij wordt gekeken naar de context waarin een onderneming opereert en wordt ondernemingen gevraagd hun beleid toe te lichten. Ook bij een tegenstem wordt een uitgebreide toelichting gestuurd over de reden van de tegenstem;

- Insluiten. Het Pensioenfonds belegt waar mogelijk meer in ondernemingen die voorop lopen en ondernemingen die kunnen worden aangezet tot verbeteringen;
- Uitsluitingen. Het pensioenfonds belegt niet in ondernemingen die de principes van de UN Global Compact in grove mate schenden. Daarnaast voldoet het Pensioenfonds aan de wettelijke verplichtingen ten aanzien van ondernemingen met activiteiten in de wapenindustrie. Waar mogelijk sluit het Pensioenfonds ook beleggingen uit gekoppeld aan de thema's van Pensioenfonds Meubel waaronder klimaatverandering en goede gezondheid en welzijn, zoals bijvoorbeeld:
 - o Ondernemingen die betrokken zijn bij de productie of de verkoop van tabak;
 - o Ondernemingen met een hoge koolstofintensiteit;
 Het pensioenfonds sluit niet alleen ondernemingen uit, maar ook landen. De basis voor het uitsluiten van staatsobligaties van landen wordt gevormd door de internationale verdragen die Nederland heeft ondertekend, of waaraan Nederland door het EU- en VN-lidmaatschap is gebonden. NB momenteel worden geen uitsluitingen toegepast voor de beleggingscategorieën EMD LC, beursgenoteerd vastgoed en Private Debt. Hierbij heeft het Pensioenfonds een zorgvuldige afweging gemaakt tussen het toepassen van uitsluitingscriteria en de bijbehorende kosten of impact op het rendement;
- Impactbeleggingen. Deze beleggingen hebben in de eerste plaats als doelstelling om maatschappelijke impact te maken.

Het pensioenfonds geeft invulling aan haar verantwoordelijkheid ten aanzien van verduurzaming door gebruik te maken van alle beschikbare instrumenten door de gehele portefeuille. Het is niet mogelijk om voor elke beleggingscategorie gebruik te maken van alle instrumenten.

Wet- en regelgeving

Het pensioenfonds heeft in 2018 het IMVB-convenant ondertekend (Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen), waarbij het pensioenfonds heeft gekozen voor het "Brede spoor". Hiermee verbindt het pensioenfonds zich aan de implementatie van de richtlijnen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en van de Verenigde Naties (UNGP's). De richtlijnen zijn erop gericht om negatieve effecten van een onderneming (of de keten erachter) in kaart te brengen, te prioriteren en te adresseren. Hiertoe zijn richtlijnen opgenomen in het beleid van het pensioenfonds, in de uitbesteding aan externe dienstverleners en in de monitoring en rapportage van de pensioenfondsen daarover.

Op 10 maart 2021 is de Europese Verordening betreffende informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) in werking getreden. De SFDR is onderdeel van het EU Actieplan Duurzame Financiering en bevat nieuwe regels over informatieverschaffing over duurzaamheid van beleggingen. In dit kader heeft Bpf Meubel het volgende verklaard:

- o Bpf Meubel weegt de belangrijkste negatieve impact op duurzaamheidsfactoren mee in investeringsbeslissingen (hiermee kiest het pensioenfonds niet voor de zogenaamde 'opt out');
- o Bpf Meubel kiest voor een artikel 8 classificatie, wat betekent dat de pensioenregeling classificeert als een financieel product met duurzame kenmerken.

Beide besluiten heeft het bestuur in 2022 herbevestigd.

De EU Taxonomie is een raamwerk aan de hand waarvan wordt beoordeeld of economische activiteiten bijdragen aan milieudoelstellingen. Voornamelijk heeft Pensioenfonds Meubel geen concrete doelstellingen om te beleggen in ecologisch duurzame economische activiteiten vanuit de Taxonomie verordening. Er is voornamelijk ook beperkte betrouwbare data beschikbaar. Mening stakeholders Het pensioenfonds is doorlopend in gesprek met haar stakeholders, ook over duurzaamheid. Zo zijn zowel de deelnemers, het verantwoordingsorgaan als de brancheorganisatie gevraagd naar hun mening over duurzaam beleggen van het pensioenfonds.

Om de mening van al onze deelnemers te kennen, heeft pensioenfonds Meubel in zowel in 2019 als in 2020 een deelnemersenquête gehouden. Op beide enquêtes is een grote respons geweest en de belangrijkste conclusies zijn:

- Deelnemers van het pensioenfonds vinden duurzaamheid een belangrijk onderwerp en deelnemers willen dat het pensioenfonds hier rekening mee houdt;
- Een meerderheid van de deelnemers is niet tegen het maken van kosten voor duurzaamheid;
- De resultaten tonen draagvlak voor de keuzes die Bpf Meubel op het gebied van duurzaamheid heeft gemaakt voor wat betreft thema's en uitsluitingen. De thema's zijn op verzoek van deelnemers in 2019 uitgebreid met het thema gezondheid. Daarnaast hebben deelnemers een voorkeur voor sociale ten opzichte van milieu thema's.

In 2021 is een vergelijkbaar onderzoek onder het verantwoordingsorgaan gehouden. Het verantwoordingsorgaan onderschrijft de bevindingen vanuit het deelnemersonderzoek. Aanvullend daarop geeft het verantwoordingsorgaan aan dat duurzaamheid nog belangrijker is geworden door recente klimaatontwikkelingen. Daarbij wil een nipte meerderheid van het verantwoordingsorgaan de fossiele industrie niet meteen volledig uitsluiten, maar hier in eerste instantie het gesprek mee aangaan. Naast de bestaande thema's vraagt het verantwoordingsorgaan extra aandacht voor de thema's: verantwoorde consumptie en productie, geen honger, eerlijk werk en economische groei en industrie, innovatie en infrastructuur.

De Brancheorganisatie voor interieurbouw en meubelindustrie heeft in een presentatie aan het pensioenfonds laten zien hoe de branche bezig is met duurzaamheid en circulaire economie. Ook de branchevereniging voor de interieurbouw en meubelindustrie CBM vindt duurzaamheid belangrijk. CBM benadrukt het belang van een nog niet bestaand thema in het beleid duurzaam beleggen van pensioenfonds Meubel, namelijk een circulaire economie en de impact op milieu.

Doelstellingen beleid duurzaam beleggen 2022-2025

Pensioenfonds Meubel heeft de volgende doelstellingen geformuleerd:

- De totale portefeuille van Pensioenfonds Meubel voldoet in 2024 aan minimum normen en waarden. Dit houdt in dat wordt voldaan aan de wet- en regelgeving m.b.t. clustermunie en dat er in de portefeuille geen beleggingen in ondernemingen zijn opgenomen die een van de tien universele principes van de Global Compact structureel en in grove mate schenden;
- Pensioenfonds Meubel heeft een duurzame functie en draagt met de beleggingsportefeuille bewust en meetbaar bij aan een duurzame wereld.
 - o Pensioenfonds Meubel heeft een doelpercentage van minimaal 10% voor duurzame obligaties binnen de obligaties in de matchingportefeuille.
- Pensioenfonds Meubel heeft een duurzame functie en draagt met de beleggingsportefeuille bewust en meetbaar bij aan een duurzame wereld en specifiek aan een beter milieu Pensioenfonds Meubel heeft als stip op de horizon dat de beleggingsportefeuille die betrekking heeft op ondernemingen (aandelen en bedrijfsobligaties) voor CO₂-uitstoot voldoet aan de doelstellingen van het Parijsakkoord:
 - o In 2030 50% reductie ten opzichte van 2019;
 - o In 2050 is de beleggingsportefeuille klimaatneutraal.

Om deze doelstellingen te bereiken heeft het pensioenfonds de volgende activiteiten gepland:

1. Het pensioenfonds evalueert het uitsluitingsbeleid voor de beleggingscategorieën waar nu geen screening op wordt toegepast;
2. Het Pensioenfonds past het uitsluitingsbeleid voor ondernemingen en landen aan op de eigen thema's;
3. Het Pensioenfonds evalueert het engagement- en votingbeleid van de beheerder van de aandelenportefeuille ontwikkelde landen State Street;
4. Het Pensioenfonds onderzoekt samenwerkingsmogelijkheden op het gebied van duurzaamheid;
5. Het Pensioenfonds legt jaarlijks verantwoording af over de huidige impactbeleggingen en doet onderzoek naar de mogelijkheden van impactbeleggingen;
6. Het Pensioenfonds doet onderzoek naar de mogelijkheden om positieve screening toe te passen in de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille op de eigen thema's;
7. Het Pensioenfonds onderzoekt de mogelijkheden voor CO₂-reductie en het bijdragen aan een beter milieu voor de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille.

Evaluatie en resultaten beleid duurzaam beleggen 2022

De resultaten van het beleid duurzaam beleggen worden gerapporteerd aan de hand van de doelstellingen die nog van toepassing waren over 2022:

Algemene doelstellingen

- De beleggingsportefeuille dient te voldoen aan minimum normen en waarden ten aanzien van mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anticorruptie. Per ultimo 2022 voldoet bijna 90% van de portefeuille volledig aan deze doelstelling, dat wil zeggen dat voor deze beleggingscategorieën de grootste schenders van deze algemeen geaccepteerde principes worden uitgesloten.

- Pensioenfonds Meubel wil duurzame ontwikkelingen stimuleren. Per ultimo 2022 worden hier over de gehele portefeuille activiteiten op uitgevoerd, waarbij stemmen, engagement en insluiten de belangrijkste instrumenten zijn. NB bij de herijking van de ambitie duurzaam beleggen in 2022 deze doelstelling aangescherpt.

Doelstellingen 2018-2021/2022

1. Voor nagenoeg de gehele beleggingsportefeuille is inzicht in de CO2-uitstoot en het pensioenfonds voldoet aan de doelstelling van een jaarlijkse verlaging van de CO2-uitstoot van de beleggingsportefeuille met 3%. De grootste verlaging wordt hierbij gerealiseerd in de aandelenportefeuille;
2. & punt 3 (zie hieronder).
3. Ten aanzien van de doelstellingen van het investeren in geselecteerde 'Sustainable Development Goals' en het hebben van impactinvesteringen, is geconcludeerd dat de huidige invulling hiervan met investeringen in zorgvastgoed en duurzame obligaties vooralsnog beperkt is en dat er nog geen doelstellingen aan deze beleggingen gekoppeld zijn. Daarnaast gaat Pensioenfonds Meubel voor wat betreft het thema 'Bijdragen aan het afschaffen van kinderarbeid' waar mogelijk in gesprek met ondernemingen. Dit is met name een belangrijk onderwerp in de portefeuille aandelen opkomende landen. Voor wat betreft het thema 'Goede gezondheid & welzijn' sluit pensioenfonds Meubel beleggingen in de tabaksindustrie waar mogelijk uit en belegt pensioenfonds Meubel in zorgvastgoed.
4. ESG-integratie is een formeel onderdeel van het beleggingsproces en daarmee ook van selectieprocedures;
5. Pensioenfonds Meubel heeft een dashboard duurzaam beleggen ontwikkeld. In dit dashboard wordt de verbinding gemaakt tussen de doelstellingen in het beleid duurzaam beleggen en de resultaten in de portefeuille. Het dashboard geeft ook inzicht in de prestaties op het gebied van duurzaamheid van de onderliggende beleggingscategorieën. Dit dashboard ontwikkelt zich doorlopend en wordt in 2023 aangepast aan de herijkte ambitie en doelstellingen duurzaam beleggen;
6. Ten aanzien van het uitsluiten van beleggingen in geval van onvoldoende resultaat uit engagement, heeft Pensioenfonds Meubel op basis van voortschrijdend inzicht geconcludeerd dat er ook andere instrumenten in te zetten zijn. Zo kan in het geval van aandelen worden tegengestemd en het alternatief bestaat om samen te werken met andere partijen;
7. Pensioenfonds Meubel is doorlopend in dialoog met de verschillende stakeholders en deelnemerscommunicatie over duurzaam beleggen wordt via de website beschikbaar gesteld. Hiermee geeft het pensioenfonds invulling aan de wens van deelnemers om beter te communiceren over duurzaam beleggen.

Activiteiten 2022

Bpf Meubel heeft een minimum doelpercentage van 10% voor duurzame obligaties opgenomen in de mandaatrichtlijnen van de matchingportefeuille.

Pensioenfonds Meubel heeft zich in 2022 voorbereid op de bijbehorende level 2 rapportageverplichtingen van SFDR. Op de website van het pensioenfonds zijn sinds het begin van 2023 de volgende rapportages beschikbaar gesteld:

- Precontractuele informatie waarin Bpf Meubel beschrijft hoe de pensioenregeling aan ecologische en sociale kenmerken voldoet;
- Een beschrijving welke ESG-methodologieën, ESG-indicatoren, gegevensbronnen en screeningscriteria Pensioenfonds Meubel gebruikt;
- PASI-Statement waarin een verklaring is opgenomen van het pensioenfonds over hoe het pensioenfonds omgaat met de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren.

In de bijlage van dit jaarverslag is de periodieke rapportage opgenomen.

Naast precontractuele informatie over de duurzaamheidskenmerken die het pensioenfonds nastreeft, is Pensioenfonds Meubel verplicht deelnemers jaarlijks over de duurzaamheidsprestaties te informeren. O.a. de volgende zaken zijn onderdeel van deze rapportage:

- Pensioenfonds Meubel heeft (nog) geen doelstellingen voor duurzame beleggingen conform de definitie van de SFDR. Wel bedraagt de weging naar duurzame obligaties per ultimo 2022 3,0%. Het grootste deel hiervan heeft een milieudoelstelling in economische activiteiten, maar dit is niet conform de definitie van de EU-taxonomie. Het overige deel heeft een sociale doelstelling;
- Een beschrijving van de belangrijkste duurzaamheidskenmerken (zoals onder andere CO2reductie, de algemene principes van de UN Global Compact over mensenrechten, arbeid, milieu, en anticorruptie) die het fonds nastreeft en hoe deze zijn geïntegreerd in het beleggingsbeleid (via ESG-instrumenten);

- Het resultaat van de duurzaamheidsindicatoren. Voor Pensioenfonds Meubel is dit het resultaat van de CO2-uitstoot en ESG-scores van (deel)portefeuilles bij voorkeur ten opzichte van de benchmark;
- De rapportage geeft inzicht in de grootste beleggingen van het pensioenfonds en de sectorverdeling daarvan.

Deze eerste periodieke rapportage heeft betrekking op 2022 en is gebaseerd op de data die het pensioenfonds nu tot haar beschikking heeft. Data over duurzaamheid is volop in ontwikkeling en Pensioenfonds Meubel verwacht dan ook dat er meer informatie beschikbaar zal komen en dat de resultaten in deze rapportage zich ieder jaar verder ontwikkelen.

Gedurende het gehele jaar zijn gesprekken met de vermogensbeheerders StateStreet, Northern Trust, T-row Price en Insight geweest om te voldoen aan de implementatievereisten vanuit het IMVB-convenant. In het beleid zijn de belangrijkste aanbevelingen opgenomen uit het geactualiseerde instrumentarium van de Pensioenfederatie en de rapportagevoorziening op de website is uitgebreid.

Overige ontwikkelingen

Het pensioenfonds neemt deel aan het periodieke onderzoek van de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) naar de mate waarin er door de 50 grootste Nederlandse pensioenfonds een duurzaam beleggingsbeleid wordt gevoerd. Hiermee zijn de activiteiten die het pensioenfonds op dit gebied uitvoert ten opzichte van andere pensioenfonds ook zichtbaar voor alle deelnemers. Pensioenfonds Meubel is in 2022 op de ranglijst van VBDO met 4 plekken gedaald ten opzichte van 2021 (van plek 38 naar 42). Ondanks een aantal verbeterde scores van het pensioenfonds is de totaalscore ten opzichte van andere pensioenfonds gedaald.

Toekomstige ontwikkelingen

De opvattingen van pensioendeelnemers – en van de maatschappij waarvan deelnemers onderdeel zijn – over wat ‘verantwoord’ is, zijn niet statisch. Dit zorgt ervoor dat het beleid van het pensioenfonds continu in ontwikkeling is en kan veranderen.

Naast de vastgestelde activiteiten in het beleid duurzaam beleggen 2022-2025, bereidt het pensioenfonds zich voor op de rapportageverplichtingen per 30-6-2023 vanuit de Europese wetgeving (taxonomie en de SFDR). Dit doet het pensioenfonds samen met de adviseur Montae & Partners, BNY Mellon en met de fiduciair adviseur BlackRock.

2.3.5.7 Prudent Person

Met de invoering van het nieuwe FTK per 2015 is expliciet in de regelgeving opgenomen dat het pensioenfonds onderbouwt dat het strategisch beleggingsbeleid en het beleggingsplan passen binnen de prudent person regels. Dat pensioenfonds Meubel hiermee compliant is, blijkt onder meer uit de volgende punten:

- Het fonds kent een duidelijke organisatiestructuur met betrekking tot het beleggingsbeleid en besluitvorming hierover.
- Er is een balans tussen de omvang, aard en complexiteit van de beleggingsportefeuille enerzijds en de aanwezige kennis en ervaring en het risicobeheer anderzijds. Op dit punt heeft regelmatig onderzoek plaatsgevonden, onder andere in ALM-studies, portefeuille-constructie studies en evaluaties. Daarnaast komt dit tot uitdrukking in de risicohouding van het fonds. In 2021 is de risicohouding geëvalueerd/herijkt en is een nieuwe ALM-studie uitgevoerd.
- Het fonds stelt voor de langere termijn een strategisch beleggingsbeleid vast, dat in ieder geval een beschrijving bevat van de beleggingsdoelstelling, de samenstelling van de beoogde beleggingsportefeuille en bandbreedtes.
- Het fonds vertaalt het strategisch beleggingsbeleid naar een beleggingsplan waarin een gedetailleerde omschrijving van het beleggingsbeleid wordt gegeven.
- Het fonds doorloopt de beleggingscyclus waarvan het strategisch beleggingsbeleid, het beleggingsplan en de uitvoering periodiek worden geëvalueerd en opnieuw beoordeeld.

Jaarlijks stelt het bestuur van het pensioenfonds de onderbouwing voor het voldoen aan de wettelijke vereisten hierover vast.

2.3.5.8 Risicoparagraaf vermogensbeheer

Naast het reguliere integrale risicomanagement is er ook sprake van extra aandacht voor de risico's in het beleggingsproces. Met betrekking tot de beheersing van de beleggingsrisico's bevatten de door het pensioenfonds opgestelde kaderstellingen voor de verschillende beleggingscategorieën onder meer bepalingen voor (deze zijn mandaat en vermogensbeheerder specifiek):

- de minimum en maximum allocatie voor de verschillende beleggingscategorieën, regio's en debiteuren (voor zover relevant);
- de index c.q. indices die dienen als benchmark alsmede performancedoelstellingen;
- de maximale tracking errors die de fondsen mogen hanteren;
- de maximale afwijking in duration voor vastrentende waarden ten opzichte van de benchmark.

De beleggingsresultaten worden frequent door de vermogensbeheerders gerapporteerd en geanalyseerd.

In de rapportages van de vermogensbeheerders wordt aangegeven of en op welke wijze is voldaan aan de vooraf vastgestelde risicolimieten, waaronder minimum en maximum allocatie van de beleggingscategorieën en valuta's. De vermogensbeheerders leveren hierbij tevens een attributieanalyse. Door middel van deze analyse kan de bijdrage van diverse beleidsbeslissingen aan de performanceverschillen met de benchmark worden toegewezen. Tevens wordt door de fiduciair adviseur de performance van de vermogensbeheerders vergeleken met de vooraf vastgestelde benchmarks. Daarbij kan opgemerkt worden dat het actieve risico in de portefeuille in de nieuwe structuur met alle nieuw geselecteerde managers aanzienlijk kleiner is geworden. De meeste beleggingscategorieën worden passief beheerd.

Daarnaast monitort de fiduciair adviseur specifiek de richtlijnen van pensioenfonds Meubel aan de hand van een kwartaalrapportage. Verder ontvangt het bestuur ieder kwartaal een integrale vermogensbeheerrapportage.

Inflatieafdekking

Het bestuur heeft aandacht voor de gevolgen van inflatie op de aanspraken van deelnemers. In de portefeuille van pensioenfonds Meubel zitten bewust beleggingscategorieën die een bepaalde mate van inflatiebescherming bieden zoals bijvoorbeeld vastgoed. Inflatiebescherming heeft de aandacht van het fonds, al heeft het zoveel mogelijk veiligstellen van de nominale aanspraken van deelnemers momenteel de grootste prioriteit. Bij de vaststelling van het beleggingsplan over 2023 heeft dit onderwerp extra aandacht gekregen in de portefeuilleconstructie studie. In extreme inflatie (stagflatie) scenario's kunnen bepaalde instrumenten en beleggingscategorieën, ten koste van het verwachte rendement, een beperkte mate van dekkinggraadbescherming bieden.

Renterisico

Het renterisico wordt veroorzaakt door de verschillen in gevoeligheid voor renteontwikkelingen van de beleggingen enerzijds en de (nominale) verplichtingen anderzijds. Het structurele renterisico wordt beheerst binnen het ALM-proces. Voor de beheersing van het renterisico wordt gebruik gemaakt van (langlopende) obligaties en renteswaps. In het strategische beleggingsbeleid 2022-2024 heeft pensioenfonds Meubel ervoor gekozen de dynamische rentestafel voor de komende jaren los te laten en om een vast percentage voor de rente afdekking te hanteren. De belangrijkste reden hiervoor is dekkinggraad stabilisatie tot het invaarmoment van naar verwachting 1-1-2025. Ultimo 2022 bedroeg de strategische mate van afdekking van het renterisico 65%.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van de zakelijke waarden (voornamelijk aandelen en vastgoed) verandert door veranderingen in de marktprijzen. Het structurele marktrisico wordt eveneens beheerst binnen het ALM-proces. Daarin wordt een zodanige beleggingsmix vastgesteld dat het marktrisico acceptabel is bij de doelstelling van het pensioenfonds behaald kan worden. Het belangrijkste middel hiervoor is diversificatie binnen en over verschillende beleggingscategorieën. De feitelijke beleggingsmix mag binnen vastgestelde bandbreedtes afwijken van de strategische beleggingsmix uit de ALM.

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingen wijzigt door veranderingen in valutakoersen. Het bestuur is van mening dat op lange termijn vreemde valuta geen rendement genereren. Vreemde valuta geven enige diversificatie in een beleggingsportefeuille, maar het bestuur acht de korte termijn volatiliteit van vreemde valuta te hoog en vindt het van belang om grote koersschommelingen van de beleggingen door veranderingen in de koersen van vreemde valuta te voorkomen. Daarom worden de wisselkoersrisico's geheel afgedekt, met uitzondering van de valuta waar dit niet efficiënt en tegen redelijke kosten voor mogelijk is (valuta van opkomende landen). Het valuta-afdekkingsbeleid is tevens in de benchmarks van de betreffende beleggingen verwerkt. De valutarisico's worden binnen de aandelen en obligatie beleggingsfondsen afgedekt met behulp van valutaderivaten, voornamelijk valuta termijncontracten.

Kredietrisico

Dit risico hangt samen met de beleggingen in verhandelbaar schuldpapier en met tegenpartijen. Kredietrisico op verhandelbaar schuldpapier wordt beschouwd als prijsrisico. De uitgangspunten voor de beheersing van deze vorm van kredietrisico is vastgelegd in het beleggingsplan. Daarnaast zijn er binnen de beleggingsfondsen waarin belegd wordt richtlijnen opgesteld over de maximale beleggingen per kredietklasse.

Tegenpartijrisico

Het tegenpartijrisico voor derivaten transacties wordt beheerst door een zorgvuldige selectie, screening en monitoring van tegenpartijen. Tegenpartijen dienen minimaal een investment grade rating te hebben. In de ISDA contracten met tegenpartijen zijn clausules opgenomen om het contract te kunnen beëindigen in geval van een verlaging van de kredietwaardigheid van een tegenpartij. In geval van vorderingen op tegenpartijen wordt het kredietrisico geminimaliseerd door het opvragen van zekerheidstellingen in de vorm van liquide middelen of liquide, kredietwaardige staatsobligaties.

Vanaf 2020 sluit het pensioenfonds nieuwe derivaten af via een centrale tegenpartij. De vereisten ten aanzien van het benodigde onderpand zijn hierbij strenger, waardoor het tegenpartijrisico kleiner zal worden. Hier staat tegenover dat dit ook de behoefte van het pensioenfonds aan liquide middelen vergroot, waardoor het liquiditeitsrisico stijgt.

Concentratierisico

Concentratierisico houdt verband met het concentreren van bijvoorbeeld beleggingen in één beleggingscategorie. Het meest extreme voorbeeld hier is dat het totale vermogen in één aandeel zou worden belegd. Een belangrijke aanname in het standaardmodel is dat de scenario's uitgaan van goed gediversifieerde portefeuilles van zowel beschikbare activa als voorzienbare verplichtingen.

De beleggingsportefeuille kent een goede spreiding over beleggingscategorieën. Binnen de beleggingscategorieën is er spreiding naar regio's en subcategorieën. Per subcategorie worden er portefeuilles samengesteld. Deze portefeuilles bestaan uit effecten van de betreffende beleggingscategorie en kennen een goede spreiding over titels, sectoren etc. Om het concentratierisico te minimaliseren zijn er binnen de beleggingsfondsen waarin belegd wordt richtlijnen opgesteld voor maximale afwijkingen van de benchmark per sector/subcategorie en maximale omvang van beleggingen in één emittent. Gezien het beleid om concentratierisico te beperken achten wij dit risico zeer laag. In het standaardmodel wordt dit risico gelijk aan nul verondersteld. Voor het fonds geldt dat de beleggingen via fondsbeleggingen en mandaten zijn ingericht, waarbij het beheer gespreid is over meerdere speciaal hiervoor geselecteerde vermogensbeheerders. In het standaardmodel wordt dit risico gelijk aan nul verondersteld.

Operationeel risico

Operationeel risico betreft het risico dat ontstaat als gevolg van het falen of tekortschieten van interne processen, menselijke en technische tekortkomingen en onverwachte externe gebeurtenissen.

Voor het fonds geldt dat de complete uitvoering van de pensioenregeling is uitbesteed. De partijen waaraan het fonds onderdelen van de uitvoering van de pensioenregeling heeft uitbesteed beschikken allen over een ISAE 3402 II verklaring of een vergelijkbare verklaring met betrekking tot de beheersing van hun processen. Hiermee zijn

voldoende waarborgen aanwezig om het operationeel risico als beperkt te mogen kwalificeren. In het standaardmodel wordt dit risico gelijk aan nul verondersteld.

Liquiditeitsrisico

Aangezien de som van premies, directe beleggingsopbrengsten en aflossingen van beleggingen in vastrentende waarden groter is dan de som van uitkeringen en kosten, is de kans op een liquiditeitstekort op korte termijn beperkt, temeer daar ook altijd de mogelijkheid bestaat beursgenoteerde beleggingen te verkopen.

Omdat in het kader van de renteafdekking op enig moment de verplichting kan ontstaan om grote sommen onderpand te storten, wordt in de vastrentende portefeuille een deel discretionair beheerd. In dit deel zitten hoogwaardige staatsobligaties die snel liquide kunnen worden gemaakt. Bij het afsluiten van derivaten via een centrale tegenpartij wordt ook rekening gehouden met de extra liquiditeitsbehoefte vanuit aanvullende vereisten ten aanzien van het onderpand. Ruim de helft van de portefeuille bestaat uit beleggingen met een hoge of zeer hoge liquiditeit. Van de beleggingen met een zeer hoge liquiditeit kan gesteld worden dat deze onder normale marktomstandigheden binnen één dag verkocht kunnen worden. Verder wordt qua beleggingscategorieën de illiquiditeit beperkt tot vastgoed, hypotheken en private debt. Dit is samen 25% van de portefeuille. Deze categorieën bieden een goed verwacht rendement en werken diversifiërend ten opzichte van de andere onderdelen.

Strategisch risico / solvabiliteitsrisico

Dit is het risico dat de ontwikkeling van het vermogen (in de vorm van beleggingen en premies) niet optimaal aansluit op de ontwikkeling van de verplichtingen, waardoor de beoogde pensioenkwaliteit en de beoogde financieringsdoelstelling niet kunnen worden gehaald. Er is een aantal beleidsinstrumenten waarmee de financiële positie kan worden bijgestuurd. Deze beleidsinstrumenten zijn de inhoud van de pensioenregeling, het toeslagbeleid, het premiebeleid, het beleggingsbeleid en het liabilitymanagement-beleid. Met ALM (Asset Liability Management) wordt samenhang aangebracht tussen deze beleidsinstrumenten.

Relatieve marktrisico

Specifieke sturing op marktrisico's vindt plaats met behulp van onder andere de werkelijke wegingen versus de normwegingen en het balansrisico uitgedrukt in termen van tracking error ten opzichte van de verplichtingen. De wegingen en de tracking error worden elk kwartaal gemonitord.

Risico van actief beheer

Het fonds hanteert een "passief tenzij" model. En met de implementatie van de nieuwe mandaten in 2019 heeft het pensioenfonds voor een groot deel van de beleggingscategorieën de overstap gemaakt van actief naar passief beheer. Voor de categorieën High Yield Credits en obligaties opkomende markten local currency wordt nog actief belegd. Voor die delen van de portefeuille waarbij sprake is van actief beheer wordt in aanvulling op het standaardmodel van DNB een (beperkte) aanvullende buffer S10 aangehouden. Het risicoscenario voor actief beheer risico van het standaardmodel van DNB is voornamelijk alleen op het aandelenrisico (beursgenoteerde aandelen) van toepassing. Voor de fondsen (niet aandelen) waarbij sprake is van actief beheer, geldt dat het risicobudget (tracking error) klein is. Bovendien is het relatieve belang in deze fondsen klein.

2.3.6 Risicobeheer

2.3.6.1 Algemeen

Integraal risicomanagement

De wijze waarop het bestuur om gaat met integraal risicomanagement, het risicoraamwerk en de wijze waarop risicomanagement deel uitmaakt van het besturen van het pensioenfonds zijn vastgelegd in het beleidsdocument integraal risicomanagement. Dit beleid is in 2022 geactualiseerd. Een samenvatting van dit beleid is vastgelegd in

de ABTN van het pensioenfonds.

Doelstelling en risicobereidheid

Het doel van integraal risicomanagement is om de risico's te beheersen die het behalen van de doelstellingen van het fonds bedreigen.

De doelstellingen van het pensioenfonds, afgeleid van de missie, visie en strategie, vormen het startpunt voor integraal risicomanagement. Het doel van integraal risicomanagement is om de risico's te beheersen die het behalen van de (strategische) doelstellingen bedreigen. Bpf Meubel heeft zijn visie, missie en strategie uitgewerkt in het meerjarenbeleidsplan.

Vanuit de (strategische) doelstellingen formuleert Bpf Meubel de risicobereidheid. De risicobereidheid geeft aan welke typen risico's het pensioenfonds bereid is te nemen bij het nastreven van de doelstellingen, en in welke mate. De risicobereidheid komt tot uitdrukking in de volgende kwalitatieve uitspraken:

Risicobereidheid	
Strategisch	<ul style="list-style-type: none">• Bpf Meubel is niet bereid risico's te lopen die op langere termijn het bestaansrecht van het pensioenfonds bedreigen.• Bpf Meubel is niet bereid significante risico's te nemen die onvoldoende beheerst zijn en daarmee de uitvoering van de pensioenregeling van het huidige richting het nieuwe stelsel ("transitiefase") bedreigen.
Financieel	<ul style="list-style-type: none">• De risicohouding van het fonds voldoet aan de prudent person regel en komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door het fonds gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het vereist eigen vermogen of een bandbreedte hiervoor.• Bpf Meubel streeft een koopkrachtbestendig pensioen na, maar vindt het belangrijk dat de neerwaartse risico's (kortingen) acceptabel zijn.• Om de ambitie waar te kunnen maken hanteert het fonds een verantwoord beleggingsbeleid en neemt bewust beleggingsrisico's waar naar verwachting voldoende rendement tegenover staat. Beleggingsrisico's waarnaar verwacht geen structurele vergoeding tegenover staat worden afgedekt wanneer dit kostenefficiënt mogelijk is en rekening houdend met de mogelijke effecten op andere risico's.
Niet-financieel	<ul style="list-style-type: none">• Voor het bereiken van de doelstellingen is het vertrouwen van in stand houdende organisaties en deelnemers cruciaal. Een hoge mate van tevredenheid draagt bij aan het vertrouwen in Bpf Meubel. Het fonds is niet bereid risico's te lopen, die potentieel een behoorlijke daling van de tevredenheid tot gevolg hebben.• BPF Meubel accepteert alleen risico's die transparant zijn voor het bestuur, in voldoende mate beheerst kunnen worden én uitlegbaar zijn richting stakeholders en toetsbaar aan maatschappelijke ontwikkelingen.

Risicobereidheid

- Bpf Meubel heeft een geringe bereidheid met betrekking tot het niet kunnen voldoen aan de wet- en regelgeving en gemaakte afspraken tussen fonds en de uitbestedingspartners.
- Bpf Meubel accepteert bewust enig risico die om de strategische doelstelling van het fonds te realiseren.
- Bpf Meubel zet in op een groei die passend is bij de strategie en in het belang is van deelnemers, werkgevers en sociale partners. Het fonds heeft een geringe bereidheid ten aanzien van risico's die het draagvlak en vertrouwen van deelnemers en werkgevers ondermijnen/of Bpf Meubel als partij minder interessant maken voor aan te sluiten werkgevers en sectoren.

Risicotaxonomie

Pensioenfonds Meubel heeft verschillende risicosoorten gedefinieerd en gestructureerd om het eenduidig identificeren en beoordelen van risico's te ondersteunen. De risicotaxonomie geeft een totaaloverzicht van de door Pensioenfonds Meubel onderkende risico's. De risicotaxonomie bestaat uit ongeveer 50 risico's, geclusterd naar 12 risicocategorieën (zie onderstaand figuur).

Financiële risico's		Niet-financiële risico's				Strategische risico's	
Markt	Matching	Juridisch	Integriteit	Uitbesteding	IT	Organisatie	ESG
<ul style="list-style-type: none"> Prijsvolatiliteit Actief beheer Concentratie en correlatie Liquiditeit 	<ul style="list-style-type: none"> Rente Inflatie Valuta 	<ul style="list-style-type: none"> Juridisch Handhaving 	<ul style="list-style-type: none"> Belangenverstremeling Witwassen Terrorisme financiering Onethisch handelen Voorwetenschap Fraude / corruptie Fiscale fraude Governance HR 	<ul style="list-style-type: none"> Vermogensbeheerders Pensioen-uitvoering Adviseurs Custodian Bestuurs-ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> Awareness Agility Accuracy Availability Access 	<ul style="list-style-type: none"> Verander-vermogen Reputatie 	<ul style="list-style-type: none"> Omgeving Operationeel Compliance Juridisch Bestuurlijk Maatschappelijk Fysiek Transitie
Krediet	Verzekeringstechnisch	Operationeel				Omgeving	
<ul style="list-style-type: none"> Krediet Tegenpartij 	<ul style="list-style-type: none"> Langleven Premiëmarge Arbeidsongeschiktheid 	<ul style="list-style-type: none"> Geschiktheid Beschikbaarheid Informatie Model 				<ul style="list-style-type: none"> Bedrijfstak Pensioensector Toezicht Toeslag 	

Risicomanagementproces

Het risicomanagementproces bevat alle activiteiten om risico's structureel te identificeren, te beoordelen, te beheersen en te monitoren en te rapporteren. Het risicomanagementproces bestaat uit de volgende stappen:

1. Risico-identificatie
2. Bepalen bruto-ricoweging
3. Risicobeheersing
4. Bepalen netto-ricoweging
5. Toetsen en monitoren
6. Rapportage

Het doorlopen van bovengenoemde stappen is een continu proces dat is geborgd binnen verschillende risicomanagementactiviteiten, waaronder een integrale risk assessment, een systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) en een eigen risicobeoordeling (ERB).

Integrale risk assessment

Tijdens het risk assessment bekijkt het bestuur alle risico's in onderlinge samenhang. In het risk assessment worden risico's geïdentificeerd en ingeschat op basis van kans en impact. Op basis van de uitkomsten worden de risico's geprioriteerd. Het risk assessment heeft als doel om inzicht te krijgen in de risico's, de risicobereidheid per risico te herijken en de risicostrategie te bepalen.

Governance Risk en Compliance (GRC) tool

De geïdentificeerde risico's en beheersmaatregelen zijn opgenomen in een GRC-tool (Cerrix). Ook de effectiviteit van de beheersmaatregelen wordt vastgelegd in Cerrix.

Ontwikkelingen in het risicomanagement

Hieronder volgen de belangrijkste thema's in 2022:

- Datakwaliteit;
- IT- en informatiebeveiliging;
- BCP-training;
- Risicowaarderingschalen;
- Governance Risk en Compliance (GRC)-tooling;
- Kritische Risico Indicatoren;
- Wet Toekomst Pensioenen;

- Interne audits in 2022;
- Overzicht risico's 2022 vanuit jaarlijkse risk assessment;
- Verklaring naleving Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen.

2.3.6.2 Datakwaliteit

Een goede beheersing van data is essentieel voor pensioenfondsen. Een goede beheersing borgt en verbetert de kwaliteit van data en daarmee de kwaliteit van de vaststelling van pensioenaanspraken en voorzieningen, management- en sturingsinformatie, financiële en actuariële rapportages en overige rapportages t.b.v. de toezichthouders. In de aanloop naar het pensioenakkoord en het al dan niet invaren van pensioenaanspraken wordt het belang van een goede datakwaliteit extra duidelijk.

Nadat in 2021 het datakwaliteitsbeleid is vastgesteld, is in 2022 een risicoanalyse datakwaliteit doorlopen met het uitvoerend bestuur en een deel van de portefeuillehouders. Hierbij is stilgestaan bij de dataprocessen, de kritieke data-elementen en de complexiteitsissues in de pensioenregeling. Ook is een inventarisatie gemaakt van de gebeurtenissen die binnen Pensioenfonds Meubel sinds de oprichting hebben plaatsgevonden die van invloed kunnen zijn op de kwaliteit van de data. Dit heeft plaatsgevonden vooruitlopend op de publicatie van het Kader Datakwaliteit van de Pensioenfederatie. Medio oktober 2022 is dit kader gepubliceerd. Op basis hiervan is een projectplan Datakwaliteit opgesteld, waar herijking van het datakwaliteitsbeleid en de risicoanalyse onderdeel van uitmaken. De acties uit het projectplan die betrekking hebben op het jaar 2023 zijn in het jaarplan risicobeheer opgenomen.

2.3.6.3 IT- en informatiebeveiliging

Digitalisering en innovatie zijn steeds essentiëler bij de realisatie van de ambities die het fonds heeft. IT is hierbij een belangrijk middel, enerzijds om risico's te beheersen, en anderzijds om kansen te benutten.

In verband met gewijzigde wet- en regelgeving, snelle ontwikkelingen op IT-gebied, nieuwe good practices en een herzien meerjarenbeleidsplan met IT als nadrukkelijke randvoorwaarde, is in 2022 een IT-risicoanalyse uitgevoerd. Deze risicoanalyse is opgezet rondom de zogenoemde 5 A's (Awareness, Agility, Accuracy, Availability, Access), in lijn met het servicedocument ICT van de Pensioenfederatie en is gekoppeld aan de zelfevaluatie Informatiebeveiliging van DNB (58 cobit controls).

In navolging op de uitgevoerde IT-risicoanalyse is het IT-en informatiebeveiligingsbeleid materieel herzien. Relevante elementen uit het oude IT-beleid zijn overgenomen. De voorgestelde aanpassingen zijn geijkt op het DNB-normenkader. Ook hierbij zijn de 5 A's aangehouden.

Uitgangspunt is dat (kritische) uitbestedingspartijen minimaal moeten voldoen aan de uitgangspunten in het IT- en informatiebeveiligingsbeleid van het fonds. De toetsing van de uitbestedingspartijen aan het IT-en informatiebeveiligingsbeleid van het fonds vindt in 2023 plaats, door middel van schriftelijke uitvragen en gesprekken.

In 2022 is een overeenkomst gesloten met een data-escrow leverancier. Een data-escrow is een digitale kluis waarin kritische fonds-, deelnemers en werkgeversdata veiliggesteld kunnen worden zodat deze te allen tijden beschikbaar zijn. Ook wanneer geen beroep gedaan kan worden op de pensioenuitvoerder. Met de pensioenuitvoerder is overeengekomen welke bestanden periodiek aan de data-escrow leverancier worden geleverd. Deze leveringen zullen vanaf 2023 plaatsvinden.

2.3.6.4 BCP-training

In 2022 heeft het fonds haar Business Continuity Plan procedures getest door middel van een simulatie. De training betrof een interactieve crisissimulatie. Dit is een werkvorm waarbij de deelnemers aan de hand van een scenario een crisis 'beleven' en daarop moeten reageren. De simulatie betrof een aantal IT-incidenten, met een dreiging van een grote cyberaanval.

De training is na afloop met alle betrokkenen geëvalueerd, onder begeleiding van de observant die bij de oefening betrokken was. Hieruit zijn enkele verbeterpunten naar voren gekomen, die zijn opgenomen in het jaarplan 2023.

2.3.6.5 Risicowaarderingschalen

De terminologie die voor de classificaties van kans en impact worden gebruikt, zijn in 2022 aangepast. Dit ter verduidelijking van de classificaties, omdat er een overlap in terminologie voor kans en impact bestond. Ook voor de risicoscores (kans maal impact) is de terminologie aangepast. De aangepaste terminologie is opgenomen in het IRM-beleidsdocument.

2.3.6.6 Governance Risk en Compliance (GRC)-tooling

De bestaande GRC-tooling (NARIS) is in 2022 geëvalueerd, waarbij is vastgesteld dat deze niet meer passend was bij de wensen en ambities van het fonds. Na een korte marktverkenning is besloten om de GRC-tooling van Cerrix in gebruik te nemen. De implementatie hiervan is in het vierde kwartaal van 2022 gestart.

2.3.6.7 Kritieke Risico Indicatoren (KRI's)

In 2022 is een set met KRI's opgesteld, inclusief limieten, om de diverse risico's en de ontwikkeling daarvan te kunnen monitoren. De KRI's hebben tot doel om mogelijke veranderingen in risiconiveau's tijdig te kunnen signaleren. Daarbij is geïnventariseerd welke informatie beschikbaar is voor de monitoring van de KRI's. In de risicorapportage over Q4 2022 is een eerste beeld van de KRI's gegeven.

2.3.6.8 Wet Toekomst Pensioenen (Wtp)

In de portefeuille risicobeheer is gedurende 2022 voortdurend aandacht geweest voor de aan de Wtp gerelateerde risico's. Wtp-risicorapportages en gemelde ontwikkelingen zijn besproken in de periodieke risico-overleggen.

Door de stuurgroep Wtp wordt periodiek een risicoanalyse Wtp uitgevoerd. Vanuit de portefeuille risicobeheer is deze risicoanalyse in 2022 beoordeeld en zijn enkele suggesties ter feedback aan de stuurgroep gegeven.

2.3.6.9 Interne audits in 2022

In 2022 zijn er twee audits uitgevoerd. In het eerste halfjaar is een audit verricht op ESG (de wijze waarop het fonds invulling heeft gegeven aan het IMVB-convenant). Hierbij is vastgesteld dat het fonds op het merendeel van de normen (79%) 'goed' tot 'voldoende met aanbevelingen' scoort. Op 21 % van de normen scoort het fonds nog onvoldoende. Deze normen betreffen vooral de monitoring en rapportagevereisten. Het fonds heeft hierin in 2022 verdere stappen gezet, maar is daarbij afhankelijk van het tempo waarin geschikte instrumenten vanuit het Convenant beschikbaar worden gesteld en best practices worden gedeeld.

De tweede audit betrof een audit op de effectieve werking van het handhavingproces. Hierbij was de conclusie dat de inrichting en werking van de beheersmaatregelen rondom het handhavingproces voldoende zijn. Er is een drietal aanbevelingen gedaan die met name toezien op de toetsing en monitoring van TKP door het fonds. Hieraan is reeds opvolging gegeven of wordt in 2023 verdere opvolging gegeven.

Tenslotte heeft de interne auditfunctie in 2022 een inventariserend onderzoek verricht naar het totstandkomingsproces van bestuursbesluiten (waaronder indexatie). De resultaten hiervan worden in 2023 nader geanalyseerd.

2.3.6.10 Overzicht risico's 2022 vanuit jaarlijkse risk-assessment Sleutelfunctiehouder risk

In november 2022 heeft het jaarlijkse risk assessment plaatsgevonden. Hieronder worden de relevante ontwikkelingen in risico's gedurende 2022 beschreven. Voor de netto-risico's is aangegeven of deze geaccepteerd worden (binnen de risicobereidheid vallen). Indien het risico niet wordt geaccepteerd zijn aanvullende beheersmaatregelen vastgesteld om het risico te mitigeren naar het gewenste niveau. In het hoofdstuk 'Vermogensbeheer' worden de financiële risico's nader toegelicht.

	Relevante ontwikkeling risico over 2022	Aanvullende maatregel
Renterisico	In 2022 is de rente gestegen. Het pensioenfonds dekt het renterisico af volgens een rentestafel, waarbij het afdekkingspercentage hoger is naarmate de rentestand hoger is. De renteafdekking is verhoogd, hiermee wordt de impact van renteveranderingen verkleind. Ondanks de renteafdekking blijft renterisico één van de grootste en belangrijkste financiële risico's voor het pensioenfonds.	Geen aanvullende maatregelen benodigd; huidige risico inschatting zit binnen het gewenste niveau.
Inflatierisico	In 2022 is de inflatie enorm gestegen. Dit komt mede door de geopolitieke verschuivingen en daarmee gestegen energieprijzen. Een stijging van de inflatieverwachting zorgt voor een toename van de reële verplichtingen. Het beleggingsbeleid van het pensioenfonds bevat momenteel geen instrumenten die expliciet tot doel hebben om het inflatierisico af te dekken.	Het inflatierisico is verhoogd van 'Midden' naar 'Aanzienlijk', maar de risicobereidheid (gewenst risico) is niet gewijzigd ('Behoorlijk'). Hiermee valt het risico rondom inflatie buiten de risicobereidheid. Dit risico vereist prioriteit in het komende jaar en wordt nauwlettend gevolgd door het bestuur en de risicomangement functie.
Prijsvolatiliteitsrisico	Beleggingsrisico's worden bewust genomen om de ambitie te kunnen realiseren. Het prijsvolatiliteitsrisico is een van de voornaamste financiële risico's voor de dekkingsgraad. Het resultaat op de beleggingen was negatief in 2022 door een daling van de aandelenportefeuille. Door de gestegen rente heeft dit echter maar weinig effect op de dekkingsgraad gehad.	Geen aanvullende maatregelen benodigd; huidige risico inschatting zit binnen het gewenste niveau.
Pensioensector risico	Het nieuwe pensioenakkoord is de belangrijkste verandering in de pensioensector voor de komende jaren. Dit geldt ook voor Pensioenfonds Meubel. In 2022 is het project voor de implementatie van het nieuwe pensioenstelsel verder voortgezet. Ook zijn maatregelen getroffen om, waar nodig, de risico's die voortvloeien uit dit project te mitigeren. Met de uitwerking van het Pensioenakkoord en de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel neemt dit risico naar verwachting toe. In de communicatie wordt ook rekening gehouden met het feit dat er veel veranderd voor de deelnemers. Ook onderzoekt het pensioenfonds best practices om te waarborgen dat de deelnemers zo transparant en helder mogelijk worden geïnformeerd.	Geen aanvullende maatregelen; dit risico vereist prioriteit in het komende jaar en wordt nauwlettend gevolgd door de risicomangement functie.

Modelrisico	Het modelrisico is het risico dat onjuiste beslissingen worden genomen op basis van de uitkomsten van deze modellen, door incorrecte modellen of onjuist gebruik van modellen. Hiertoe is het van belang dat juiste en passende modellen worden gebruikt. Het modelrisico ziet daarmee toe op de interpretatie van de uitkomsten van modellen en hangt samen met het beschikken over de juiste kennis (bij bestuursleden en adviseurs) om de modellen te interpreteren. Vervolgens gaat het om het bepalen van de eventuele consequenties van het verkeerd interpreteren van de modeluitkomsten voor het realiseren van de doelstellingen van het pensioenfonds. Het pensioenfonds is zich ervan bewust dat modellen een benadering zijn van de werkelijkheid en de uitkomsten met voorzichtigheid moeten worden geïnterpreteerd. Het risico wordt vooralsnog als 'Midden' ingeschat (t.o.v. een lage risicobereidheid) tijdens de integrale risico assessment. Het pensioenfonds heeft inzicht in de belangrijkste modellen die gehanteerd worden ten behoeve van de kernprocessen van de bedrijfsvoering.	Geen aanvullende maatregelen; dit risico vereist prioriteit in het komende jaar en wordt nauwlettend gevolgd door de risicomangement functie. Om aanvullend inzicht te krijgen in het modelrisico kan een inventarisatie gemaakt worden van de verschillende modellen die worden gebruikt en welke modellen het grootste risico vormen voor het pensioenfonds.
Reputatierisico	Naar aanleiding van het beëindigen van een mogelijk consolidatietraject in 2021 verhoogde het reputatierisico richting de toezichthouder. Hierop is actie ondernomen door actief te communiceren. Ook worden algemene reputatierisico's gemitigeerd door middel van o.a. het communicatiebeleid.	In verband met de Wet Toekomst Pensioenen is het gewenste risico tijdelijk opgehoogd van 'Laag' naar 'Midden'. Hiermee is de risicoacceptatie rondom de reputatie van het pensioenfonds tijdelijk hoger.
Uitbesteding custodian	Het risico dat de kwaliteit, integriteit en/of continuïteit van de custodian onvoldoende is, werd ten tijde van de integrale risico assessment in 2021 hoger ingeschat dan gewenst. De custodian heeft hiertoe een verbeterplan opgesteld om de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren. Dit verbeterplan is gedurende 2022 opgevolgd, met verhoogde aandacht vanuit het bestuur. Het risico rondom uitbesteding aan de custodian is tijdens de integrale risico assessment 2022 verlaagd naar 'Laag', hiermee valt het risico weer binnen de risicobereidheid. Deze aanpassing is mede door de werking van beheersmaatregelen en doordat de uitbesteding bij de custodian maar beperkt impact heeft op de kernprocessen van het pensioenfonds.	Geen aanvullende maatregelen benodigd; huidige risico inschatting zit binnen het gewenste niveau.
IT risico	Het IT risico is van belang omdat dit de kritische bedrijfsprocessen van het pensioenfonds raakt. Er zijn veel stappen gemaakt op gebied van IT, zoals extra aandacht aan IT bij de pensioenuitvoering en een Risk Self Assessment gefaciliteerd door de IT officer. Door de beheersmaatregelen van het pensioenfonds op gebied van IT wordt het IT risico sterk ingeperkt en is het netto risico ingeschat in lijn met de risicobereidheid.	Geen aanvullende maatregelen benodigd; huidige risico inschatting zit binnen het gewenste niveau.
Juridisch risico	De risico's samenhangend met wet- en regelgeving en contracten wordt netto als 'Midden' ingeschat, net als de risicobereidheid. Bepaalde risico's kunnen niet contractueel worden afgedwongen, waardoor het risico niet volledig kan worden weggenomen. In 2023 worden de juridische risico's rondom implementatie NPR nauwlettend gemonitord.	Geen aanvullende maatregelen benodigd; huidige risico inschatting zit binnen het gewenste niveau.

Handhavingsrisico	Dit betreft het risico dat ondernemingen die onder de verplichtstelling vallen zich niet aanmelden en/of geen premie betalen, maar deelnemers uiteindelijk wel recht hebben op pensioen van het pensioenfonds. Met de overgang naar TKP en het aanstellen van een pensioenconsulent is het risico afgenomen, waarmee het risico nu als 'Laag' wordt ingeschat.	Geen aanvullende maatregelen benodigd; huidige risico inschatting zit binnen het gewenste niveau.
Inrichting en besluitvorming	Dit is het risico dat het pensioenfonds onvoldoende in staat is met een doeltreffende organisatiestructuur en gestroomlijnde processen tijdig en beheerst in te spelen op interne en externe veranderingen. Voor Pensioenfonds Meubel was 2022 een uitdagend jaar, onder andere door marktontwikkelingen en voorbereiding op het nieuwe pensioenakkoord. Vermoedelijk zal ook 2023 een uitdagend jaar worden door bestaande uitdagingen en geopolitieke spanningen.	Geen aanvullende maatregelen benodigd; huidige risico inschatting zit binnen het gewenste niveau.
Verandervermogen	De omgeving verandert steeds sneller met onder meer het nieuwe pensioenstelsel en nieuwe technologieën. Om hier tijdig en beheerst op in te kunnen spelen, is het pensioenfonds – naast de eigen organisatiestructuur en processen – ook afhankelijk van sociale partners en uitbestedingspartijen. Om te borgen dat uitbestedingspartijen over voldoende verandervermogen beschikken vindt doorlopend overleg plaats over externe ontwikkelingen die (mogelijk) van invloed zijn op de dienstverlening aan het pensioenfonds.	Geen aanvullende maatregelen benodigd; huidige risico inschatting zit binnen het gewenste niveau.
ESG	In 2022 zijn de ontwikkelingen op gebied van ESG nauwlettend gemonitord. Het pensioenfonds is dan ook aan de slag met de Good Practice – ESG risicobeheer pensioenfonds. Tevens zijn de voorbereidingen getroffen voor het rapporteren onder de SFDR. De voornaamste ESG risico's zijn het transitierisico en het compliance risico. Ook zijn opvattingen van de maatschappij over wat verantwoord is aan verandering onderhevig, dit brengt ook risico met zich mee dat de risico identificatie niet meer aansluit bij de situatie in de wereld.	Geen aanvullende maatregelen benodigd; huidige risico inschatting zit binnen het gewenste niveau.

2.3.6.11 Verklaring naleving Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfonds

De Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfonds (hierna: de Gedragslijn) is opgesteld door de Pensioenfederatie en heeft een dwingend karakter voor de pensioenfonds welke als lid zijn aangesloten bij de Pensioenfederatie. Met deze gedragslijn laten pensioenfonds zien op welke manier zij gegevens van (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden of andere aanspraakgerechtigden beheren. De pensioenfonds rapporteren voor het eerst per 1 januari 2020 over de naleving van de gedragslijn. Als lid van de Pensioenfederatie legt pensioenfonds Meubel middels dit jaarverslag verantwoording af over de toepassing van de normen uit de gedragslijn gedurende geheel 2022. Voor zover er mogelijk normen niet (volledig) zijn toegepast wordt dit gemotiveerd toegelicht.

De toepassing van de Gedragslijn is vastgelegd in alle privacydocumenten. Naleving hiervan is in de (uitbestedings)processen geborgd. De Functionaris Gegevensbescherming van het pensioenfonds ziet hier ook actief op toe.

Daarnaast heeft bij alle kritische uitbestedingspartijen van pensioenfonds Meubel die persoonsgegevens verwerken een uitvraag plaatsgevonden naar de naleving van de Gedragslijn. Hierbij is ook gekeken naar de beschikbare assurance rapportages en is gebruik gemaakt van uitvragen en overleggen met de uitbestedingspartijen van het fonds die tevens als verwerker zijn geclassificeerd. Alle uitbestedingspartijen hebben verklaard de normen van de Gedragslijn na te leven, aanvullend op de geldende AVG-normen. Op basis van deze uitkomsten is vastgesteld dat aan de normen van de Gedragslijn is voldaan.

Pensioenfonds Meubel verklaart zich in 2022 aan de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens door pensioenfondsen te hebben gehouden.

2.3.6.12 Frauderisico's en analyse

Binnen de risicocategorie Integriteitsrisico volgt het bestuur nadrukkelijk het risico van interne, externe en fiscale fraude. In 2022 is geen fraude geconstateerd. Het bestuur hanteert ter beheersing van frauderisico de volgende maatregelen:

- In de gedragscode van het pensioenfonds zijn regels vastgelegd ter voorkoming van belangenconflicten, handelen met voorwetenschap en moreel handelen. Iedere verbonden persoon moet een verklaring ondertekenen, waarin zij/hij zich verbindt alle voor haar/hem relevante regels uit deze gedragscode strikt na te leven. De compliance officer toetst per kwartaal of alle verbonden personen en insiders de gedragscode hebben nageleefd en rapporteert de uitkomsten hiervan.
- Minimaal eens per 3 jaar stelt het UB vast dat het uitbestedings- en inkoopbeleid actueel is passend bij wet- en regelgeving, guidance van de toezichthouder en best practices in de sector en dat dit beleid algemene criteria bevat omtrent continuïteit, integriteit, kwaliteit en IT waaraan uitbestedingspartijen moeten voldoen.
- De portefeuille risicobeheer monitort uitbestedingspartijen minimaal eens per halfjaar op integriteitsrisico's op basis van rapportages van en/of periodieke overleggen met de uitbestedingspartijen.
- Op kwartaalbasis monitort het uitvoerend bestuurslid pensioen & communicatie aan de hand van de SLA rapportages dat wijzigingen in arbeidsgeschiktheid gemeld en verwerkt worden via de SUAG-koppeling.
- Wijzigingen van NAW-gegevens geschiedt via een GBA-interface.
- In het pensioenreglement is de verplichting opgenomen voor de werkgever, de deelnemer en (andere) aanspraakgerechtigden aan het fonds alle inlichtingen en bewijsstukken te verstrekken die voor de uitvoering van de pensioenregelingen worden gevraagd. Het fonds aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de gevolgen van het niet aanleveren van informatie, dan wel het aanleveren van onvolledige, onjuiste of niet tijdige informatie.
- Bij aangaan van nieuwe of aanpassen van bestaande overeenkomsten controleert de verantwoordelijke UBER dat in de overeenkomst met adviseurs/uitbestedingspartners is opgenomen dat zij aansprakelijk zijn voor schade als gevolg van onder anderen fraude en voor zover deze (mede) is ontstaan door hun eigen handelen of nalaten.
- Alle ontvangen facturen worden afgehandeld volgens de Goedkeuringsprocedure facturen. TKP legt de facturen voor akkoord voor aan de betreffende portefeuillehouder of, indien de procedure dit vereist, aan het bestuursbureau. Pas na akkoord wordt de factuur door TKP betaald.
- De custodian van het fonds voert onafhankelijk toezicht uit op de beleggingen en beleggingsresultaten.
- Toepassing van het (minimaal) vier-ogenprincipe door uitbestedingspartijen is onderdeel van de ISAE/SOC-controle door een externe accountant. De rapportages worden door het bestuursbureau getoetst en aan het UB voorgelegd.
- Het bestuursbureau beoordeelt jaarlijks de van TKP, BlackRock en Cardano en BNYM ontvangen ISAE 3402 of SOC 2 verklaring en eventuele bevindingen en adviezen worden geadresseerd binnen het uitvoerend bestuur.
- Het fonds heeft een klokkenluidersregeling, een incidentenbeleid en een proces voor het afhandelen van incidenten en datalekken. Deze beleidsdocumenten worden eens per drie jaar door het bestuursbureau getoetst op actualiteit.
- Incidenten, misstanden en datalekken worden gemeld en afgehandeld conform de voor het fonds geldende incidentenregeling en/of klokkenluidersregeling en/of procedure datalekken.
- De jaarlijks verplichte accountantscontrole bij uitbestedingspartners van Bpf Meubel mitigeert het risico op fiscale fraude.
- Het fonds heeft een fiscaal adviseur aangesteld voor o.a. de BTW gerelateerde belastingzaken.
- Externe informatievoorziening door externe partijen op het gebied van fiscale wetgeving.

2.3.7 Governance en compliance

Overlegstructuur tussen het fonds en de betrokken sociale partners

Overlegstructuur tussen het fonds en de betrokken sociale partners Pensioenfonds Meubel kent vier aangesloten sectoren met elk een eigen cao en een eigen overlegstructuur. Het pensioenfonds en de sociale partners ontmoeten elkaar in het Breed Beraad. Tijdens de overleggen wordt voornamelijk informatie uitgewisseld. De sociale partners komen daarna (vaak per sector) tot hun besluitvorming. Om recht te doen aan de rol en input van sociale partners en te zorgen dat alle sectoren zich gehoord voelen, maar ook om te komen tot een efficiëntere

besluitvorming, is in 2021 de Pensioentafel ingevoerd. De Pensioentafel is een onderhandelingstafel over pensioen, waar elke sector is vertegenwoordigd met een onderhandelingsmandaat. Aan de Pensioentafel worden besluiten genomen over de inhoud van de pensioenregeling, zowel in het huidige stelsel als de noodzakelijke besluiten voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel.

Daarnaast kent het fonds sinds 2021 een uitvoeringstechnisch overleg. Hier wordt de inregeling en uitvoering van de pensioenregelingen afgestemd tussen pensioenfonds, sectoren en pensioenuitvoerder.

Het fonds heeft niet alleen regelmatig gesprekken met de sociale partners gezamenlijk maar ook met de diverse brancheorganisaties en werknemersorganisaties. Dit levert over en weer waardevolle inzichten op.

Bemensing fondsorganen

Bestuur

In verband met het vertrek van enkele niet-uitvoerende bestuursleden, mocht het fonds per 1 januari 2022 twee nieuwe niet-uitvoerende bestuursleden verwelkomen. Daarnaast is een niet-uitvoerende bestuurslid benoemd op de portefeuille vermogensbeheer. Het toetsingsproces door DNB is vlot verlopen. De benoemingen hebben bijgedragen aan de diversiteit qua man/vrouw en leeftijd binnen het bestuur. Daarnaast zijn een niet-uitvoerende bestuurder en een uitvoerende bestuurder herbenoemd per 1 juli 2022. De herbenoemingen zijn gemeld bij DNB.

Verantwoordingsorgaan

De omvang van het verantwoordingsorgaan is per 1 juli 2022 teruggebracht naar negen leden. Een kleiner verantwoordingsorgaan kan effectiever en efficiënter werken. Daarnaast is er een streven tot doorstroming om een juiste mix van diversiteit en continuïteit te bereiken. Dit streven wordt ook bevorderd door het besluit van het verantwoordingsorgaan om de maximale zittingsduur te beperken tot 12 jaar.

Per 1 juli 2022 liep de zittingstermijn van de meeste leden van het verantwoordingsorgaan af. Voor de leden namens pensioengerechtigden zijn verkiezingen gehouden. Daarnaast zijn leden voorgedragen door werkgevers- en werknemersorganisaties. Dit heeft geleid tot een mooie mix van ervaring en nieuw elan binnen het verantwoordingsorgaan. De eerste ervaringen met een kleiner verantwoordingsorgaan zijn positief.

Geschiktheid en diversiteit

De veranderende wereld betekent dat ook de eisen aan de geschiktheid van bestuursleden veranderen en dat continue bijscholing nodig is. Pensioenfonds Meubel heeft daartoe een geschiktheidsbeleid vastgesteld met een bijbehorend opleidingsplan. In 2022 heeft het bestuur zich tijdens een aantal sessies laten bijpraten over diverse onderwerpen, waaronder het nieuwe pensioenstelsel, duurzaam beleggen, kostenbeheersing, cybersecurity en ethische dilemma's. Daarnaast hebben de niet-uitvoerende bestuursleden een workshop gevolgd over intern toezicht in het omgekeerd gemiddeld model. In 2023 zijn drie bestuursleden gestart met de CPE-opleiding (Certified Pension Executive). Het verantwoordingsorgaan heeft zich gedurende twee opleidingsdagen verdiept in de eigen rol, taken en bevoegdheden. Ook hebben de leden van het verantwoordingsorgaan een workshop gevolgd over cybersecurity en datakwaliteit.

Tot slot zijn voor nieuwe leden van de fondsorganen inwerkprogramma's opgesteld.

De bestuurssamenstelling is begin 2022 gewijzigd. De collectieve zelfevaluatie heeft daarom plaatsgevonden in januari 2023. Het bestuur in de nieuwe samenstelling functioneerde op dat moment een jaar. De focus lag op de groepsdynamica. De evaluatie heeft plaatsgevonden onder externe begeleiding en waardevolle inzichten opgeleverd. Het biedt het bestuur handvatten om als collectief nog beter te functioneren.

In 2022 is er met hulp van een externe partij hard gewerkt aan een goede samenwerking tussen bestuur en verantwoordingsorgaan. Dit proces is inmiddels succesvol afgerond.

Onderdeel van geschiktheid is ook dat het bestuur als collectief voldoende divers is samengesteld. Het bestuur bekijkt het begrip diversiteit vanuit diverse perspectieven en streeft naar een divers bestuur omdat het ervan overtuigd is dat diversiteit bijdraagt aan de kwaliteit van de besluitvorming. Het fonds kent een diversiteitsbeleid dat niet alleen ziet op leeftijd en geslacht maar ook op een diverse culturele achtergrond. Het streven naar diversiteit in de samenstelling van de fondsorganen is regelmatig onderwerp van gesprek met de diverse stakeholders bij het fonds. In 2022 zijn weer goede stappen gezet met de benoeming van twee jongere bestuursleden, waaronder een

vrouw met een bi-culturele achtergrond. Hiermee kent het bestuur twee vrouwen in het bestuur. Drie bestuursleden waren bij de eerste benoeming jonger dan 40 jaar. Ook het verantwoordingsorgaan is meer divers geworden. Er hebben nu twee vrouwen zitting in het verantwoordingsorgaan. Een lid is jonger dan 40 jaar.

Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen is opgesteld door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid (STAR) en wettelijk verankerd. De Monitoringcommissie Code Pensioenfondsen ziet toe op de naleving van de Code met als doel de verhoudingen binnen pensioenfondsen transparanter te maken. De Code Pensioenfondsen is in oktober 2018 geactualiseerd.

De Code legt de nadruk op het gedrag van bestuurders, intern toezichthouders en belanghebbenden in de verantwoordingsfunctie. Per orgaan zijn normen opgenomen over taak en werkwijze, samenstelling en zittingsduur, geschiktheid, benoeming, schorsing en ontslag. Daarnaast zijn overkoepelende thema's opgenomen. De thema's gaan zowel over het eigen functioneren van het fonds als die van dienstverleners. Voorbeelden hiervan zijn integraal risicomanagement, communicatie en transparantie, verantwoord beleggen, kosten, uitvoering en uitbesteding, geschiktheid, diversiteit, integer handelen en beloningsbeleid.

Pensioenfondsen leven de Code na op basis van het 'pas toe of leg uit-beginsel'. Een pensioenfonds past de normen van de Code toe of zet in het jaarverslag gemotiveerd uiteen waarom een norm niet (volledig) is toegepast.

In onderstaande tabel zijn de normen opgenomen waarover een pensioenfonds verplicht moet rapporteren conform de Code Pensioenfondsen 2018.

Norm	Omschrijving	Pensioenfonds Meubel: voldoet Ja/Nee
5	Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	Ja, in: Jaarverslag en andere communicatie richting belanghebbenden. Zie paragrafen 2.2, 2.3 en 2.6. En in paragraaf 2.2.2 het meerjarenbeleidsplan.
31	De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Ja, in: Statuten, reglement VO, geschiktheidsbeleid, diversiteitsbeleid en de functieprofielen. Bij elke vacature wordt bezien of het functieprofiel nog voldoet.
47	Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	Ja, in: Verslag niet-uitvoerend bestuurders (zie hoofdstuk 4 jaarverslag).
58	Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Ja, in: Jaarverslag (paragraaf 2.2) en via de website.
62	Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	Ja, in: Jaarverslag (paragraaf 2.3.4.7), ABTN, verklaring beleggingsbeginselen, ESG in beleggingsplan en via website.
64	Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Ja, in: Jaarverslag, paragraaf 3.
65	Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	Ja, in: Jaarverslag, paragraaf 2.3.2.9 en 3.7. Ook op de website is opgenomen hoe een klacht kan worden ingediend.

Pensioenfonds Meubel streeft ernaar alle normen uit de Code na te leven. In bepaalde gevallen wijkt het pensioenfonds af van normen uit de Code. In onderstaand overzicht wordt dit per norm toegelicht.

Norm	Omschrijving	Pensioenfonds Meubel:voldoet Ja/Nee
28	Het bestuur evalueert in elk geval jaarlijks het eigen functioneren en van e individuele leden. Hierbij wordt een keer in de drie jaar een onafhankelijke partij betrokken.	Het bestuur heeft in 2022 wel het functioneren van de individuele leden geëvalueerd maar niet het collectieve functioneren, zoals wel gebruikelijk is binnen het fonds. Dit laatste heeft plaatsgevonden in januari 2023. Het bestuur heeft hiertoe besloten omdat begin 2022 het bestuur een nieuwe samenstelling heeft gekregen. Het collectieve functioneren is na een jaar opereren in de nieuwe samenstelling geëvalueerd onder externe begeleiding. Hierna wordt de jaarlijkse cyclus weer opgepakt.
34	Een bestuurslid kan maximaal twee keer worden herbenoemd.	Bestuursleden van pensioenfonds Meubel kunnen maximaal drie maal worden herbenoemd, maar met een maximale zittingstermijn van twaalf jaar. In 2014, bij de overgang naar het omgekeerd gemengde bestuursmodel, is een getrappt rooster van aftreden vastgesteld, dit ter bevordering van de bestuurlijke continuïteit. De eerste zittingstermijn is daardoor voor een aantal bestuursleden geen vier jaar maar korter. Door drie herbenoemingen toe te staan met een totale maximale zittingstermijn van twaalf jaar, wordt niet aan de letter van de norm voldaan, maar wel aan de geest.
39	Benoemingsprocedures – Bijlage B1	Het fonds volgt de benoemingsprocedures die zijn opgenomen in Bijlage B1 bij de Code Pensioenfondsen 2018, behalve op de volgende punten: - De onafhankelijk voorzitter wordt niet voorgedragen door de uitvoerend bestuursleden, de uitvoerend bestuursleden worden wel gehoord. Hiermee zijn de niet uitvoerend bestuursleden meer betrokken bij deze benoeming. - Benoeming van de leden van het verantwoordingsorgaan geschiedt door het voltallige bestuur en niet door de uitvoerend bestuursleden.

2.4 Wat heeft dit gekost?

Totale kostenratio

Op grond van de aanbeveling vanuit de Pensioenfederatie is onderstaande tabel opgenomen met een totale kostenratio. Dit betekent een totaalinzicht van alle kosten van het beheer van een pensioenfonds -exclusief transactiekosten- als percentage van het belegd vermogen. Dit geeft zich op de impact van deze kosten op het opgebouwde (pensioen)vermogen. Het bestuur ziet dit kengetal als aanvullende en tevens belangrijkste graadmeter voor de beoordeling van de kosten van het fonds.

	Bedragen (x € 1.000)	In % gemiddeld belegd vermogen
Pensioenbeheerkosten *	9.584	0,20%
Vermogensbeheerkosten (exclusief transactiekosten)	10.364	0,19%
Totale kosten	19.948	0,39%
Transactiekosten	3.715	0,07%
* Uitgedrukt in euro's per deelnemer		

Hieronder wordt nader ingegaan op de uitsplitsing en toelichting van de kosten pensioenbeheer en vermogensbeheer.

2.4.1 Kosten uitvoering pensioenbeheer (x € 1.000,-)

Transparantie in de kosten

Het fonds maakt voor het uitvoeren van de pensioenregeling diverse kosten. Globaal kunnen deze kosten worden onderverdeeld in kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling en kosten van het vermogensbeheer. Het fondsbestuur vindt het belangrijk open te zijn over deze kosten. Door de toenemende wet- en regelgeving neemt de druk op de kosten toe. Deelnemers willen inzicht in de kosten van de uitvoering van de pensioenregeling, de vermogensbeheerkosten en transactiekosten. Pensioenfonds Meubel geeft in het bestuursverslag transparant inzicht in deze kosten.

Kosten uitvoering pensioenbeheer

De kosten van pensioenbeheer, na toerekening aan vermogensbeheer, bedragen voor 2022 € 9.581 (2021: € 9.335). Omgerekend is dit € 152 (2021: € 154) per deelnemer en gepensioneerde (beide bedragen x € 1). De eenmalige kosten van pensioenbeheer bedragen voor 2022 € 763 (2021: € 971). Exclusief de eenmalige kosten

bedragen de kosten pensioenbeheer per deelnemer en gepensioneerde voor 2022 € 140 (2021: € 138) (beide bedragen x € 1). Dit laatste verschil wordt veroorzaakt doordat de totale projectkosten in 2021 hoger waren dan in 2022.

Deze kosten zijn berekend door de totale pensioenuitvoeringskosten te delen door het totaal aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden ultimo 2022, met inachtneming van de aanbevelingen van de Pensioenfederatie en AFM. De pensioenbeheerkosten bestaan uit kosten deelnemers en pensioengerechtigden, kosten werkgevers, kosten financieel beheer, bestuurskosten, heffingen van de toezichthouders, adviseurs, juridische kosten, werkgeverskosten, communicatiekosten en overige kosten.

Pensioenuitvoeringskosten

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Bestuur, Advies en controle		
Accountantskosten	93	202
Controle en advieskosten actuaris	168	259
Kosten adviseurs	290	366
Contributies en bijdragen	385	396
Bestuurskosten	783	724
Projecten	764	971
Overige	100	104
Totaal	2.583	3.023
Administratie		
Kosten administratie	6.660	5.813
Kosten bestuursondersteuning	1.049	820
Kosten uitvoering communicatiebeleid	326	821
Totaal	8.035	7.455
Totaal pensioenbeheerkosten inclusief btw *	10.618	10.478
Allocatie naar kosten vermogensbeheer		
Toezichtkosten DNB en AFM	-166	-153
Bestuurskosten	-274	-253
Communicatiekosten	-65	-164
Accountant en actuaris	-130	-231
Bestuursondersteuning	-315	-246
Reguliere advieskosten	(87)	(96)
Incidentele advieskosten vermogensbeheer	0	0
Pensioenbeheerkosten na allocatie kosten vermogensbeheer	9.581	9.335
Eénmalige kostenposten		
Projecten	763	971
Pensioenbeheerkosten exclusief eenmalige kosten	8.818	8.364
Actieve deelnemers	27.675	26.884
Gepensioneerden	35.530	33.791
Totaal	63.205	60.675
Pensioenbeheerkosten in euro per deelnemer exclusief eenmalige kosten	140	138
Pensioenbeheerkosten in euro per deelnemer inclusief eenmalige kosten	152	154

* Het totaal van de pensioenuitvoeringskosten sluit op totaalniveau aan op de pensioenuitvoeringskosten in de jaarrekening. Binnen bepaalde categorieën wordt extra inzicht gegeven in de kosten, voorbeelden hiervan zijn de administratiekosten en de advieskosten. Daardoor wijken deze onderdelen af van de bedragen in de jaarrekening.

Toelichting bij kosten uitvoering pensioenbeheer

Accountantskosten

De kosten van de accountant zijn in 2022 lager ten opzichte van 2021. In 2021 was er sprake van aanvullende kosten als gevolg van de benodigde controlewerkzaamheden voor de collectieve waardeoverdracht vanuit de Houthandel en de transitie van de pensioenadministratie.

Controle en advieskosten actuaris

De controle en advieskosten van de actuaris zijn in 2022 lager ten opzichte van 2021. Deze kosten van € 168 voor 2022 bestaan uit kosten voor de certificerend actuaris ad € 44 (2021: € 53) en de adviserend actuaris ad € 124 (2021: € 142). In 2021 was er sprake van aanvullende kosten voor de ALM-studie, de collectieve waardeoverdracht vanuit de Houthandel en de transitie van de pensioenadministratie.

Kosten adviseurs

De kosten van de adviseurs zijn in 2022 lager (€ 290) dan in 2021 (€ 366). In 2021 was er sprake van aanvullende kosten als gevolg van het uitvoeren van een Eigen Risico Beoordeling en in 2022 zijn minder juridische kosten gemaakt.

Contributies en bijdragen

Deze kosten betreft de contributies vanuit de DNB, AFM en Pensioenfederatie. De verlaging in 2022 (€ 387) ten opzichte van 2021 (€ 396) wordt verklaard doordat de voorschotten in 2021 voor DigidD en MijnOverheid te hoog waren vastgesteld en er daardoor in 2022 creditfacturen zijn ontvangen. Anderzijds was het voorschot in 2020 te laag, waardoor in 2021 een naheffing was ontvangen.

Bestuurskosten

Deze kosten bestaan uit de vergoedingen, reis- en verblijfkosten, opleidingskosten en vergaderkosten van het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de auditcommissie. Deze kosten zijn hoger in 2022 (€ 783) dan in 2021 (€ 724) vanwege meer fysieke bijeenkomsten in 2022 na de corona pandemie en een aantal extra (fysieke) overleggen die het bestuur heeft georganiseerd om de oorlog in Oekraïne en het indexatiebesluit in 2022 te bespreken.

Verdere informatie over de beloning van de bestuursleden, leden verantwoordingsorgaan en auditcommissie is opgenomen in hoofdstuk 3.8.

Projectkosten

Deze kosten betreft diverse éénmalige projecten of diensten. Deze kosten zijn in 2022 (€ 764) lager dan in 2021 (€ 971). In 2021 waren deze projectkosten vooral besteed aan het project Wet Toekomst Pensioen (€ 322) en de transitie van de pensioenadministratie van Centric naar TKP (€ 535). En in 2022 zijn deze projectkosten besteed aan het project Wet Toekomst Pensioen (€ 509), de afronding transitie van de pensioenadministratie van Centric naar TKP (€ 256) en het project Rebranding (€ 13) dat in 2022 is gestart. Daarnaast was er nog een verrekening van het project collectieve waardeoverdracht vanuit de Houthandel (-/- € 15).

Kosten administratie

De administratiekosten van de pensioenuitvoering zijn in 2022 gestegen (€ 6.660) ten opzichte van 2021 (€ 5.813) en wordt met name veroorzaakt doordat er aanvullende werkzaamheden zijn uitgevoerd door TKP op de kwaliteit van de overgekomen data vanuit Centric.

Kosten bestuursondersteuning

De kosten van de bestuursondersteuning zijn in 2022 (€ 1.049) hoger dan in 2020 (€ 820). Een toename van de omvang van de dienstverlening aan Pensioenfonds Meubel in de afgelopen jaren is aanleiding geweest voor een aanpassing van de vergoeding in 2022 vanwege de benodigde bestuursondersteuning op het gebied van vermogensbeheer, risicobeheer en verantwoordingsorgaan.

Kosten uitvoeren communicatiebeleid

De communicatiekosten in 2022 (€ 326) zijn gedaald ten opzichte van 2021 (€821) vanwege het wegvallen van de communicatiekosten vanuit Keylane waar in 2021 op basis van de overeenkomst nog voor een jaar is betaald, naast de communicatie werkzaamheden die vanuit TKP zijn uitgevoerd voor het fonds vanaf 2021.

Allocatie kosten vermogensbeheer

Het fonds rekent een deel van de kosten toe aan de vermogensbeheerkosten. De volgende kosten worden toegerekend aan kosten vermogensbeheer (inclusief toegepaste verdeelsleutels):

- 50% kosten DNB en AFM
- 35% kosten bestuur
- 30% kosten bestuursondersteuning
- 20% Pensioen & Communicatie
- 50% Financiële opzet van totale kosten
- 35% Risicobeheer van totale kosten
- 100% kosten beleggingsadministratie

- 100% kosten adviseurs vermogensbeheer

Bestuursoordeel kosten pensioenbeheer

In 2020 is het bestuur gestart met het uitvoeren van een kostenbenchmarkonderzoek door LCP dat voor de komende jaren wordt herhaald. Op deze manier monitort het bestuur jaarlijks de kostenontwikkeling ook in relatie tot de markt. Uitgangspunt voor het bestuur is dat kosten transparant en herleidbaar zijn. Van belang hierbij zijn de twee speerpunten uit het meerjarenbeleidsplan 2022-2025:

- Een beheerste, natuurlijke groei om in een concurrerende omgeving een goede pensioenregeling te bieden;
- Een robuust systeem van financiering en uitvoering.

Daarnaast is kostenefficiency ook als kernwaarde opgenomen in het meerjarenbeleidsplan.

De uitvoeringskosten zijn in 2022 ten opzichte van 2021 in absolute zin gestegen met € 254 (na allocatie naar vermogensbeheer). Deze stijging komt voornamelijk doordat de kosten van de pensioenadministratie en de bestuursondersteuning in 2022 hoger zijn dan in 2021. De verklaring van de diverse onderdelen van de pensioenbeheerkosten is hierboven toegelicht.

De kosten per deelnemer (exclusief gewezen deelnemers) bedragen in 2022 € 152 (x € 1). Dit is € 2 (x € 1) minder dan in 2021. Uit het BELL (voorheen: LCP) benchmarkonderzoek 2021 blijkt dat de kosten per deelnemer binnen de peergroep van 33 pensioenfondsen met eind 2021 tussen 20.000 en 100.000 deelnemers (pensioenfonds Meubel: 60.675 deelnemers) in de periode 2019-2021 gemiddeld € 162 (x € 1) bedroegen. Het gemiddelde van de pensioenbeheerkosten in de periode 2019-2021 bij pensioenfonds Meubel was € 154 (x € 1) en lag daarmee onder het gemiddelde uit de peergroep. Daarnaast blijkt uit de detailanalyse van het benchmarkonderzoek 2021 dat de administratiekosten per deelnemer lager zijn dan de mediaan van de peergroep en de overige kostensoorten hoger dan de mediaan van de peergroep. Het bestuur bespreekt jaarlijks deze analyses vanuit BELL in relatie tot de beoogde strategie en kostenambitie.

Het bestuur is van mening dat de totale kosten pensioenbeheer passen bij de karakteristieken van het fonds ook gezien het serviceniveau, de communicatiestrategie en het aantal uit te voeren pensioenregelingen. Het bestuur realiseert zich dat de aanvullende (project)kosten in 2022 een gevolg zijn van de bewuste en noodzakelijke keuzes vanuit de toekomststrategie van het fonds en dat een deel van de projecten en daarmee de projectkosten - zoals voor het project Wet Toekomst Pensioen -, nog doorloopt in de komende jaren 2023-2025. De projectkosten voor Rebranding, Datakwaliteit, Keuzebegeleiding en het inrichten van een Eigen Bestuursbureau zijn voorbeelden waarin het bestuur beleidskeuzes maakt op basis van de strategie zoals is verwoord in het meerjarenbeleidsplan. Vervolgens beoordeelt het bestuur het effect op de kosten per deelnemer evenals de mate van risicobeheersing. In zijn algemeenheid beoordeelt het bestuur vooraf ieder project vanuit de driehoek: kwaliteit – kosten – risico's.

Het bestuur is in 2022 gestart met een extra periodiek overleg Cost Control en gaat zich in het najaar van 2023 toeleggen op een taakstellend budget voor 2024. Daarnaast is het bestuur zich bewust van de extra complexiteit in de pensioenregeling als gevolg van een aantal afwijkende parameters voor de populatie Houthandel en is het bestuur in overleg met sociale partners om ernaar te streven dat de regeling vanuit de Houthandel populatie op termijn toegroeit naar de pensioenregeling van de Meubel populatie.

2.4.2 Kosten uitvoering vermogensbeheer (x € 1.000,-)

2022	Beheer- kosten	Performance gerelateerde kosten	Transactie- kosten	Totaal
Kosten per beleggingscategorie				
Vastgoed	833		1.729	2.561
Aandelen	726		659	1.385
Vastrentende waarden	4.070		609	4.679
Overige beleggingen	1.372		718	2.090
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën	7.000	0	3.715	10.715
Overige vermogensbeheerkosten				
Kosten vermogensbeheer pensioenfondsen en bestuursbureau	1.128			1.128
Kosten fiduciair beheer	847			847
Custodian	638			638
Advieskosten vermogensbeheer	272			272
Overige kosten vermogensbeheer	479			479
Totaal overige vermogensbeheerkosten	3.363			3.363
Totaal kosten vermogensbeheer	10.364			14.078

2021	Beheer- kosten	Performance gerelateerde kosten	Transactie- kosten	Totaal
Kosten per beleggingscategorie				
Vastgoed	1.796		205	2.001
Aandelen	906		816	1.722
Vastrentende waarden	4.701		1.299	6.000
Overige beleggingen	354		377	731
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën	7.757	0	2.697	10.454
Overige vermogensbeheerkosten				
Kosten vermogensbeheer pensioenfondsen en bestuursbureau	1.143			1.143
Kosten fiduciair beheer	847			847
Custodian	707			707
Advieskosten vermogensbeheer	227			227
Overige kosten vermogensbeheer	463			463
Totaal overige vermogensbeheerkosten	3.387			3.387
Totaal kosten vermogensbeheer	11.144			13.841

Overzicht kerncijfers inzake vermogensbeheerkosten

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Gemiddeld belegd vermogen *	5.424.375	6.130.500
<i>% van het gemiddeld belegd vermogen</i>		
Beheerkosten inclusief performance gerelateerde kosten	0,19%	0,18%
Transactiekosten	0,07%	0,04%
Totaal	0,26%	0,23%

* Het gemiddeld beheerd vermogen is berekend op basis van de ultimo jaarstanden,

Toelichtingen op de kosten

Vermogensbeheervergoedingen

De beheerkosten bestaan uit kosten die direct toe te rekenen zijn aan het beheer van de beleggingscategorieën. De overige vermogensbeheerkosten bestaan onder andere uit de gemaakte kosten van:

- het bestuur gerelateerd aan het monitoren van de beleggingen;
- de fiduciaire advisering;
- de externe beleidsadviseur;

- de dienstverlening die van de custodian wordt afgenomen waaronder de bewaarneming;
- overige kosten zoals de uitvoering van de valuta-afdekking, de herbalancering, belastingterugvordering en het liquiditeitsmanagement en advieskosten ten aanzien van BTW en vermogensbeheervereenkomsten.

Een deel van deze kosten wordt direct bij het fonds in rekening gebracht (2022: € 3.436 2021: € 5.130). Vanuit pensioenbeheer wordt een deel van de kosten toegerekend aan vermogensbeheer (2022: € 1.128; 2021: €1.143). Daarnaast bestaat een deel van de kosten uit vermogensbeheerkosten die ingehouden worden binnen de beleggingsfondsen. Dit op basis van de Total Expense Ratio van de beleggingsfondsen vermenigvuldigd met het gemiddeld belegd vermogen in deze fondsen en de overige kosten binnen de beleggingsfondsen (2022: €5.799; 2021: € 4.871).

Transactiekosten

De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze kosten zijn deels op basis van een schatting tot stand gekomen, omdat er bij beursgenoteerde beleggingen niet separaat kosten in rekening worden gebracht. De kosten worden bepaald op basis van het verschil tussen de bied- en laatkoers.

De aannames die verder zijn gemaakt bij het berekenen van de transactiekosten zijn gebaseerd op de in 2016 vernieuwde aanbevelingen ten aanzien van het transparant maken van de kosten van vermogensbeheer van de Pensioenfederatie. Onderstaand de belangrijkste gehanteerde veronderstellingen:

- Directe beleggingstitels: per aan- en verkoop een spread (kostenopslag) vermenigvuldigd met de transactiewaarde. Hierbij wordt zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van de gerealiseerde spreads.
- Transactiekosten voor beleggingsfondsen zijn de daadwerkelijk afgerekende aan- en verkoopkosten (in- en uittreedvergoedingen) van de beleggingsfondsen.

Transactiekosten zijn derhalve onderdeel van de aan- en verkooptransacties van de beleggingen zoals deze zijn gemaakt bij de rebalancing. De totale transactiekosten bedragen over 2022 € 3.715 (2021: € 2.698).

Aansluiting met de jaarrekening

De Aanbevelingen uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie maken expliciet onderscheid tussen de vermogensbeheerkosten en transactiekosten. In de jaarrekening maken de transactiekosten van € 3.715 onderdeel uit van de indirecte beleggingsopbrengsten. Voorts is een deel van de pensioenuitvoeringskosten toegerekend aan kosten vermogensbeheer. Voor een verdere toelichting hierop wordt verwezen naar de toelichting 'Kosten uitvoering pensioenbeheer'.

Bestuursoordeel vermogensbeheerkosten

De totale vermogensbeheerkosten zijn met € 236 gestegen. Als percentage van het beheerd vermogen zijn de vermogensbeheerkosten gestegen van 18,4 naar 19,9 basispunten. Het vermogen is in 2022 gedaald van € 6.308 naar € 4.541. In 2022 zijn er nieuwe managers aangesteld voor niet-beursgenoteerd vastgoed en private debt. Deze managers hebben hogere beheerkosten dan de managers en categorieën waaruit deze gelden worden onttrokken. Doordat afscheid genomen is van een aantal vastgoedfondsen en doordat de nieuwe vastgoedmanagers aankopen hebben gedaan, zijn de transactiekosten voor deze categorie significant hoger.

Bpf Meubel heeft geen prestatiegerelateerde vergoedingen afgesproken met haar vermogensbeheerders. Hun beheerfee is gebaseerd op het beheerde vermogen of op basis van een vast bedrag. Hierdoor is er geen direct verband tussen de kosten voor een vermogensbeheerder en het resultaat van een vermogensbeheerder.

Uit het LCP benchmarkonderzoek blijkt dat de mediaan van de vermogensbeheerskosten van de peergroep (14 pensioenfondsen met een pensioenvermogen eind 2021 tussen € 2 en € 16 miljard) in 2021 uitkwam op 0,49% (0,43% beheervergoeding en 0,06% transactiekosten) van het gemiddeld belegd vermogen en daarmee hoger ligt dan de kosten van het fonds 0,27% (0,20% beheervergoeding en 0,07% transactiekosten). Vanuit de strategische heroriëntatie in 2018 heeft het bestuur bewust gekozen voor een relatief eenvoudige en grotendeels passief beheerde portefeuille. Een laag kostenniveau leidt op de lange termijn tot een positief resultaat op het rendement. Het bestuur beoordeelt de kosten van vermogensbeheer als passend bij de beleggingsportefeuille, het gekozen beleggingsbeleid en de nieuwe vermogensbeheerstructuur.

2.5 Gebeurtenissen na balansdatum

2.5.1 UFR-parameters

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van DNB per 31 december 2022 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. In 2020 heeft DNB toegelicht dat de rentetermijnstructuur de komende jaren in vier stappen wordt gewijzigd. De eerste twee stappen zijn verwerkt in 2021 en 2022. DNB heeft eind 2022 aangegeven dat de nieuwe UFR-methode zoals geadviseerd door de Commissie Parameters 2022, per 1 januari 2023 ineens wordt ingevoerd. Deze wijziging wordt in boekjaar 2023 verantwoord. Het toepassen van de laatste stap van de nieuwe UFR-methode heeft per 1 januari 2023 een effect van ongeveer -0,5 procentpunt op de dekkingsgraad van het pensioenfonds.

2.5.2 Nieuw pensioenstelsel

Het pensioenfonds bereidt zich samen met sociale partners voor op alle wijzigingen rondom het nieuwe pensioenstelsel, zoals eerder in dit verslag beschreven. De overgang naar de nieuwe regeling inclusief de onderbouwing en de beoordeling van de evenwichtigheid van de keuzes worden vastgelegd in een transitieplan. Daarnaast stelt het fonds ook een implementatieplan en communicatieplan op. Deze stukken worden voor advies voorgelegd aan het verantwoordingsorgaan en de verwachting is dat medio 2023 de benodigde transitiedocumenten bij de AFM en DNB worden ingediend.

Risicobereidheidsonderzoek

Het pensioenfonds vindt het belangrijk om te weten hoe deelnemers aankijken tegen de opbrengsten en risico's van beleggen. Of ze nu pensioen opbouwen of al pensioen krijgen. Daarom doen Pensioenfonds Meubel regelmatig onderzoek; een risicobereidheidsonderzoek. In het najaar 2022 is dit onderzoek uitgevoerd en eerder ook in het najaar van 2020. Met deze onderzoeken leert Pensioenfonds Meubel de voorkeuren van deelnemers goed kennen en kan daarmee de risicohouding bepalen. Zo bereidt het fonds zich voor op de toekomst en de nieuwe regels voor pensioen. In 2022 heeft het fonds meer dan 2.000 volledig ingevulde vragenlijsten ontvangen. De belangrijkste uitkomsten zijn:

- Over het algemeen zeggen deelnemers: 'Niet te veel risico nemen met beleggingen.' Op een schaal van 1 tot 10 (1 = geen risico, 10 = veel risico) kwam er een gemiddelde score van 4,4 uit.
- Jongeren zijn bereid meer risico te nemen dan ouderen.
- Mannen zijn bereid meer risico te nemen dan vrouwen.
- Mensen met een hoger inkomen zijn bereid meer risico te nemen dan mensen met een gemiddeld of lager inkomen.
- Eén op de vijf mensen zegt dat ze een 20% lager pensioen niet kunnen opvangen. Van de gepensioneerden zegt zelfs één op de drie dit niet te kunnen opvangen. Onder de werkenden geven 58-plussers dit vaker aan dan jongere mensen.
- Vier op de tien deelnemers vinden het goed dat er geld opzij wordt gezet voor als het bij henzelf tegenzit. Ruim een kwart vindt het juist niet goed om hiervoor geld opzij te zetten.

De uitkomsten van dit onderzoek gebruikt het fonds bij het uitwerken van het beleggingsbeleid. En bij de gesprekken met onder andere sociale partners over de nieuwe pensioenregeling.

2.6 Onze activiteiten in 2023

2.6.1 Pensioenregeling en communicatie

Binnen de portefeuille pensioenregeling worden reguliere uitvoeringsonderwerpen besproken, zoals het volgen van de uitvoering onder andere via de SLA rapportages, bespreken van individuele werkgevers- en werknemersdossiers. De focus in 2023 ligt daarnaast op de volgende onderwerpen:

- Dataschoning
- Uitvoering geven aan activiteiten (2023) uit het strategisch meerjarenbeleidsplan
- Evaluatie beleid inhaalindexatie en de uitvoeringstechnische aspecten ervan
- Gedragslijn klachten van de Pensioenfederatie

- Voorbereiding op het nieuwe pensioenstelsel inclusief keuzebegeleiding
- Vereenvoudiging van de pensioenregeling
- Voorbereiding op en implementatie van wettelijke ontwikkelingen

Onderwerpen die deelnemerscommunicatie betreffen, zoals extra aandacht voor niet-digitaal vaardige deelnemers, komen aan bod in het jaarplan communicatie.

Nieuw pensioenstelsel

- De voorbereidingen voor het nieuwe pensioenstelsel waren al ingezet en zijn in 2022 verder geïntensiveerd. De wetgeving is opnieuw uitgesteld maar het fonds is verder gegaan met de communicatiestrategie voor het nieuwe stelsel. Er is hard gewerkt aan het communicatieplan Wet toekomst pensioenen (Wtp) dat onderdeel is van het implementatieplan voor de nieuwe pensioenregeling. Zodra de wetgeving definitief is kan in 2023 ook het communicatieplan Wtp definitief worden gemaakt.
- In 2022 heeft het fonds de stand rondom de Wtp gecommuniceerd via de website en nieuwsbrieven.
- Uit de Wtp volgt ook de verplichting tot het inrichten van een (digitale) tool voor keuzebegeleiding. Ook zonder deze wettelijke verplichting vindt Pensioenfonds Meubel het belangrijk hun deelnemers goed te begeleiden in het maken van de juiste keuzes. Keuzebegeleiding was daarom in 2022 al een belangrijk onderdeel van de dienstverlening. In 2023 gaat het fonds de complete keuzeomgeving op basis van de ambitie nog verder optimaliseren.

Communicatie met deelnemers en werkgevers

- Pensioenfonds Meubel heeft de ambitie een digitaal pensioenfonds te zijn. In 2022 is daarom een campagne uitgevoerd om deelnemers te activeren het e-mailadres te registreren. Het fonds kan de deelnemer die kiest voor digitaal, eenvoudig en duurzaam bereiken. De campagne heeft geleid tot een verhoging van het aantal geregistreerde e-mailadressen.
- Aan de deelnemer die niet digitaal vaardig is blijft Pensioenfonds Meubel de informatie per post sturen. Zo wordt bijvoorbeeld het magazine "Nu voor later" fysiek aangeboden.
- In 2022 introduceerde Pensioenfonds Meubel de mogelijkheid voor het aanvragen van een videosprekkuur. Dit is actief aangeboden aan deelnemers van 50 jaar en ouder. In zo'n spreekuur worden alle vragen over het pensioen van de deelnemer behandeld.
- In het eerste kwartaal is onder deelnemers en werkgevers een tevredenheidsonderzoek gehouden. De resultaten helpen het fonds de communicatie te optimaliseren en zijn meegenomen in het opstellen van het communicatiebeleidsplan 2023-2025.
- Er zijn in 2022 verschillende activerende campagnes geweest voor verschillende doelgroepen. Zo was er de jongerencampagne, die speciaal is ontwikkeld om jongeren te activeren zich te verdiepen in hun pensioen. Verder heeft het fonds in november, aansluitend bij de landelijke pensioen3daagse, een inspirerende en activerende campagne uitgezet. De campagne spoort aan het pensioen op mijnpensioenoverzicht.nl eens te bekijken.
- De werkgevers hebben met de campagne "Mijn werknemer gaat met pensioen" input gekregen om het gesprek aan te gaan met de werknemer van wie het pensioen in zicht komt.
- In 2022 heeft Pensioenfonds Meubel een start gemaakt met het opzetten van een deelnemers- en werkgeverspanel. De input uit de panels wordt gebruikt om de communicatie aan te scherpen. Daarnaast is het belangrijk voor het vertrouwen in, en verbinding met, het pensioenfonds.

Communicatiebeleidsplan 2023-2025

In 2022 is het communicatiebeleidsplan voor de komende 3 jaar opgesteld. Dit plan beschrijft de missie, visie, strategie en kernwaarden van Pensioenfonds Meubel. De komende jaren wil het fonds met de communicatie de zelfredzaamheid van werknemers en werkgevers vergroten. Ook zet Pensioenfonds Meubel extra in op de relatie met de werknemers, werkgevers en sociale partners.

- Digitaal en innovatief
- Aandacht voor de niet digitale werknemers en werkgevers
- Keuzeomgeving optimaliseren
- Communicatie voortdurend meten, analyseren en verbeteren
- Goed zichtbaar
- Compliant

Overige wettelijke wijzigingen

- De wetgeving rondom bedrag ineens is in 2022 opnieuw uitgesteld. Zodra de wetgeving definitief is wordt de communicatie daarop aangepast.
- De wijziging in de Wet verevening pensioen bij echtscheiding is ook opnieuw uitgesteld vanwege samenhang met de uitgestelde Wet toekomst pensioenen.

2.6.2 Financiële opzet

Zorgvuldig beheer van de middelen

Continue aandacht voor kostenbeheersing en kostenbewustzijn is een nadrukkelijk speerpunt bij het nastreven van onze missie en visie. Dat betekent: tegen marktconforme kosten en met adequate rendementen, op een maatschappelijk verantwoorde wijze de pensioenen uitvoeren en beleggen.

De portefeuille Financiële Opzet heeft in 2022 op basis van de kernwaarde 'kostenefficiency' uit het meerjarenbeleidsplan een plan van aanpak opgesteld met de volgende speerpunten:

1. Diepgaand inzicht in kosten per bedrijfsproces en portefeuille
2. Bewustwording bij bestuur en portefeuillehouders
3. Taakstellend budget & capaciteit

Punt 1 is in 2022 gerealiseerd. Punt 2 en 3 worden in 2023 verder uitgewerkt door middel van de volgende acties:

- a) De begroting direct koppelen aan de pensioenuitvoeringskosten per deelnemer, maar ook aan kosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen en de totale kosten als percentage van het vermogen op de voorziening pensioenverplichtingen (VPV);
- b) Per portefeuille beoordelen welke activiteiten vanuit het meerjarenbeleidsplan tot welke kosten leiden in de periode 2023;
- c) Per portefeuille beoordelen welke activiteiten tot besluitvorming aan de bestuurstafel leiden in de periode 2023-2025 én in welke mate daarbij het volledige BOB-model dient te worden gehanteerd (dus Beeldvorming/Oordeelsvorming/Besluitvorming) of dat het besluitvormingsproces korter kan;
- d) Per portefeuille beoordelen welke activiteiten structureel of incidenteel/ projectmatig zijn in de periode 2023-2025.

Op deze manier maakt het bestuur een koppeling van de activiteiten vanuit de jaarplannen en het meerjarenbeleidsplan met de hiervoor benodigde en beschikbare capaciteit en vertaald naar kosten (per deelnemer en als percentage van het vermogensbeheer). De laatste stap is om aan de hand van deze menukaart met gewenste c.q. benodigde activiteiten, voor de jaren 2023 -2025 een taakstellend budget te introduceren en een voorstel uit te werken om tot een nader te bepalen kostenpercentage van het belegd vermogen voor de langere termijn te komen. Dat betekent dat het bestuur vooraf de beschikbare capaciteit met bijbehorende kosten prioriteert binnen het vastgestelde budget (binnen een vast te stellen marge). Mocht er in de loop van het boekjaar aanvullende capaciteit nodig zijn voor een bepaalde dienst/project dat niet is voorzien in het budget, dan vindt de afweging en prioritering opnieuw plaats. Uiteindelijke doelstelling is een taakstellend budget zowel per portefeuille als voor het hele pensioenfonds, gebaseerd op het strategische meerjarenbeleidsplan en een efficiënte uitvoering van de jaarlijkse werkzaamheden uit de jaarkalender.

Evaluatie grondslagen

Op basis van de beleidsuitgangspunten van het fonds en vastgelegd in de ABTN, vindt er geen evaluatie van de actuariële grondslagen plaats in 2023.

Premie en parameters pensioenregeling

Vaststellen van de premie 2024 (premedekkingsgraad en kostendekkende premie) en overige parameters per 2024 (actuariële factoren, indexatie, opbouwpercentage, excedentregeling, financiering 58+regeling).

2.6.3 Vermogensbeheer

Duurzaam beleggen

- Implementatie van het beleid duurzaam beleggen 2022-2025, doorlopende monitoring en rapportage;
- Voldoen aan vereisten vanuit wet- en regelgeving met specifieke aandacht voor SFDR en de EU-taxonomie.

Nieuw pensioenstelsel

Vanuit de ALM-studie in 2021 is voor zover mogelijk rekening gehouden met de effecten van het aankomende nieuwe pensioenstelsel, inclusief de mogelijkheid van keuze voor het transitie FTK. Daarbij heeft het fonds rekening gehouden met de passendheid van illiquide en alternatieve beleggingen in het nieuwe pensioenstelsel. Vanuit de portefeuille vermogensbeheer wordt bijgedragen aan de werkgroep voor het nieuwe pensioenstelsel. In het kader van het nieuwe pensioencontract worden in 2023 ALM-analyses gemaakt en worden de investment beliefs geëvalueerd.

Beleggingscyclus

- Doorlopen van de beleggingscyclus inclusief de jaarlijkse evaluatie van alle beleggingscategorieën;
- Verdere implementatie directe vastgoedportefeuille en private debt portefeuille;
- Evaluatie van de kaderstellingen en beleggingscases in het kader van het nieuwe pensioenstelsel.

2.6.4 Risicobeheer & interne audit

IT- en informatiebeveiliging

- Toetsing van de uitbestedingspartijen aan het geactualiseerde IT- en informatiebeveiligingsbeleid;
- Opstellen en toetsen fondskaders met betrekking tot de gegevensuitwisseling als gevolg van de Wtp (samenwerking tussen administrateur, custodian en vermogensbeheerders).

Datakwaliteit

- Herijking van het datakwaliteitsbeleid, op basis van het kader datakwaliteit van de Pensioenfederatie dat in Q4 2022 is gepubliceerd;
- Opstellen risicoprofiel datakwaliteit, in samenwerking met de pensioenuitvoerder;
- Data-analyse en deelwaarnemingen, door TKP en/of een nader te bepalen partij.

KRI's

- Nadere uitwerking, afronding en evaluatie van het rapporteren van de KRI's.

Opstellen kritische risico indicatoren (KRI's) en limieten

- Het opstellen van een set aan KRI's en daaraan gekoppelde limieten met betrekking tot de door het fonds als kritisch geclassificeerde uitbestedingspartijen.

Governance, Risico en Compliance (GRC) tooling (Cerrix)

- Afronding van de implementatie van Cerrix en ingebruikname daarvan;
- Evaluatie van de eerste resultaten en ervaringen van het werken met Cerrix.

Interne audit

- Uitvoering geven aan het auditjaarplan 2023 en opvolging geven aan de eventuele bevindingen van de sleutelfunctiehouder interne audit.

Jaarlijkse risk assessment

- Jaarlijkse herijking van risico's en beheersmaatregelen.

Monitoring ontwikkelingen

- WtP
- E-privacyverordening
- DORA-wetgeving
- Uitbestedingspartijen

2.6.5 Governance en compliance

Strategische relatiemanagement

Werken aan professionele en plezierige relaties met sociale partners en overige belanghebbenden in de aangesloten sectoren, door middel van een effectieve overlegstructuur, met als doel onder meer:

- Weten wat in de sectoren leeft;
- Zorgen voor draagvlak en voldoende representativiteit;
- Overleg over de werkingssfeer;
- Tempo en diepgang besluitvorming nieuwe pensioenstelsel.

Bevordering van geschiktheid

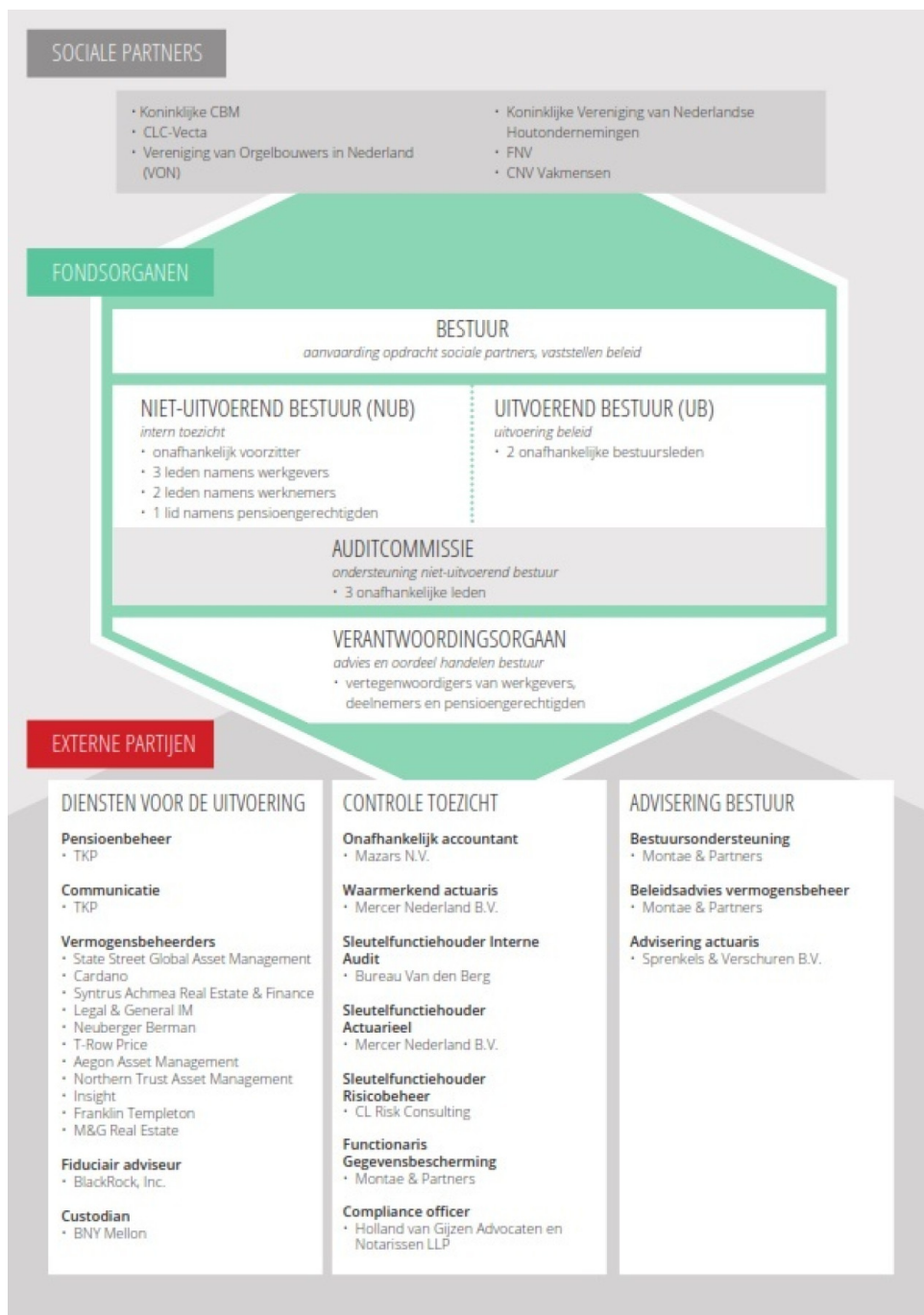
Hierbij ligt voor zowel bestuur als verantwoordingsorgaan de uitdaging om de voldoende voorbereid te zijn op de besluitvorming in het kader van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

Bestuurlijke continuïteit

In 2026 bereiken vier bestuursleden hun maximale zittingstermijn van 12 jaar. Al in 2023 worden acties in gang gezet om de bestuurlijke continuïteit te borgen op basis van een opvolgingsplan.

3.1 Algemeen

Schematisch zag de structuur van het pensioenfonds er eind 2022 als volgt uit:

De fondsorganen en portefeuille(houder)s worden hierna afzonderlijk besproken, de overige betrokkenen bij het fonds worden besproken in paragraaf 8.4.

3.2 Het bestuur

Het bestuursmodel

Pensioenfonds Meubel hanteert het omgekeerd gemengd bestuursmodel. In dit model bestaat een duidelijke scheiding tussen de inhoud van de pensioenregeling (vast te stellen door sociale partners), beleidsvorming door het pensioenfondsbestuur (het bestuur), de uitvoering van het beleid (door de uitvoerend bestuursleden) en het intern

toezicht waarin de pariteit is vertegenwoordigd (door de niet-uitvoerend bestuursleden). Het niet-uitvoerend bestuur wordt in de interne toezichtstaken ondersteund door een onafhankelijke auditcommissie. In het verantwoordingsorgaan is de verantwoording en medezeggenschap ondergebracht.

Sociale partners

Sociale partners bepalen de inhoud van de pensioenovereenkomst (voorheen: de pensioentoezegging). Zij dragen ook de niet-uitvoerend bestuursleden voor, met uitzondering van de onafhankelijk voorzitter en het bestuurslid namens pensioengerechtigden.

De betrokken sociale partners (werkgevers en werknemers) zijn:

- Koninklijke CBM (Meubelindustrie en interieurbouw);
- CLC Vecta (Tentoonstellingsbouw);
- VON (Vereniging Orgelmakers Nederland);
- Koninklijke VVNH (Vereniging van Nederlandse Houtondernemingen);
- FNV;
- CNV Vakmensen.

Samenstelling bestuur

Pensioenfonds Meubel kent twee onafhankelijke uitvoerend bestuurders en zeven niet-uitvoerend bestuurders, waaronder de voorzitter. De onafhankelijke uitvoerend bestuurders en de voorzitter zijn onafhankelijke ervaren professionals, dat wil zeggen dat zij niet verbonden zijn met de voordragende organisaties. Vijf niet-uitvoerend bestuurders worden voorgedragen door de werkgevers- en werknemersorganisaties en één niet-uitvoerend bestuurder wordt voorgedragen door de leden van het verantwoordingsorgaan die de pensioengerechtigden vertegenwoordigen. De voorzitter is een niet-uitvoerend bestuurder en is onafhankelijk.

Het bestuur is op 31 december 2022 als volgt samengesteld.

Uitvoerend bestuurder	Geboren	Portefeuille	Lid sinds	Einde zittingstermijn
De heer P. Priester	1964	Pensioenregeling & communicatie Risicobeheer	01-07-2014	01-07-2024
De heer R.G.A. van Dijk	1978	Financiële opzet Vermogensbeheer	01-07-2014	01-07-2026

Niet-uitvoerend bestuurder	Geboren	Portefeuille	Vertegenwoordiging	Lid sinds	Einde zittingstermijn
Mevrouw P.A. de Bruijn - Nootboom	1960	Zie Toezichtsverslag in hoofdstuk 4	Onafhankelijk voorzitter	01-07-2014	01-07-2025
De heer L.C.M. Leisink	1960		Pensioengerechtigden	01-07-2014	01-07-2026
De heer D.A. Roodenrijs	1960		Werkgevers	11-07-2016	11-07-2024
De heer P.W. de Geus	1963		Werkgevers	23-05-2017	01-07-2025
Mevrouw D. Gunaydin	1981		Werkgevers	01-01-2022	01-01-2026
De heer M. de Jong	1993		Werknemers	01-07-2021	01-07-2025
De heer M. Pet	1982		Werknemers	18-01-2022	18-01-2022

Herbenoemingen en actuele ontwikkelingen

De heer L.C.M. Leisink is per 1 juli 2022 herbenoemd.

Het bestuur heeft mevrouw D. Gunaydin per 1 januari 2022 na toetsing door DNB benoemd als niet-uitvoerend bestuurslid namens werkgevers met de portefeuille pensioenregeling en communicatie. Per 18 januari 2022 is de heer M. Pet benoemd na toetsing door DNB als niet-uitvoerend bestuurslid namens werknemers met de portefeuilles risicobeheer en financiële opzet.

Benoeming

Het bestuur heeft in de statuten vastgelegd langs welke procedure bestuursleden worden benoemd, geschorst of ontslagen.

Bestuursleden worden voor vier jaar benoemd. Benoeming vindt plaats op basis van het voor het desbetreffende bestuurslid geldende functieprofiel en na goedkeuring door DNB. Bij de voordracht en/of de benoeming zijn diversiteit in de samenstelling naar leeftijd en geslacht en complementariteit in geschiktheid belangrijke uitgangspunten. Geschiktheid gaat daarbij voor diversiteit.

Niet-uitvoerend bestuursleden (NUB's)

De vertegenwoordigers van de werkgevers- en werknemersleden worden voorgedragen door de werkgevers- en werknemersorganisaties en benoemd door het bestuur. De vertegenwoordiger namens de pensioengerechtigden wordt door het bestuur benoemd op voordracht van de vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden in het verantwoordingsorgaan. De onafhankelijk voorzitter wordt benoemd en ontslagen door de niet-uitvoerend bestuursleden. De onafhankelijk voorzitter is geen vertegenwoordiger van de belanghebbenden bij het fonds.

Uitvoerend bestuursleden (UB's)

De uitvoerend bestuursleden worden benoemd door de niet-uitvoerend bestuursleden. Een uitvoerend bestuurslid kan worden ontslagen door de niet-uitvoerend bestuursleden, na het horen van het desbetreffende lid en het tweede uitvoerend bestuurslid.

Stemmen

Alle bestuursleden hebben een stem, met dien verstande dat de aanwezige werkgeversbestuursleden gezamenlijk evenveel stemmen uitbrengen als de aanwezige werknemersbestuursleden gezamenlijk uitbrengen.

Onafhankelijkheid en integer handelen

Het bestuur stelt zich bij het uitoefenen van haar taak onafhankelijk op en zorgt dat het fonds uitsluitend handelt ten behoeve van al haar belanghebbenden. Het bestuur inventariseert daartoe jaarlijks de (neven)functies van de bestuursleden. Hierover wordt gerapporteerd in dit jaarverslag. De taken en bevoegdheden van het bestuur zijn bepaald in de statuten en het bestuursreglement van het fonds.

Vergaderdata, studiedagen en overige bijeenkomsten

Het bestuur heeft in 2022 13 keer vergaderd inclusief drie thema- en opleidingsdagen die gewijd waren aan diverse onderwerpen. Sinds april 2022 vergadert het bestuur weer fysiek, al worden voor kortere vergaderingen ook digitale hulpmiddelen gebruikt.

Daarnaast kwam het bestuur in wisselende samenstellingen in operationele, portefeuille en werkgroepoverleggen bijeen en vond er telefonisch overleg plaats door middel van conference calls. Ook waren er door het jaar heen talrijke informele contactmomenten.

In 2022 hebben vijf bijeenkomsten met het verantwoordingsorgaan plaatsgevonden.

3.3 Portefeuilles en DB-overleg

Het bestuur heeft haar werk ingedeeld in portefeuilles. De uitvoerend bestuursleden voeren het beleid van het pensioenfonds uit ten aanzien van een portefeuille. De niet-uitvoerend bestuursleden houden toezicht op de uitvoering door de uitvoerend bestuursleden en de werkzaamheden die door of namens het pensioenfonds worden uitgevoerd. Zij staan de uitvoerend bestuurders bovendien met raad bij en fungeren in die zin ook als klankbord.

Zie hiervoor tevens het Toezichtverslag van de niet-uitvoerend bestuurders.

Aan de portefeuilles zijn portefeuillehouders (niet-uitvoerend en uitvoerend bestuursleden) gekoppeld. Pensioenfonds Meubel kende in 2022 vijf portefeuilles:

- Financiële opzet;
- Governance en compliance;
- Pensioenregeling en communicatie;
- Risicobeheer; en
- Vermogensbeheer.

Het bestuur kan besluiten dat externe deskundigen deel uitmaken van een portefeuille.

DB-overleg

Het DB-overleg bestaande uit de onafhankelijke voorzitter en de uitvoerende bestuurders is verantwoordelijk voor procesbewaking, regievoering en coördinatie.

UB-overleg

Een aantal uitvoeringsdossiers betreffen het pensioenfonds in het algemeen of zijn in ieder geval portefeuille overstijgend. In het UB-overleg stemmen de uitvoerende bestuurders hierover af.

3.4 Overige werkgroepen

Afhankelijk van het onderwerp kan het bestuur een (tijdelijke) werkgroep instellen die een besluit voor het bestuur voorbereidt. Deze werkgroep kan zich laten bijstaan door externe deskundigen.

Het fonds kende in dit kader in 2022 de volgende (tijdelijke) werkgroepen:

Werkgroep Monitoring tijdsbeslag: deze werkgroep evalueert jaarlijks het tijdsbeslag van het bestuur als input voor de feitelijke beloning in het daaropvolgende kalenderjaar.

3.5 Intern toezicht

Het intern toezicht is in het omgekeerd gemengd model belegd bij het niet-uitvoerend deel van het bestuur. De niet-uitvoerend bestuursleden houden toezicht op:

- de uitvoering van het beleid van het bestuur;
- de algemene gang van zaken in het fonds;
- adequate risicobeheersing door het bestuur;
- evenwichtige belangenafweging door het bestuur.

De niet-uitvoerend bestuurders worden hierin ondersteund door een onafhankelijke auditcommissie.

Onafhankelijke auditcommissie

De onafhankelijke auditcommissie fungeert als sparringpartner van de niet-uitvoerend bestuurders op in ieder geval drie expertisegebieden: risicobeheersing, beleggingsbeleid en financiële informatieverstopping. Om haar functie op een goede manier te kunnen uitoefenen heeft de auditcommissie meerdere bevoegdheden:

- Zelf onderzoek doen in het kader van haar faciliterend toezicht of in opdracht van de niet-uitvoerend bestuurders;
- De niet-uitvoerend bestuurders gevraagd en ongevraagd adviseren;
- Toegang tot alle informatie die nodig is voor uitoefening van haar taken; en
- Het jaarlijks opstellen van een auditplan met voor het toezicht relevante thema's.

De auditcommissie bestaat per 31 december 2022 uit drie onafhankelijke externe deskundigen:

- De heer drs. H.L. Kirchner, voorzitter
- Mevrouw J. Matelski en
- De heer R.M. van der Aa

Het lidmaatschap van de auditcommissie eindigt na maximaal vier jaar. Herbenoeming is maximaal twee keer mogelijk voor telkens vier jaar.

De auditcommissie kwam in 2022 vier keer digitaal bijeen met de niet-uitvoerend bestuursleden. Daarnaast stemde de auditcommissie onderling af via e-mail en telefonisch.

3.6 Verantwoordingsorgaan

In het verantwoordingsorgaan is de verantwoording en medezeggenschap belegd. In het verantwoordingsorgaan zijn de deelnemers, de pensioengerechtigden en de werkgevers vertegenwoordigd.

Het verantwoordingsorgaan bestond tot 1 juli 2022 uit 15 leden, waarvan:

- 5 namens de deelnemers;
- 5 namens de pensioengerechtigden; en
- 5 namens de werkgevers.

Vanaf 1 juli 2022 is een wijziging doorgevoerd in de grootte van het verantwoordingsorgaan en is deze teruggebracht van 5 vertegenwoordigers namens de deelnemers, pensioengerechtigde en werkgevers naar 3 vertegenwoordigers.

Het verantwoordingsorgaan bestaat per 31 december 2022 uit de volgende leden:

Leden	Geboortejaar		Voordragende organisaties	Vertegenwoordiger
De heer C. Kuipers	1968		CBM	
De heer D. Leenheer	1966		CBM	Werkgever
Mw. I. van Gerwen	1975		VNH	
De heer G.A. Meerdink	1959		CNV	Werknemer
Mw. S. Keijzer	1986		FNV	
De heer J. van der Ree	1964		CNV Vakmensen	
De heer J. Boester	1947	Voorzitter vanaf 01-07-2022		
De heer F. de Boer	1952			Pensioengerechtigde
De heer A. Stam	1950			

Algemeen

Het bestuur heeft de inrichting (onder meer samenstelling en stemverhouding), de taken en de bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan vastgelegd in de statuten van het fonds. Het bestuur heeft een reglement voor het verantwoordingsorgaan opgesteld en gepubliceerd op de website van het fonds.

Ontwikkelingen 2022

Zoals hierboven al aangegeven is in juli 2022 een wijziging plaatsgevonden in de zittingsduur en samenstelling van het verantwoordingsorgaan. Het aantal maximale zittingstermijnen voor een VO lid is beperkt tot maximaal een periode van 12 aaneengesloten jaren (maximaal 2 herbenoemingen). De grootte is teruggebracht van vijftien leden naar negen leden. Binnen het VO hebben diverse wisselingen plaatsgevonden.

Diverse documenten zijn hierop aangepast, waaronder het reglement van het verantwoordingsorgaan. Tevens is een werkwijze en werkplan voor 2023 opgesteld.

Voor de verkiezingen van de pensioengerechtigden in het verantwoordingsorgaan is een verkiezingsreglement opgesteld.

De belangrijkste taak van het verantwoordingsorgaan is het geven van een oordeel over het handelen van het bestuur ten aanzien van het beleid, het toekomstige beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. Het verantwoordingsorgaan geeft jaarlijks schriftelijk zijn oordeel. Het verantwoordingsorgaan baseert zijn oordeel op het jaarverslag van het fonds, de jaarrekening en overige informatie. Het oordeel van het verantwoordingsorgaan tezamen met de schriftelijke reactie van het bestuur is onderdeel van de jaarverslagcyclus.

Daarnaast heeft het verantwoordingsorgaan verschillende adviestaken. Het bestuur stelt het verantwoordingsorgaan in de gelegenheid advies uit te brengen over elk voorgenomen besluit over:

- het beleid inzake beloningen;
- de vorm en inrichting van het intern toezicht;
- het vaststellen en wijzigen van een interne klachten- en geschillenprocedure;
- het vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid;
- het wijzigen van het reglement van het verantwoordingsorgaan (bovenwettelijk);

- de jaarlijkse toeslagverlening (bovenwettelijk);
- vermindering van de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten (bovenwettelijk);
- gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het fonds of de overname van verplichtingen door het fonds;
- liquidatie, fusie of splitsing van het fonds;
- het sluiten, wijzigen of beëindigen van een (model) uitvoeringsovereenkomst;
- de samenstelling van de feitelijke premie en de premiecomponenten; en
- het omzetten van het pensioenfonds in een andere rechtsvorm.

3.7 De geschillencommissie

Pensioenfonds Meubel was begin 2022 aangesloten bij een gezamenlijke klachten- en geschillencommissie die actief was voor diverse pensioenfondsen. De geschillencommissie adviseerde het bestuur.

In 2022 heeft het fonds het proces voor de behandeling van een geschil vereenvoudigd. In de vernieuwde regeling worden geschillen in eerste instantie behandeld door de administrateur en daarna door het bestuur. Vervolgens kunnen betrokken zich wenden tot de rechter of de Ombudsman Pensioenen. Dit proces leidt tot een combinatie van rechtszekerheid en een kortere doorlooptijd. Het verantwoordingsorgaan heeft positief geadviseerd over de wijziging.

Een en ander betekent dat het fonds niet meer is aangesloten bij de gezamenlijk geschillencommissie. Het bestuur dankt de leden van de geschillencommissie voor hun beschikbaarheid in de afgelopen jaren.

3.8 Beloningsbeleid

Uitgangspunten

Het beloningsbeleid van het fonds is gebaseerd op de volgende uitgangspunten.

De vergoedingen van fondsorganen en uitbestedingsrelaties zijn in overeenstemming met de werkzaamheden, het risicoprofiel, de doelstellingen, het langetermijnbelang, de financiële stabiliteit en de prestaties van het fonds als geheel en moedigen niet aan tot het nemen van meer risico's dan voor het fonds aanvaardbaar is. Zo wordt bijgedragen aan een deugdelijk, prudent en doeltreffend bestuur. De beloning van de leden van fondsorganen staat in redelijke verhouding tot de gedragen verantwoordelijkheid, het tijdsbeslag en de aan de functie gesteld eisen en is afgestemd op de omvang en de organisatie van het fonds. Het beloningsbeleid is passend gelet op de bedrijfstakken waarvoor het fonds de pensioenregeling uitvoert. Het fonds hanteert voor leden van de fondsorganen geen prestatie gerelateerde beloningen. Er worden geen ontslagvergoedingen verstrekt.

Beloning 2022

Bestuur

De vergoedingen worden bepaald aan de hand van een inschatting van het feitelijke tijdsbeslag – uitgedrukt in FTE – en de vervangingswaarde voor een middelgroot fonds op een marktconform niveau. Het bestuur heeft voor het jaar 2022 de volgende tijdsbeslagen vastgesteld:

- 0,25 FTE voor een niet-uitvoerend bestuurslid (NUB), m.u.v. de onafhankelijk voorzitter;
- 0,5 FTE voor de onafhankelijk voorzitter die tevens niet-uitvoerend bestuurslid is;
- 0,7 FTE voor het uitvoerend bestuurslid (UB) met de portefeuilles Vermogensbeheer en Financiële opzet;
- 0,7 FTE voor het uitvoerend bestuurslid (UB) met de portefeuilles Pensioenregeling & communicatie en Risicobeheer.

De vervangingswaarde 2022 is vastgesteld op € 144.260,- bij 1 FTE en geldt voor alle bestuurders.

Van uitvoerend bestuurders en de onafhankelijk voorzitter verlangt pensioenfonds Meubel een expertniveau op onderdelen. Zij ontvangen daarom tevens een experttoeslag van € 11.014,- (op voltijdbasis). De beloningen (vervangingswaarde en experttoeslag) worden jaarlijks geïndexeerd op basis van de CBS cao-loonindex Nederland.

Alle bestuurders hebben recht op een kilometervergoeding van € 0,28. Het pensioenfonds betaalt geen andere emolumenten aan de bestuursleden. Kosten voor pensioenopbouw, kantoorkosten e.d. dienen zij uit de bestuursvergoeding te betalen. Daarnaast is in het beloningsbeleid opgenomen dat het bestuur een vergoeding kan toekennen voor tijdelijke extra werkzaamheden, zoals het deelnemen aan een werkgroep.

De bestuursleden hebben in 2022 in totaal € 481.321 aan reguliere vergoedingen ontvangen (2021: € 499.616) exclusief reis- en verblijfkosten. De reguliere vergoedingen bestuur zijn in 2022 lager dan in 2021 doordat eind 2021 nieuwe bestuursleden zijn gestart om de werkzaamheden over te nemen van de vertrekkende bestuursleden per 2022. Daardoor zijn er aan meer bestuursleden vergoedingen verstrekt dan in 2022. Een aantal bestuursleden hebben naast de reguliere vergoeding een extra vergoeding gehad voor aanvullende werkzaamheden voor de projecten in 2022 (Wet Toekomst Pensioen en opstarten eigen bestuursbureau). Hiervoor is in totaal een vergoeding van € 29.281 ontvangen in 2022 (2021: € 42.234).

Auditcommissie

Leden van de auditcommissie ontvangen per 1 januari 2021 een vaste jaarlijkse beloning van € 9.400,- per lid. De beloning van de voorzitter van de auditcommissie bedraagt € 11.280. De leden van de auditcommissie hebben in 2022 in totaal € 30.080 aan vergoedingen ontvangen exclusief reis- en verblijfkosten (2021: € 31.659).

Verantwoordingsorgaan

Leden van het verantwoordingsorgaan ontvingen tot 1 juli 2022 een vergoeding in lijn met de SER-vacatiegeldregeling, echter zonder een minimumvergoeding per jaar. De beloning bestaat uit € 422,50 per bijeenkomst van het verantwoordingsorgaan, plus een kilometervergoeding van € 0,28. In de vacatievergoeding is ook een verblijfkostenvergoeding begrepen. Sinds 1 juli 2022 ontvangen de leden van het verantwoordingsorgaan een vaste vergoeding van € 4.500 per jaar. Voor de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter is een toeslag van toepassing. De leden van het verantwoordingsorgaan hebben in 2022 in totaal € 63.519 aan vergoeding ontvangen exclusief reis- en verblijfkosten (2021: € 75.278).

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid is met ingang van 1 juli 2022 gewijzigd door de invoering van een vaste beloning voor het verantwoordingsorgaan. Het verantwoordingsorgaan heeft over deze wijziging positief geadviseerd.

3.9 Gedragscode en compliance

Naleving Gedragscode

De Compliance Officer heeft over boekjaar 2022 per kwartaal de naleving van de Gedragscode door Verbonden Personen en de Insiderregeling beoordeeld en daarover gerapporteerd aan het bestuur. Begin 2022 heeft de Compliance Officer geconstateerd dat inbreuk was gemaakt op de vertrouwelijkheidsbepaling zoals opgenomen in de Gedragscode. Naar aanleiding daarvan zijn door het bestuur van het pensioenfonds gepaste maatregelen genomen en zal tijdens de geplande awareness sessies aandacht aan dit onderwerp worden besteed. Verder heeft de Compliance Officer geen materiële bevindingen geconstateerd.

Het proces van meldingen van uitnodigingen zoals beschreven in de Gedragscode blijkt niet geheel aan te sluiten bij de werkwijze in de praktijk. In overleg met de Compliance Officer zal de tekst van de Gedragscode op dit punt worden aangepast. Daarnaast zal een bepaling in de Gedragscode worden opgenomen over het gebruik van sociale media in relatie tot reputatierisico voor het pensioenfonds.

Monitoring beleid inzake integriteit en compliance

Op verzoek van het bestuur heeft de Compliance Officer over 2022 gemonitord hoe het beleid van het pensioenfonds inzake integriteit en compliance is nageleefd. De bevindingen zijn opgenomen in het Integriteitsrapport over 2022. Het doel van deze rapportage is ervoor te zorgen dat het beleid van

het pensioenfonds actueel is en blijft. Deze monitoring draagt bij aan het in control zijn en blijven ten aanzien van integriteitsrisico's, eventuele integriteitsrisico's tijdig te signaleren en adequaat af te handelen. De belangrijkste conclusies uit de rapportage zijn:

- De Compliance Officer heeft geconstateerd dat het pensioenfonds een actueel beleid heeft dat regelmatig wordt aangepast aan gewijzigde wet- en regelgeving en externe ontwikkelingen. Een aantal beleidsdocumenten zal op (korte) termijn aangepast moeten worden als gevolg van wijzigingen in wet- en regelgeving (Klokkenluiderswetgeving, het inrichten van een onafhankelijke geschillencommissie voor de pensioensector).
- Interactieve workshops/awareness sessies hebben in 2022 niet plaatsgevonden, maar deze zijn voor begin 2023 ingepland. In deze sessie zal aandacht worden besteed aan de achtergrond en belang van de gedragscode, het voorkomen van (schijn van) belangenverstremming en het gebruik van sociale media en de impact die dit kan hebben op het pensioenfonds.
- De SIRA is voor het laatst uitgevoerd in juni 2022, waarmee de periodieke jaarlijkse herijking heeft plaatsgevonden. Naast de SIRA is een IT-risicoanalyse uitgevoerd en is ook een risicoanalyse opgesteld inzake de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Ten aanzien van die laatste is het advies om, gezien de nog onderhanden zijnde wet- en regelgeving, regelmatig te controleren op nieuwe risico's en/of scenario's waarvoor beheersmaatregelen getroffen moeten worden.
- De naleving van het beleid en de monitoring daarvan bij partijen waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed is goed geborgd.
- Bijzondere aandacht wordt gevraagd voor de vastlegging van compliance en integriteitsaspecten vanaf het moment dat het pensioenfonds een eigen pensioenbureau heeft. Het pensioenfonds komt dan in de rol van werkgever en dit zal impact hebben op het beleid.
- Tenslotte adviseert de Compliance Officer om in het Incidentenregister ook de meldingen aan de Toezichthouders op te nemen.

4.1 Verslag van de niet-uitvoerend bestuurders (NUB's)

Inleiding

Pensioenfonds Meubel kent een omgekeerd gemengd model met een onafhankelijke voorzitter. De niet-uitvoerende bestuurders en de uitvoerend bestuurders (UB's) vormen samen het algemeen bestuur van het fonds. In een omgekeerd gemengd model maakt het intern toezicht integraal onderdeel uit van het algemeen bestuur van het fonds. De niet-uitvoerende bestuursleden (NUB's) besturen én houden toezicht.

De NUB's zijn dus actief betrokken bij het besturen van het pensioenfonds. Zij worden hierdoor in een vroegtijdig stadium betrokken bij het besluitvormingsproces en houden toezicht op de uitvoering van de jaarplannen van de diverse portefeuilles en bijkomende werkzaamheden door de uitvoerende bestuurders. In de jaarplannen staan de activiteiten van het fonds in enig jaar: zij vormen samen met de thema's uit het meerjarenbeleidsplan de basis voor de toezichthoudende rol van de NUB's. In hun toezichthoudende rol worden de NUB's ondersteund door een onafhankelijke auditcommissie.

Om de activiteiten van de NUB's te kunnen plaatsen volgt eerst een toelichting op de taken en rollen van de NUB's en de auditcommissie. Aansluitend komt het toezichtverslag van de NUB's over 2022 aan de orde. In dit verslag leggen de NUB's verantwoording af over de uitvoering van de toezichtstaken in 2022.

4.2 Taken en rollen in het governance model

4.2.1 De NUB's

De NUB's oefenen – naast hun bestuurstaken – het intern toezicht uit. Dit toezicht richt zich conform artikel 104 van de Pensioenwet onder meer op:

- de uitvoering van het beleid door de uitvoerende bestuursleden;
- de algemene gang van zaken van Pensioenfonds Meubel;
- een adequate risicobeheersing;
- evenwichtige belangenafweging door het bestuur; en
- de financiële informatieverschaffing.

Daarnaast benoemen de niet-uitvoerend bestuursleden de uitvoerend bestuurders en stellen zij de beloning van de uitvoerend bestuurders vast.

De UB's leggen verantwoording af aan de NUB's over de uitvoering van het vastgestelde beleid en andere werkzaamheden door of namens het fonds. De NUB's houden toezicht – met name in portefeuille-overleggen – op het functioneren van de UB's. Zij doen dit per portefeuille, onder andere aan de hand van de jaarplannen en voortgangsrapportages van de UB's over de uitvoering hiervan. In de jaarplannen staan de activiteiten van Pensioenfonds Meubel in enig jaar; zij vormen de basis voor de toezichthoudende rol van de NUB's.

De NUB's stellen zelf ook jaarlijks een toezichtplan op waarin staat op welke thema's zij gedurende het jaar toezicht willen houden. Deze thema's komen voort uit het meerjarenbeleidsplan van het fonds, de jaarplannen per portefeuille maar ook bijvoorbeeld de toezichtthema's van DNB. De bevindingen en opvolgingen worden periodiek besproken in de NUB-bijeenkomsten op basis van voortgangsrapportages van de NUB-portefeuillehouders.

Daarnaast staan de NUB's de UB's met raad ter zijde. Dit kan zijn bij de beleidsvoorbereiding – of op een ander moment in het proces, en kan o.a. reflecterend van aard zijn. Om de toezichthoudende rol uit te voeren hebben NUB's toegang tot alle informatie die daarvoor benodigd is.

4.2.2 De auditcommissie (AC)

De aandachtsgebieden van de onafhankelijke AC zijn risicobeheersing, het beleggingsbeleid en de financiële informatieverschaffing door Pensioenfonds Meubel. De AC adviseert en ondersteunt de NUB's bij hun toezichttaak. In dat kader kan zij:

- desgewenst overleggen met de UB's en het verantwoordingsorgaan;
- zelf onderzoek doen in het kader van haar faciliterend toezicht of in opdracht van de NUB's;

- de NUB's gevraagd en ongevraagd adviseren; en
- toegang verkrijgen tot alle informatie die nodig is voor uitoefening van haar taken.

4.2.3 Code Pensioenfondsen

Het intern toezicht neemt bij de uitvoering van zijn taak te allen tijde de Code Pensioenfondsen 2018 in acht (norm 47). De Code kent 65 normen ingedeeld naar acht thema's:

- vertrouwen waarmaken;
- verantwoordelijkheid nemen;
- integer handelen;
- kwaliteit nastreven;
- zorgvuldig benoemen;
- gepast belonen;
- toezicht houden en inspraak waarborgen; en
- transparantie bevorderen.

Voor het intern toezicht zijn de normen 28, 46, 47 en 48 van toepassing. *

Het intern toezicht heeft vastgesteld dat het bestuur de normen zoals opgenomen in de Code Pensioenfondsen heeft nageleefd. Waar wordt afgeweken van de Code is dit toegelicht, zie paragraaf 2.3.7 van het jaarverslag.

* Concreet betekent dit dat de toezichttaak van de NUB's deel uitmaakt van de integrale bestuurstaak (norm 46) en wordt geëvalueerd (norm 28). De NUB's stellen zich bij de uitoefening van de toezichttaak onafhankelijk op (norm 48) en rapporteren in het jaarverslag op welke wijze de Code binnen Pensioenfonds Meubel wordt nageleefd en toegepast (norm 47).

4.3 Werkwijze intern toezicht

4.3.1 Organisatie en personele bezetting

De NUB's en UB's werken in een portefeuille-overlegstructuur, waarbij voor iedere portefeuille met een jaarplan wordt gewerkt. Binnen deze portefeuilles wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de taken van de UB's en de NUB's. tijdens de portefeuille overleggen is nadrukkelijk tijd gereserveerd voor het interne toezicht. Tijdens de overleggen tussen de NUB's en de leden van de auditcommissie worden de bevindingen, opvolging en rapportages periodiek besproken. De invulling van de portefeuilles voor de NUB's was in 2022 als volgt:

Portefeuille *	Petra de Bruijn	Dick Roodenrijs	Paul de Geus	Morris de Jong	Michel Pet	Leon Leisink	Derya Gunaydin
Financiële opzet (waaronder jaarwerk)			x		x		
Governance en Compliance	x	x					
Pensioenregeling en Communicatie		x				x	x
Risicobeheer					x	x	
Vermogensbeheer			x	x			

* De uitbesteding van werkzaamheden valt onder de portefeuille waarvoor ze worden verricht. Het risicomanagement van de uitbesteding valt onder de portefeuille Risicobeheer. Bijvoorbeeld, de evaluatie van het vermogensbeheer gebeurt door de portefeuillehouders vermogensbeheer, maar de toetsing van de daarmee samenhangende risico's gebeurt door risicobeheer.

De auditcommissie bestaat uit de heren Kirchner (voorzitter) en Van der Aa en mevrouw Matelski. De heer Kirchner ondersteunt het toezicht op de gebieden Financiële opzet en Governance en Compliance. Mevrouw Matelski heeft speciale deskundigheid op het gebied van vermogensbeheer en de heer Van der Aa op het gebied van risicobeheer.

4.3.2 Overlegstructuur

Voor elk portefeuille overleg is er overleg tussen de NUB's op de portefeuille en het betrokken lid van de auditcommissie. De leden van de auditcommissie wonen daarnaast ten minste een maal per jaar een portefeuille-overleg bij. Niet-uitvoerend bestuursleden en de leden van de auditcommissie overleggen bovendien vier maal per jaar over onder meer het toezichtplan, de bevindingen en meer algemene toezichtthema's.

4.3.3 Verantwoording

De niet-uitvoerende bestuursleden leggen aan het verantwoordingsorgaan verantwoording af over het interne toezicht. Dit gebeurt gedurende het jaar in overleggen tussen (niet-uitvoerende) bestuursleden en de leden van het verantwoordingsorgaan. De niet-uitvoerende bestuursleden lichten daarin de actuele thema's toe. Daarnaast wordt verantwoording afgelegd door middel van dit toezichtverslag.

4.3.4 Zelfevaluatie

De NUB's en AC hebben in 2022 gereflecteerd op hun toezichtrol binnen het omgekeerd gemengde model. Een van de uitkomsten is dat in de portefeuille overleggen de toezichtonderwerpen meer centraal staan.

4.3.5 Samenvatting toezichtjaar 2022 (hoofdpunten)

In 2022 hebben de NUB's (en AC) onder meer vergaderd over de volgende onderwerpen:

- de beloning van de uitvoerend bestuurders;
- intern toezicht binnen het omgekeerd gemengde bestuursmodel;
- de evaluatie van de implementatie van IORP II;
- de voorbereiding op het nieuwe pensioenstelsel;
- de vernieuwing van het VO;
- het toezichtverslag over 2021;
- het toezichtplan voor 2022;
- de voortgangsrapportages toezicht NUB's per portefeuille;
- de herbenoeming van de heer Kirchner als lid van de auditcommissie.

De NUB's hebben in 2022 in de verschillende portefeuille overleggen toezicht gehouden op de uitvoering van de jaarplannen. Er is in 2022 wederom veel werk verzet door het bestuur en in het bijzonder door de uitvoerend bestuurders. In het algemeen zijn de jaarplannen uitgevoerd en het oordeel van de NUB's over de algemene onderwerpen van toezicht is positief. De algemene onderwerpen betreffen: de uitvoering van het beleid door de UB's; de algemene gang van zaken van Pensioenfonds Meubel; een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. De aanbevelingen uit het toezichtverslag over 2021 zijn waar van toepassing opgevolgd, verwerkt in fondsdocumenten of in gang gezet. Het oordeel over de specifieke toezicht thema's van 2022 komt hierna aan de orde.

4.4 Toezichtjaar 2022: belangrijkste zaken naar toezicht thema

De NUB's hebben voor 2022 een aantal toezichtthema's vastgesteld en deze gekoppeld aan de verschillende portefeuilles:

Toezichtthema's 2022	Portefeuille				
	P&C *	RB **	VB ***	G&C ****	FO *****
Kostenbewustzijn en kosten transparantie	X	X	X	X	X
Doorontwikkeling ESG-beleid		X	X		
Samenwerking fondsorganen	X			X	
Nieuw pensioencontract	X	X	X	X	X
Datakwaliteit en informatiebeveiliging	X	X	X	X	X
Uitvoering jaarplannen en meerjarenbeleidsplan		X		X	
Organisatie proces vermogensbeheer			X		
Implementatie normportefeuille 2022			X		
Vereenvoudiging pensioenregeling	X				

** Pensioenregeling & Communicatie, ** Risicobeheer, *** Vermogensbeheer, **** Governance & Compliance, ***** Financiële opzet*

Kostenbewustzijn en kosten transparantie

Pensioenfonds Meubel heeft de ambitie om de komende jaren te werken aan het beheersen van de uitvoeringskosten door te blijven inzetten op vereenvoudiging en automatisering van de uitvoering, het maken van scherpe keuzes en het actief inzetten op verdere consolidatie. De kwaliteit van de uitvoering en het niveau van dienstverlening wordt vanzelfsprekend meegenomen in deze afwegingen. In 2022 is hierbij geconcentreerd op inzicht in de kosten per onderdeel van de uitvoering. Per 2024 zal bij de begroting worden gewerkt vanuit een taakstellend budget vanuit het (meerjaren)beleidsplan. Zo kan meer worden gestuurd op prioritering van werkzaamheden en de bijbehorende kosten en capaciteit. De NUB's worden actief betrokken bij de opzet van de nieuwe begroting.

Aanbevelingen

- Bewaak dat de nieuwe opzet van de kostenrapportage daadwerkelijk bijdraagt aan het beter inzichtelijk krijgen en beheersen van de kosten. Blijf het bewustzijn stimuleren bij portefeuillehouders dat (nieuwe) activiteiten en uitvoering van de jaarplannen op een kostenbewuste manier worden uitgevoerd en dat vooraf in de prioritering rekening wordt gehouden met de kosten en budgettering hiervan.

Doorontwikkeling van het ESG-beleid

ESG-factoren vormen een integraal onderdeel van het totale beleggingsproces. Op basis van een onder de deelnemers gehouden enquête zijn een aantal thema's als speerpunten vastgesteld. In 2021 heeft het pensioenfonds onder andere ambities vastgesteld ten aanzien van het klimaat, de investering in geselecteerde Sustainable Development Goals en Impact investeringen. In 2022 is het beleid duurzaam beleggen opnieuw vastgesteld na een zeer diepgaand proces. De NUB's hebben hierbij vooral gelet op de uitvoering en haalbaarheid van de implementatie van het nieuwe beleid, de aansluiting van het rapportageproces aan de ambities en doelstellingen van het nieuwe beleid duurzaam beleggen en de inbedding van de ESG-risico's en de klimaat risico's in het integrale risicomanagement proces.

Aanbevelingen

- Maak in de toekomst een afweging hoe diepgaand een proces tot wijziging van beleid moet worden doorlopen, welke doorlooptijd gewenst is en houd daarbij rekening met de beschikbare bestuurstijd.
- Houd oog voor mogelijke nieuwe kansen, maar ook risico's op ESG-gebied.

Samenwerking fondsorganen

Binnen pensioenfonds Meubel verliep de samenwerking tussen de fondsorganen in 2021 niet altijd optimaal. In 2022 is daarom in gezamenlijkheid gekeken hoe de samenwerking kan worden verbeterd. Onder externe begeleiding is gesproken over onder andere de gewenste vergaderdynamiek tussen bestuur en

verantwoordingsorgaan en binnen het verantwoordingsorgaan. Dit is door alle partijen als zeer positief ervaren.

Aanbevelingen

- Houd de tussen bestuur en verantwoordingsorgaan gemaakte werkafspraken goed vast en evalueer de samenwerking geregeld in het overleg tussen de voorzitters van het bestuur en het verantwoordingsorgaan.

Nieuw pensioencontract

In 2020 hebben het kabinet, werkgevers en werknemersorganisaties een pensioenakkoord gesloten met ingrijpende wijzigingen voor het pensioenstelsel tot gevolg. De verwachting is dat de Wet toekomst pensioenen (WtP) in 2023 in werking zal treden. Dit heeft grote impact op de pensioenregeling en uitvoering daarvan door het fonds en uitbestedingspartijen. Het geheel is een meerjarig, omvangrijk en complex traject. Voor 2022 zijn met name het voorbereiden op het transitieplan van sociale partners, de beleidskeuzes van het pensioenfonds aan de orde gekomen en de vraag of TKP en de vermogensbeheerders tijdig zullen zijn ingericht op de gemaakte keuzes.

Wij hebben beoordeeld of het bestuur een tijdig en zorgvuldig besluitvormingsproces faciliteert, met voldoende aandacht voor de belangenafweging. Ook hebben we beoordeeld of er voldoende aandacht gaat naar communicatie met onze deelnemers, voor de voorbereiding van het nieuwe contract en voor de implicaties voor de inrichting van de pensioen- en beleggingsadministraties en het beleggingsbeleid.

De NUB's zijn verheugd te zien dat het bestuur de voorbereidingen goed en tijdig oppakt en dat hierover structureel overleg plaatsvindt met de kritische uitbestedingspartijen. Hierbij is bijzondere aandacht voor de datakwaliteit. Het halen van de projectplanning is niet vanzelfsprekend, mede gezien de vertraging in het wetgevingsproces. Bij het vaststellen van de premie voor 2023 is rekening gehouden met het nieuwe pensioenstelsel als toekomstig kader.

Aanbevelingen

- Houd voortdurend aandacht voor de haalbaarheid van de projectplanning en de opvolging van het projectplan datakwaliteit.
- Monitor voortdurend of de oorspronkelijke projectplanning en doelstellingen (overgang per 1 januari 2025) nog steeds haalbaar zijn, waardoor tijdig kan worden nagedacht over het formuleren van alternatieve scenario's.
- Besteed tijdig aandacht aan de inbedding in het gehele project van de vertaling van de resultaten van het risicopreferentie-onderzoek naar risicohouding en beleggingsbeleid.
- Heb tijdig en voldoende aandacht voor het inrichten van het beleggingsproces onder de WTP en de beleggingsadministratie.
- Houd periodiek de aandachtspunten van het communicatieplan tegen het licht: sluit dit nog aan bij de actuele situatie en de speerpunten.
- Communiceer tijdig aan deelnemers vanaf 60 jaar die bezig zijn hun pensioen te plannen, welke keuzes zij hebben en de mogelijke gevolgen van een keuze voor een bedrag ineens.

Datakwaliteit en informatiebeveiliging

Pensioenfonds Meubel heeft de ambitie om een digitaal pensioenfonds te worden. Datakwaliteit en informatiebeveiliging zijn hierbij belangrijke pijlers. Hierbij is voldoende kennis, aandacht, actie en prioriteit nodig bij de belangrijke uitvoerders. Dit ziet niet alleen op de administrateur, maar ook vermogensbeheerders, custodian, bestuursondersteuning en adviseurs. Het intern toezicht heeft met name aandacht besteed aan het proces en de tijdsplanning voor het op orde brengen van de huidige datakwaliteit, en de inrichting van datakwaliteitssystemen bij bovengenoemde partijen en of er voldoende aandacht is voor informatiebeveiliging. Ook binnen het fonds zelf moet voldoende awareness zijn voor (het belang van) de informatiebeveiliging.

De NUB's zien dat er een degelijk projectplan datakwaliteit is opgesteld volgens de laatste inzichten. Maar ook dat de planning en uitvoering hiervan veel aandacht vraagt. Ook het IT-beleid is herijkt. Het bestuur en het verantwoordingsorgaan hebben awareness sessies gevolgd op het gebied van cybersecurity. Het bestuur monitort en stimuleert dat TKP blijf voldoen aan de verwachtingen van het fonds op dit gebied.

Aanbevelingen

- Houd de vinger aan de pols om vertraging in de uitvoering van het projectplan datakwaliteit te voorkomen.

Uitvoering van de jaarplannen en het meerjarenbeleidsplan

In 2021 is een nieuw meerjarenbeleidsplan opgesteld. De jaarplannen voor 2022 zijn hierop gebaseerd. In het meerjarenbeleidsplan zijn de ambities samenbinding door strategisch relatiemanagement en bouwen aan partnership opgenomen. Dit mede om een goede relatie met de huidige en eventuele toekomstige sectoren te onderhouden. Daarbij is het van belang om voldoende concrete (jaar)plannen en doelstellingen op te stellen en deze ook na te leven. De NUB's hebben in hun toezicht vooral gelet op de uitvoering van de plannen, het behalen van doelstellingen en bewaken van tijdspaden of er voldoende ruimte is voor betrokken partijen en fondsorganen.

De NUB's constateren dat de jaarplannen in het algemeen goed op schema lopen. Wel is er op een aantal onderwerpen uitloop naar 2023. Dit houdt in de meeste gevallen verband met de complexiteit en te verwachten looptijd van de projecten.

Aanbevelingen

- Houd de haalbaarheid van plannen in de gaten en durf te prioriteren.

Organisatie proces vermogensbeheer

In het meerjarenbeleidsplan zijn een aantal stappen opgenomen om het proces rondom vermogensbeheer te verbeteren. In 2022 betreft dit meer inzicht te krijgen in de efficiency en effectiviteit van het vermogensbeheer proces en de rollen daarin van de verschillende interne en externe partijen. Naar aanleiding daarvan kunnen eventuele verbeterplannen worden opgesteld. Dit project is traag op gang gekomen. In Q4 2022 is een brainstorm gehouden, waaraan ook de NUB's op de portefeuille vermogensbeheer hebben deelgenomen. Het onderwerp is dan ook opgenomen in het toezichtplan voor 2023.

Implementatie normportefeuille 2022

De aanpassingen in de normportefeuille moeten worden geïmplementeerd. De NUB's portefeuillehouders zijn over de uitvoering regelmatig bijgepraat. De uitvoering is zover als mogelijk gerealiseerd en volgens proces verlopen.

Vereenvoudiging van de pensioenregeling

In 2021 heeft het bestuur gekeken naar mogelijkheden om de complexiteit in de pensioenregelingen te reduceren, mede in het kader van datakwaliteit, kostenbeheersing en in het kader van voorbereiding op de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Een aantal mogelijkheden hiervoor zijn in 2022 voorgelegd aan sociale partners om besluiten te nemen.

De NUB's hebben beoordeeld of het bestuur sociale partners heeft gefaciliteerd om te komen tot tijdige en eensluidende besluiten en in hoeverre de doelstelling van vereenvoudiging is behaald.

De NUB's constateren dat de meeste voorstellen voor vereenvoudiging door sociale partners volgens planning zijn vastgesteld. Een enkel voorstel is nog in behandeling. De goede voorbereiding richting sociale partners lijkt hierin succesvol te zijn geweest.

Aanbeveling

- Blijf sociale partners bevragen op onderdelen waar de pensioenregeling vereenvoudigd of gelijk getrokken kan worden

In het jaar 2022 drukte de oorlog in Oekraïne een stempel op de maatschappij. Ook corona speelde in het begin van het jaar nog een rol. Verder hield de stijging van de rente en de inflatie de gemoederen flink bezig. Afgelopen jaar heeft het Verantwoordingsorgaan de ontwikkelingen in het nieuwe pensioenstelsel nauwlettend gevolgd. Al met al een boeiend jaar voor de pensioensector en het pensioenfonds Meubel in het bijzonder.

Het is de taak van het VO om een oordeel te geven over het gevoerde beleid door het Bestuur en de beleidskeuzes voor de toekomst. Deze verantwoording vindt achteraf plaats, bij het jaarwerk. Het VO hanteert hierbij de volgende hoofdcriteria:

1. Good Governance
2. Evenwichtige afweging van belangen
3. Beheersing van risico's

Deze criteria vormen tevens de pijlers voor het Werkplan 2023 wat door het VO is opgesteld. De hoofdvraag hierbij is of het bestuur bij de genomen besluiten op een verantwoorde en evenwichtige wijze met de belangen van alle belanghebbenden heeft rekening gehouden.

Het pensioenfonds kent vier groepen van belanghebbenden, te weten deelnemers, gewezen deelnemers, gepensioneerden en werkgevers. Via de verklaring van het VO in het jaarverslag wordt dit oordeel schriftelijk vastgelegd.

Organisatie van het VO en werkwijze

In 2022 is het uitgangspunt geweest om zoveel mogelijk fysiek te vergaderen, afgewisseld met digitale overleggen. Het verantwoordingsorgaan heeft zevenmaal vergaderd. Deze vergaderingen hebben een vaste structuur waarvan de werkwijze en planning is vastgelegd in een werkplan. Het VO start met een eigen overleg en aansluitend vindt er een overleg plaats met het bestuur. In het overleg met het bestuur is ruimte voor vragen, dialoog en bespreking van actualiteit. De voorzitters van het VO stemmen in een vooroverleg met de voorzitters van het bestuur zoveel mogelijk de agenda af. Waar nodig en mogelijk wordt dit overleg ook gebruikt om externen uit te nodigen voor een toelichting of een presentatie. Het VO sluit iedere vergadering af met een evaluatie.

Een afvaardiging van het VO is vertegenwoordigd in het Breed Beraad. Dit laatste is een overlegplatform dat actuele ontwikkelingen op pensioengebied informatief deelt met de betrokken stakeholders van de sectoren Meubelindustrie, Tentoonstellingsbouw, Orgelbouw en Houthandel. Er is viermaal een Breed Beraad vergadering geweest in 2022.

Op 26 april 2023 heeft het VO gesproken met de Auditcommissie en op 31 mei 2023 zijn gesprekken geweest met de actuaris en de accountant. De bevindingen van deze professionals vormen tevens een basis voor het uiteindelijke oordeel wat door het VO is gevormd over het handelen van het bestuur aan de hand van het jaarverslag.

Het VO volgt de beleidsagenda van het bestuur. Maar daarnaast benoemt het VO ook zelfstandig een aantal speerpunten. Het Verantwoordingsorgaan (VO) heeft in haar vergaderingen van 26 april 2023 en 31 mei 2023 het concept jaarverslag 2022 en bijbehorende documenten beoordeeld en besproken.

Adviesaanvragen

Het VO volgt de beleidsagenda van het bestuur. Maar daarnaast benoemt het VO ook zelfstandig een aantal speerpunten. Het Verantwoordingsorgaan (VO) heeft in haar vergaderingen van 26 april 2023 en 31 mei 2023 het concept jaarverslag 2022 en bijbehorende documenten beoordeeld en besproken.

Datum	Adviesaanvraag	Advies
15 februari 2022	Beloningsbeleid 1 januari 2022	Positief
15 februari 2022	Klachten en Geschillenregeling	Positief
19 april 2022	Wijziging reglement Verantwoordingsorgaan	Positief
4 juli 2022	Wijziging Model uitvoeringsovereenkomsten voor de ANW-hiaatregeling	Positief
15 december 2022	Beloningsbeleid VO per 1 juli 2022	Positief *
15 december 2022	Toeslagverlening 2023 en besluit inzake gebruik AMvB	Positief
15 december 2022	Premiestelling en franchise 2023	Positief
15 december 2022	Beloningsbeleid per 1 januari 2022	Positief
15 december 2022	Communicatiebeleidsplan 2023-2026	Positief

* Positief advies, met het verzoek aandacht te schenken aan een aantal in het advies genoemde aandachtspunten m.b.t. mogelijke extra vergaderingen in het kader van WTP in 2023 e.v.

Opleiding

Het bestuur heeft in 2022 het VO door middel van een aantal interactieve workshops de gelegenheid geboden te werken aan verdere deskundigheidsbevordering. In het jaarplan van 2023 wordt wederom een opleidingsprogramma aangeboden voor verdere deskundigheidsbevordering, waardoor het VO in de gelegenheid wordt gesteld haar taken goed te vervullen. De nadruk zal dan liggen op kennisbevordering rondom de WTP en de rol en verantwoordelijkheden vanuit het Verantwoordingsorgaan in dit proces.

Terugblik 2022

Het VO kijkt terug op een jaar waarin een aantal thema's speelden zoals besluitvorming rondom toeslagbeleid en richtlijnen van de tijdelijke AMvB, de Governance rondom de samenstelling en werkwijze VO, Pensioen en communicatie en de voorbereidingen voor de overgang naar een nieuw pensioencontract.

Governance VO

In het 4de kwartaal van 2021 is voorgesteld vanuit het bestuur om de grootte van het VO per 1 juli 2022 terug te brengen van vijftien leden naar negen leden. Deze wijziging heeft in juli 2022 daadwerkelijk plaatsgevonden inclusief een wijziging van het reglement van het VO en het opstellen van een werkplan VO voor 2023. Het VO is tevreden over de open en transparante relatie met het bestuur. De wijzigingen naar een beperktere samenstelling en andere werkwijze van overlegstructuur beginnen hun vruchten af te werpen. Het VO is gegroeid in haar rol en voelt zich hierin ook serieus genomen. In 2023 zal deze positieve grondhouding ertoe kunnen bijdragen dat het VO haar taken op de juiste manier kan uitoefenen, wat zeker in het dossier WTP van belang zal zijn. Het VO wenst wel duidelijkheid over de procedure die zal worden gevolgd wanneer er verkiezingen moeten worden uitgeschreven, ingeval er een VO-lid namens de pensioengerechtigden moet worden aangesteld.

Financiële opzet

Vanuit het VO is er de wens om tussentijds eveneens op de hoogte gehouden te worden van het verloop van de realisatie van de begroting en dan met name de positieve en negatieve afwijkingen hierop. Vanuit het bestuur is aangegeven dat zij het VO toe kunnen lichten hoe het bestuur handelt en omgaat met afwijkingen. Het VO vraagt het bestuur na te denken hoe het VO in grote lijnen van de realisatie van de begroting op de hoogte kan worden gehouden.

Toeslagenbeleid en tijdelijke AMvB toeslagverlening

Het VO is positief over het feit dat de Beleidsdekkingsgraad ultimo 2023 is gestegen van 114,1 % naar 121,0 %. Dit heeft ervoor gezorgd dat er wederom niet gekort hoefde te worden in pensioenaanspraken en pensioenrechten en het mogelijk was om gedeeltelijke toeslagen te verlenen per 1 januari 2023 voor alle sectoren.

Eind 2022 heeft het VO met het bestuur gesproken over de besluitvorming rondom het toeslagbeleid.

Het bestuur heeft de indexatieachterstand en de beleidsdekkingsgraad getoetst aan de regelgeving en het beleid van het fonds ten aanzien van toeslagverlening en besloten om vast te houden aan het reguliere indexatiebeleid en geen gebruik te maken van de tijdelijke AMvB. Het bestuur heeft besloten om het alternatieve ingroeipad zoals gepubliceerd door DNB in verband met de hoge inflatie, toe te passen, waardoor de TBI-grens lager ligt en het fonds meer kan indexeren.

Het VO is uitgebreid toegelicht hoe het bestuur tot deze beslissing is gekomen en is van mening dat het besluit tot toeslagverlening evenwichtig is genomen en rekening houdt met geldende richtlijnen en indexatiebeleid van het fonds. Uiteraard had het VO graag gezien dat een volledige indexatie had kunnen worden toegekend en er gebruik gemaakt had kunnen worden van de mogelijkheid om een voorschot te nemen op de financiële positie bij invaren. Het VO is van mening dat het bestuur een juiste en evenwichtige afweging heeft gemaakt om te besluiten geen gebruik te maken van de mogelijkheid tot extra indexatie op grond van de tijdelijke AMvB. Verder is het VO van mening dat het bestuur een juiste en evenwichtige afweging heeft gemaakt dat het alternatieve ingroeipad beter past bij het fonds en dat hiervan gebruik is gemaakt. Het VO deelt de mening van het bestuur dat een voorzichtige koers wordt gevaren, waarbij voldoende ruimte wordt gehouden om te kunnen invaren en daarmee om op lange termijn de evenwichtigheid te kunnen garanderen.

Ontwikkelingen binnen het pensioenfonds

Gedurende het boekjaar hebben zich geen ingrijpende wijzigingen voorgedaan. Het VO merkt op dat de overgang naar een eigen kantoor in het midden van het land, de inrichting van een eigen bestuursbureau en de rebranding het bestuur eveneens bezighoudt. Deze wijzigingen zijn ingegeven vanuit de visie van het bestuur op toekomstige ontwikkelingen. Het VO vraagt het bestuur ervoor te waken dat dit de huidige en toekomstige werkzaamheden die nog liggen te wachten voor het bestuur niet in de weg komen te staan. Het VO constateert dat als gevolg van de extra werkzaamheden die de invoering van het nieuwe pensioencontract met zich meebrengt alsmede overige indringende ontwikkelingen zoals de aandacht voor het ESG Beleid en duurzaamheid, het uitvoerend deel van het bestuur zwaar belast wordt naast de reguliere werkzaamheden. Dit brengt een risico met zich mee mocht één van de twee uitvoerende bestuursleden uitvallen. Het VO vraagt het bestuur aandacht te hebben voor het risico van het wegvallen van de sleutelfiguren (keyman risk) en adviseert na te gaan of zij voldoende mitigerende maatregelen hiervoor heeft genomen.

Ingegeven door de aanbevelingen van zowel de accountant als de actuaris vraagt het VO het bestuur om de hoogte van de opslag voor de kostenvoorziening in de TV reeds in 2023 te heroverwegen.

Risicobeheer

Het bestuur heeft op basis van het jaarplan 2022 Risicobeheer invulling gegeven aan een aantal doorlopende activiteiten. Daarbij steeds handelend vanuit toezichthouden op de beheersing en integraal risicomanagement. Er is daarbij steeds gekeken naar de mogelijke samenhang van interne en externe risico's.

Daarbij is scherp gekeken naar de activiteiten van:

- De IT-Officer
- Functionaris gegevensbescherming
- Sleutelfunctiehouder Risicobeheer
- Compliance Officer

Daarnaast is ingezet op het verder ontwikkelen van het 'Digitaal' Pensioenfonds en het herijken van SIRA op de risicoanalyse gericht op de integriteitsrisico's. Het VO is over deze activiteiten op een gestructureerde wijze op de hoogte gehouden tijdens de gezamenlijke overleggen met het bestuur en eveneens door een extra toelichting door de portefeuillehouder Risicobeheer. Het VO verzoekt het bestuur scherp zicht te houden in het kader van datakwaliteit op de afronding van de overgang van Centric naar TKP die de afgelopen periode de nodige niet geplande aandacht vroeg.

Vermogensbeheer

Het bestuur heeft in 2022 invulling gegeven aan de verdere ontwikkeling van ESG en MVB binnen de portefeuille Vermogensbeheer. Het VO is door het jaar heen op een heldere en transparante wijze meegenomen in dit proces. In een workshop is door de UB Vermogensbeheer een toelichting gegeven hoe de verschillende onderdelen in

elkaar grijpen. Het VO vraagt het bestuur om het VO actiever mee te nemen wanneer er sterke fluctuaties in het vermogen zijn zodat zij zich eerder een duidelijk beeld kan vormen over de ontwikkelingen binnen het vermogen van het Pensioenfonds en de mate waarin daarbij een evenwichtige belangenafweging door het bestuur is gemaakt.

Het nieuwe pensioencontract

Het VO is verheugd dat het nieuwe pensioencontract in 2022 meer invulling heeft gekregen. Het Pensioenfonds stuurt nog steeds aan op een transitiedatum van 1 januari 2025 naar een solidaire premieregeling, ondanks het uitstel van de ingangsdatum WTP met een halfjaar en verschillende onzekerheden die er nog zijn over invulling op lager niveau van de wet. Het VO is van mening dat 2023 een belangrijk jaar zal worden, waarin de besluitvorming van sociale partners en bestuur op diverse onderwerpen van belang zal zijn. Het bestuur heeft, ondanks dat de nieuwe Wet Toekomst Pensioenen nog steeds niet was vastgesteld, het jaar 2022 gebruikt om diverse onderwerpen voor te bereiden in aanloop naar verdere besluitvorming. Het VO is tijdens haar gezamenlijke vergaderingen op de hoogte gehouden van de status en belangrijkste ontwikkelingen van het project. Het VO beveelt aan om te komen tot een nog betere dossieropbouw waarbij de overwegingen bij de diverse beleidsvarianten, de gehanteerde doelstellingen en uitgangspunten expliciet worden gemaakt. Door het verstrekken van de volledige WTP documentatie in Indeqa, is daarbij een grote stap in de goede richting gemaakt.

Pensioenregeling en communicatie

In 2022 heeft het VO een positief advies afgegeven over het communicatiebeleidsplan 2023-2026. Dit plan sluit aan bij het strategisch meerjarenbeleidsplan 2022 – 2025 en de tevredenheidsonderzoeken die zijn gehouden waarin de informatiebehoefte van deelnemers en werkgevers inzichtelijk is gemaakt. In de voorbereiding naar het communicatiebeleidsplan is in een sessie met een delegatie van het VO gesproken over de strekking van het plan en is input van het VO gevraagd. Het VO heeft onder andere aandacht gevraagd voor de niet-digitale deelnemer en de groep mensen die moeite hebben met het begrijpen van pensioeninformatie. Deze input is verwerkt in communicatiebeleidsplan. Het VO zal in 2023 hier specifiek aandacht voor blijven vragen ook in het licht van de digitalisering van het fonds en het onderwerp keuzebegeleiding wat komende periode een belangrijk rol zal gaan spelen. Het VO vraagt het bestuur om de komende periode extra te communiceren over de WTP en de gevolgen voor de deelnemers en de keuzes die daarbij gemaakt moeten worden per leeftijdscohort en categorie. Het VO vraagt het bestuur in haar communicatie een positief tegengeluid te vormen tegenover de negatieve informatie die in de media te horen is over het nieuwe pensioenstelsel. Verder vraagt het VO om in haar communicatie eveneens de werkgevers apart te informeren.

Oordeel

Het VO heeft haar oordeel gevormd op basis van de voorgelegde concept vergaderstukken in de vergadering van 26 april 2023 en 31 mei 2023. Het oordeel is gebaseerd op hetgeen vermeld is in:

- Concept Bestuursverslag 2022
- Concept Jaarrekening 2022
- Concept Actuarieel rapport 2022 TKP
- Concept Rapport waarmerkend actuaris over het boekjaar 2022 Mercer
- Concept beoordelingslijst Prudent Person over het boekjaar 2022 Mercer
- Concept Accountantsverslag 2022 Mazars

Het VO geeft een oordeel over:

- Het handelen van het bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere informatie, waaronder de bevindingen van het intern toezicht.
- Het door het bestuur uitgevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst.

Het VO waardeert de inbreng van bestuursleden tijdens de vergaderingen en is verheugd dat in 2023 de aanwezigheid van de Niet Uitvoerende Bestuursleden tijdens de vergaderingen van het VO is toegenomen. Het VO gaat ervan uit dat deze positieve tendens in de komende periode zal worden voortgezet. Het VO is te spreken over de uitgebreide rapportages, presentaties en rapporten en toelichting daarop. Het stelt het VO in staat om de dialoog met het bestuur beter te voeren. De sfeer in de gesprekken met het bestuur is open en daarmee waardevol voor het VO.

Het VO is positief over het gevoerde beleid en de uitvoering daarvan en de toelichting en terugkoppeling daarop door het Bestuur. Het VO is van mening dat het bestuur in 2022 op verantwoorde en evenwichtige wijze de belangen van alle genoemde groepen in haar besluitvorming heeft gewogen.

Reactie van het bestuur op het verslag van het verantwoordingsorgaan

Het bestuur heeft kennisgenomen van het verslag van het Verantwoordingsorgaan (hierna: VO). De grote betrokkenheid van het VO bij het fonds en de goede constructieve samenwerking stelt het bestuur zeer op prijs. Het bestuur is tevreden over de open en transparante relatie met het VO en het positieve oordeel vanuit het VO, dat het bestuur in 2022 op evenwichtige wijze is omgegaan met de belangen van alle belanghebbenden en in die geest de beleidskeuzes voor de toekomst heeft gemaakt. Het bestuur kijkt terug op een jaar waarin het VO op constructieve wijze de diverse thema's heeft behandeld zoals de besluitvorming rondom toeslagbeleid en richtlijnen van de tijdelijke AMvB, de Governance rondom de samenstelling en werkwijze VO, Pensioen en communicatie en de voorbereidingen voor de overgang naar een nieuw pensioencontract. Het bestuur neemt de aanbevelingen vanuit het VO graag ter harte.

Aandachtspunten

Het VO heeft een paar aandachtspunten opgenomen in het verslag over boekjaar 2022. Daarop gaan wij graag in.

Governance VO

De wijze waarop er gehandeld wordt wanneer een VO-lid namens de pensioengerechtigden moet worden aangesteld heeft het bestuur reeds schriftelijk kenbaar gemaakt aan het VO.

Financiële opzet

Het bestuur is actief bezig met kostenbeheersing en heeft dit als speerpunt opgenomen in het jaarplan financiële opzet 2023 als nadere uitwerking van het meerjarenbeleidsplan 2022-2025. Per kwartaal is er een Cost Control overleg geïnitieerd met ingang van 2023 met de uitvoerende bestuursleden en een afvaardiging van de niet-uitvoerende bestuursleden vanuit de diverse portefeuilles. Het bestuur neemt de vraag vanuit het VO mee in dit Cost Control overleg om te bepalen welke informatie op welke manier richting het VO kan gaan.

Ontwikkelingen binnen het pensioenfonds

Het bestuur is zich bewust van het risico van het wegvallen van de sleutelfiguren (keyman risk zoals bij het wegvallen van één van de uitvoerend bestuursleden). De uitvoerend bestuursleden worden ondersteund door adviseurs en de niet-uitvoerende bestuursleden. Daarnaast zorgt het bestuursbureau voor de nodige ondersteuning die de belasting voor de uitvoerend bestuursleden verlicht en daarmee de taken beter verdeelt. Het bestuur beoordeelt in 2024 of er een 3^e uitvoerend bestuurslid nodig is, zoals is opgenomen in de opvolgingsplanning. Verder is het bestuur alert op de totale belasting, door andere projecten en werkgroepen beperkt te houden in piekperiodes. Deze periode is overigens verschillend voor de uitvoerend bestuurslid vermogensbeheer en uitvoerend bestuurslid Risk en P&C.

Risicobeheer / Datakwaliteit

Momenteel loopt het project Datakwaliteit, met externe ondersteuning en conform de eisen van DNB. In het toezichtplan van de niet-uitvoerende bestuurders 2023 is het onderwerp Datakwaliteit ook opgenomen. Hierin geven de niet-uitvoerende bestuurders aan dat in het kader van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel er voldoende aandacht dient te worden besteed aan de vraag of er, naast het op orde brengen van de huidige datakwaliteit, voldoende kennis, aandacht, actie en prioriteit is om bij de belangrijke uitvoerders de datakwaliteit op orde te krijgen. Dit ziet niet alleen op de administrateur, maar ook op vermogensbeheerders, custodian en adviseurs. De niet-uitvoerende bestuurders hebben hiervoor volgende toezichtvragen geformuleerd:

- verloopt het project datakwaliteit conform planning?
- heeft het bestuur voldoende oog voor de bijbehorende (project)risico's?
- wordt de integraliteit met het project WTP voldoende geborgd (met name qua tijdslijnen en tijdige escalatie)?
- is er voldoende aandacht voor datakwaliteit voor het deel vermogensbeheer in aanloop naar het nieuwe pensioencontract?

Vermogensbeheer

Het bestuur heeft in de jaarwerkvergadering van het VO en bestuur de daling van het vermogen in 2022 toegelicht. Dit is sterk gedaald als gevolg van de gestegen rente. De stijgende rente gaat gepaard met een hogere dekkingsgraad en een afname van het vermogen. De daling van het vermogen moet ook in relatie worden gezien tot de financiële positie. Door de stijgende rente hoeft het fonds minder te reserveren voor de toekomstige pensioenuitkeringen. De verwachting is dat een stijgende rente in het nieuwe pensioenstelsel leidt tot een daling van het vermogen per deelnemer, maar dat de verwachte pensioenresultaten op peil blijven of stijgen.

Het nieuwe pensioencontract

Het bestuur heeft de volledige WTP-documentatie in de vergadertool van het pensioenfonds aan het verantwoordingsorgaan beschikbaar gesteld. Daarnaast is er een besluitvormingsdocument opgesteld waarin de genomen besluiten met overwegingen inclusief evenwichtige belangenafweging zijn opgenomen. Het bestuur neemt deze aanbeveling ter harte in het gehele WTP-traject.

Pensioen & Communicatie

Het bestuur blijft ook in 2023 aandacht hebben voor de niet-digitale deelnemer en de groep mensen die moeite hebben met het begrijpen van pensioeninformatie. Dit in het licht van de digitalisering van het fonds en het onderwerp keuzebegeleiding dat komende periode een belangrijk rol gaat spelen. Het bestuur besteedt in de communicatie vanuit het WTP-traject aandacht aan de gevolgen voor de deelnemers en de keuzes die daarbij gemaakt moeten worden door de diverse groepen deelnemers en informeert daarnaast de werkgevers.

Amsterdam, 21 juni 2023

P.A. de Bruijn - Nooteboom, voorzitter

R.G.A. van Dijk, uitvoerend bestuurder

P. Priester, uitvoerend bestuurder

D.A. Roodenrijs, loco voorzitter / niet-uitvoerend bestuurder

P.W. de Geus, niet-uitvoerend bestuurder

L.C.M. Leisink, niet-uitvoerend bestuurder

D. Gunaydin, niet-uitvoerend bestuurder

M. Pet, niet-uitvoerend bestuurder

M. de Jong, niet-uitvoerend bestuurder

6.1. Balans per 31 december 2022

(bedragen x € 1.000)		31-12-2022	31-12-2021
ACTIVA	Ref.		
Beleggingen voor risico pensioenfonds	1		
Vastgoed beleggingen		388.239	739.003
Aandelen		1.592.935	2.339.203
Vastrentende waarden		2.580.781	2.865.766
Derivaten		111.699	214.088
Overige beleggingen		647.651	441.897
		5.321.305	6.599.957
Vorderingen en overlopende activa	2	32.034	28.386
Overige activa	3	9.675	9.665
TOTAAL ACTIVA		5.363.014	6.638.008
PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	4	668.491	1.054.020
Technische voorzieningen			
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	5	3.905.690	5.284.863
Overige voorzieningen	6	2.211	1.905
Derivaten	7	780.555	72.963
Overige schulden en overlopende passiva	8	6.067	224.257
TOTAAL PASSIVA		5.363.014	6.638.008

(-) De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans.

6.2. Staat van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)		2022	2021
	Ref.		
BATEN			
Premiebijdragen	9	142.997	125.811
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	10	-1.790.447	346.738
Overige baten	11	84	1.981
TOTAAL BATEN		-1.647.366	474.530
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	12	103.485	96.257
Pensioenuitvoeringskosten	13	10.618	10.478
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds	14		
Pensioenopbouw		154.854	148.232
Toeslagverlening		245.862	31.345
Rentetoevoeging		-25.912	-30.252
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten		-105.273	-98.913
Wijziging marktrente		-1.656.961	-388.831
Wijziging actuariële uitgangspunten		16.037	-19.105
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		-2.036	4.681
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen		-5.744	13.255
		-1.379.173	-339.588
Saldo overdrachten van rechten	15	2.499	-5.189
Overige lasten	16	734	-27
TOTAAL LASTEN		-1.261.837	-238.069
Saldo van baten en lasten		-385.529	712.599
Bestemming van het saldo van baten en lasten			
Algemene reserve		-220.722	763.026
Bestemmingsreserves		-4.850	-1.672
Reserve pensioenrisico's		-159.957	-48.755
Totaal saldo van baten en lasten		-385.529	712.599

(-) De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de staat van baten en lasten.

6.3. Kasstroomoverzicht

(bedragen x € 1.000)	2022		2021	
Kasstroom uit pensioenactiviteiten				
Ontvangsten				
Ontvangen premies	139.303		109.058	
Ontvangen in verband met overdracht van rechten	17.723		5.173	
Overig	155		1.981	
		157.181		116.212
Uitgaven				
Betaalde pensioenuitkeringen	-103.403		-96.231	
Betaald in verband met overdracht van rechten	-20.335		0	
Betaalde premies herverzekering	0		-90	
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-10.988		-9.123	
		-134.726		-105.444
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten		22.455		10.768
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten				
Ontvangsten				
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	88.145		99.435	
Verkopen en aflossingen van beleggingen	6.371.121		6.918.854	
		6.459.266		7.018.289
Uitgaven				
Aankopen beleggingen	-6.276.546		-6.663.856	
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-10.364		-11.145	
Overig	-194.801		-352.169	
		-6.481.711		-7.027.170
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten		-22.445		-8.881
Netto kasstroom		10		1.887
Koers-/omrekenverschillen		0		0
Mutatie liquide middelen		10		1.887
Liquide middelen primo boekjaar		9.665		7.778
Liquide middelen ultimo boekjaar		9.675		9.665
Mutatie liquide middelen		10		1.887

6.4. Toelichting op de jaarrekening

Algemeen

Activiteiten

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Meubelindustrie en Meubileringsbedrijven is statutair gevestigd te Amsterdam. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41199580.

Het doel van het pensioenfonds is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; tevens verstrekt het pensioenfonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Het pensioenfonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling van de in de Meubelbranche, de Tentoonstellingsbouw, de Orgelbouw en de Houthandel verplicht gestelde aangesloten werkgevers.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610 Pensioenfonds. Het bestuur heeft op 21 juni 2023 de jaarrekening vastgesteld.

Referenties

In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

Grondslagen

Algemene grondslagen

De bedragen opgenomen in de jaarrekening zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de continuïteitsveronderstelling. Voor de toelichting op de continuïteit wordt verwezen naar de toelichting op het eigen vermogen.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post 'nog af te wikkelen transacties'. Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Vreemde valuta

Functionele valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatievaluta van het pensioenfonds.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

De koersen van de belangrijkste valuta zijn:

	31 december 2022	Gemiddeld 2022	31 december 2021	Gemiddeld 2021
USD	1,0673	1,1022	1,1372	1,1804
GBP	0,8872	0,8634	0,8396	0,8674
JPY	140,8183	135,8863	130,9543	128,6398

Schattingswijziging

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

In september 2022 heeft het Koninklijk Actuarieel Genootschap de Prognosetafel AG2022 gepubliceerd. Het pensioenfonds is per 30 september 2022 overgegaan op deze prognosetafel en dit heeft een verhogend effect op de voorziening pensioenverplichtingen van € 29.103 en daardoor een negatief effect op de dekkingsgraad van 0,8%-punt. Ook heeft een aanpassing van de correctiefactoren op sterftekansen, ofwel de ervaringssterfte,

plaatsgevonden. Deze aanpassing is doorgevoerd per 30 november 2022 en heeft een verlagend effect op de voorziening pensioenverplichtingen van € 13.066 en daardoor een positief effect op de dekkinggraad van 0,4%-punt. Het saldo van deze wijzigingen bedraagt € 16.037.

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad van het pensioenfonds wordt berekend door het balanstotaal minus overige schulden en overlopende passiva, minus derivaten passiva, minus de bestemmingsreserves en minus de overige voorzieningen te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans.

De beleidsdekkingsgraad is gebaseerd op het rekenkundig gemiddelde van de dekkingsgraden over de laatste 12 maanden. Hierbij wordt steeds gebruik gemaakt van de meest actuele inschatting van de betreffende dekkingsgraden.

Bij het berekenen van de reële dekkingsgraad van het pensioenfonds wordt ten behoeve van deze berekening de voorziening pensioenverplichtingen herrekend rekening houdend met de verwachte loon- en prijsinflatie.

Foutenherstel

Indien een materiële fout na de vaststelling van de jaarrekening wordt geconstateerd, wordt deze middels een retrospectieve verwerking hersteld. Dit houdt in dat het eigen vermogen aan het einde van het voorafgaande boekjaar wordt herrekend alsof de fout niet heeft plaatsgevonden. Het verschil tussen het eigen vermogen aan het eind van het voorafgaande boekjaar voor en na herrekening, wordt vervolgens verwerkt als een rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen aan het begin van het huidige boekjaar. Dit is in 2022 bij het pensioenfonds niet toegepast.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Beleggingen

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde, slechts indien de reële waarde van beleggingen niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs. Overlopende activa en passiva alsmede liquiditeiten vermogensbeheer worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het verschil tussen reële waarde en nominale waarde is bij deze activa en passiva in het algemeen gering. Participaties in beleggingspools en -instellingen die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor die onderliggende beleggingen (look-through benadering). Bij gemengde beleggingsfondsen wordt aangesloten bij de hoofdcategorie, bepaald op basis van reële waarde.

Vorderingen en schulden uit beleggingen welke samenhangen met een specifieke beleggingscategorie worden onder beleggingsdebiteuren dan wel -crediteuren opgenomen in de betreffende beleggingscategorie.

Financiële instrumenten worden gebruikt ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid. De derivatenposities zijn opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie. Derivaten die deel uitmaken van een beleggingsfonds zijn opgenomen in de beleggingscategorie waarin dit beleggingsfonds is gerubriceerd.

Reële waarde

De beleggingen van het fonds worden gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum. Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van het fonds kan gebruik worden gemaakt van genoteerde marktprijzen. Derivaten worden gewaardeerd door gebruik te maken van netto contante waardeberekeningen. Bepaalde instrumenten, zoals participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd door gebruik te maken van de intrinsieke waarde. Het is gebruikelijk en mogelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Slechts indien de reële waarde van een beleggingen niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs.

Voor financiële instrumenten zoals beleggingsvorderingen en -schulden geldt dat de boekwaarde de reële waarde benadert als gevolg van het korte termijn karakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vastgoedbeleggingen

Beleggingen in indirect vastgoed worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs inclusief transactiekosten, vervolgwaaardering geschiedt tegen de reële waarde. De onderliggende reële waarde wordt gebaseerd op taxatiewaarde. De taxaties worden verricht door onafhankelijke deskundigen. Indien daartoe aanleiding is, wordt bij de waardering rekening gehouden met de feitelijke verhuursituatie en/of renovatieactiviteiten. Resultaten door wijziging in reële waarde worden in de staat van baten en lasten verantwoord. De gehanteerde waarderingmethodiek door de beleggingsfondsen is als volgt. Elk kwartaal wordt circa 25% van de vastgoedportefeuille extern getaxeerd door een erkende taxateur conform de richtlijnen van de vermogensbeheerder. Deze richtlijnen sluiten aan bij de ROZ/IPD-index. Het overige deel van de portefeuille wordt per kwartaal gewaardeerd op basis van interne indexering. Deze is gebaseerd op externe taxaties per sector per kwartaal. Ten aanzien van de waardering per 31 december is voor de objecten die niet extern getaxeerd zijn, in het laatste kwartaal een update van de externe taxateur ontvangen.

Overige vermogensbestanddelen van het fonds worden gewaardeerd volgens algemeen aanvaarde verslaggevingsgrondslagen. De internationale beleggingen zijn allemaal in een fund-of-fund structuur opgezet en afhankelijk van het onderliggende fonds wordt de taxatie 1x per kwartaal, 1x per jaar, of anders uitgevoerd. Hier is geen algemene afspraak over. Wel analyseert de vermogensbeheerder te allen tijde de waardemutaties elk kwartaal en zal bij grote sprongen altijd navraag doen bij het betreffende onderliggende fonds. De actuele waarde van de vastgoedfondsen die in internationaal vastgoed beleggen worden gewaardeerd op basis van de door de onderliggende vastgoedfondsen opgegeven beleggingswaarden van die fondsen, zoals deze op het moment van waardering aan de beheerder ter beschikking staan.

Aandelen

Aandelen worden gewaardeerd tegen reële waarde. Voor beursgenoteerde aandelen is dit de beurswaarde. Voor niet-beursgenoteerde participaties in aandelenfondsen is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden worden gewaardeerd tegen reële waarde. Voor beursgenoteerde vastrentende waarden is dit de beurswaarde per balansdatum. Voor niet-beursgenoteerde participaties in vastrentende waardenfondsen is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen.

Indien een derivatenpositie negatief is, wordt het bedrag onder de passiva zijde van de balans verantwoord.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde. De waardering hiervan geschiedt tegen de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Securities lending

Het pensioenfonds participeert niet direct in securities lending. Binnen de beleggingspools kan sprake zijn van securities lending.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet. Bij de waardering worden de herverzekerde uitkeringen contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur, onder toepassing van de actuariële grondslagen van het pensioenfonds. Vorderingen uit herverzekeringscontracten die classificeren als kapitaalcontracten worden gewaardeerd voor de waarde van het verzekerde risico op basis van de grondslagen van het contract.

WIA-excedent en ANW-hiaat

Het pensioenfonds kent naast de verplichte basisregeling ook twee facultatieve regelingen, waarbij de werknemers van aangesloten werkgevers op vrijwillige basis dekking kunnen verkrijgen voor WIA-excedent en/of ANW-hiaat. Deze dekkingen zijn volledig herverzekerd bij Elips Life. Deze overeenkomst loopt vanaf 1 januari 2012 en wordt steeds voor drie jaar verlengd. De huidige termijn loopt eind 2023 af.

Voor het ANW-hiaat wordt jaarlijks op basis van een gewenste dekking, opgegeven wat het overlijdensrisicokapitaal is. Dit is gewaardeerd op de fondsgrondslagen op 1 januari van het jaar. Deze risicokapitalen worden vermenigvuldigd met de risicopremie zoals door Elips Life is vastgesteld.

De dekking voor het WIA-excedent omvat de uitkering van een WIA-excedentpensioen ter grootte van 70% van het pensioengevend salaris dat de maximale WIA-uitkeringsgrondslag te boven gaat. Het WIA-excedentpensioen wordt vermenigvuldigd met de risicopremies zoals door Elips Life vastgesteld, om tot de premie te komen.

Liquide middelen

Liquide middelen worden tegen nominale waarde gewaardeerd. Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas- en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan twaalf maanden hebben. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

De statutaire reserves en de overige wettelijke reserves die het pensioenfonds conform artikel 2:389 en artikel 2:390 BW vormt, blijken op grond van artikel 2:373 lid 1 BW afzonderlijk uit de balans.

Algemene reserve

Deze reserve is dat deel van het vermogen dat resteert nadat via de resultaatbestemming de vereiste reserves, op het gewenste niveau zijn gebracht. Er is geen sprake van een maximering van de algemene reserve.

Reserve pensioenrisico's

De reserve pensioenrisico's wordt aangehouden als buffer voor neerwaartse koersfluctuaties van beleggingen. De omvang van deze reserve is gelijk aan het vereiste eigen vermogen in de evenwichtssituatie, op basis van het Financieel Toetsingskader.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve 58-plus

De pensioenopbouw die uit hoofde van de 58-plus regeling ten laste komt van het pensioenfonds, wordt gefinancierd uit deze bestemmingsreserve. De bestemmingsreserve 58- plusregeling is gevormd uit het overschot van de VPL-gelden en wordt enkel gebruikt voor de deelnemers in de Meubel-pensioenregeling.

Bestemmingsreserve Houthandel

Na beëindiging van de optrekregeling in 2014 is sprake van een overschot vanuit de reserve overgangsregeling. Dit restant saldo van de reserve overgangsregeling is ultimo 2014 toegevoegd aan de bestemmingsreserve. De bestemmingsreserve kan voor meerdere doeleinden worden ingezet; ter financiering van verhoging van aanspraken van de actieve deelnemers, in het geval van een fusie ter financiering van een mogelijk negatief verschil in dekkingsgraad, dan wel voor het beperken van eventuele kortingen. Andere doeleinden zijn eerst na overleg met cao-partijen mogelijk. Door het bestuur en cao-partijen is besloten om negatieve fondsrendementen op de bestemmingsreserve toe te passen. De pensioenopbouw die uit hoofde van de 58-plus regeling ten laste komt van het pensioenfonds, wordt gefinancierd uit deze bestemmingsreserve en wordt enkel gebruikt voor de deelnemers in de Houthandel-pensioenregeling. Daarnaast wordt in 2022 3,2% (2021: 2,2%) van de pensioengrondslag als premie gefinancierd uit deze bestemmingsreserve.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toezeggingen tot) toeslagen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de markttrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB wordt gebruikt.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of toeslagen op de opgebouwde pensioenaanspraken worden verleend. Alle per balansdatum bestaande besluiten tot toeslagverlening (ook voor besluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex-ante-condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- de TV wordt berekend als de contante waarde van de op de balansdatum opgebouwde pensioenen inclusief de eventueel op 31 december toe te kennen verhoging in verband met toeslagverlening;
- voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt de TV voor het arbeidsongeschikte deel berekend als de contante waarde van de op de pensioendatum in uitzicht gestelde pensioenen bij een tot die datum voortgezette pensioenopbouw;
- voor mannen en vrouwen is gebruik gemaakt van de door het Koninklijk Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel AG2022 (2021: Prognosetafel AG2020). Om rekening te houden met het gegeven dat de populatie van het fonds af kan wijken van de totale populatie waarop de prognosetafel is gebaseerd, is een leeftijdsafhankelijke correctiefactor op de sterftekansen toegepast, 2022: S&V ervaringssterftemodel 2022 (2021: S&V ervaringssterftemodel 2020);

- de leeftijd per de berekeningsdatum wordt vastgesteld in maanden nauwkeurig, waarbij de geboortedatum gelijk wordt gesteld aan de 1e van de geboortemaand;
- het leeftijdsverschil tussen mannen en vrouwen is 3 jaar voor hoofdverzekerde mannen en 2 jaar voor hoofdverzekerde vrouwen;
- de reservering voor partnerpensioen geschiedt op basis van onbepaalde partner. Het fonds hanteert de partnerfrequenties op basis van de data van het CBS in 2021 (CBS 2021 excl. samenwonend). Op leeftijd 68 jaar geldt een partnerfrequentie van 100%. Na pensioendatum vindt reservering plaats volgens het bepaalde partner systeem;
- voor uitgesteld wezenpensioen wordt een opslag van 0,4% gehanteerd van de TV van latent nabestaandenpensioen bij uitgesteld ouderdompensioen;
- voor toekomstige uitvoeringskosten wordt 3,0% van de netto TV opgenomen;
- Als rekenrente voor de TV wordt gehanteerd de rentetermijnstructuur per 31 december 2022 zoals die door DNB is gepubliceerd.

Overige voorzieningen

Het bestuur kan individuele vrijstelling van deelneming aan de verplichte pensioenregelingen aan een werknemer verlenen, indien deze gemoedsbezwaren heeft tegen iedere vorm van verzekeren. Dit ontslaat zijn werkgever noch betrokkene van de verplichting tot afdracht van de reguliere bijdragen aan het pensioenfonds. Deze bijdragen worden op een individuele spaarrekening gestort, waaraan jaarlijks intrest wordt toegevoegd. De gespaarde bijdragen van de gemoedsbezwaarde worden na het bereiken van de pensioenleeftijd in termijnen uitgekeerd.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Extra stortingen en opslagen op de premie zijn eveneens als premiebijdragen verantwoord.

Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als indirecte beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de reële waarde van de beleggingen. Verkoopkosten worden verantwoord als onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten.

Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden zowel de externe als de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen e.d.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

Pensioenopbouw

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten over het boekjaar gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben.

Toeslagverlening

Het pensioenfonds streeft ernaar zowel de opgebouwde pensioenrechten van de actieve deelnemers, de premievrije pensioenrechten van gewezen deelnemers en de ingegane pensioenen jaarlijks aan te passen aan de ontwikkeling van de consumentenprijsindex. De toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter. Dit betekent dat er geen recht op toeslagen bestaat en dat het niet zeker is of en in hoeverre in de toekomst toeslagverlening kan plaatsvinden.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met -0,49% (2021: -0,53%) op basis van de éénjaarsrente van de door DNB gepubliceerde rentermijnstructuur per 31 december 2021 (2021: de éénjaarsrente van de DNB-curve van 31 december 2020).

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Vooraf wordt een actuariële berekening gemaakt van de toekomstige pensioenuitvoeringskosten (met name excassokosten) en pensioenuitkeringen die in de voorziening pensioenverplichtingen worden opgenomen. Deze post betreft de vrijval ten behoeve van de financiering van de kosten en uitkeringen van het verslagjaar.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt hieronder verantwoord.

Wijzigingen actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van het pensioenfonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het pensioenfonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Een resultaat op overdrachten kan ontstaan doordat de vrijval van de voorziening plaatsvindt tegen fondstarieven, terwijl het bedrag dat wordt overgedragen gebaseerd is op de wettelijke factoren voor waardeoverdrachten. De tarieven van het pensioenfonds wijken af van de wettelijke tarieven.

Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

De overige mutaties ontstaan door mutaties in de aanspraken door overlijden, arbeidsongeschiktheid en pensioneren.

Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten, waaronder baten en lasten uit herverzekeringen, zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

6.5 Toelichting op de balans per 31 december 2022

1. Beleggingen voor risico pensioenfonds

(bedragen x € 1.000)	Vastgoed beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2022	739.003	2.339.203	2.865.766	141.125	441.897	6.526.994
Aankopen	56.984	349.352	4.901.400	393.065	575.745	6.276.546
Verkopen	-303.008	-761.809	-4.784.303	-84.233	-437.768	-6.371.121
Herwaardering	-87.931	-333.822	-396.037	-1.118.812	68.374	-1.868.228
Overige mutaties	-16.809	11	-6.045	-1	-597	-23.441
Stand per 31 december 2022	388.239	1.592.935	2.580.781	-668.856	647.651	4.540.750
Schuldpositie derivaten (credit)						780.555
Totaal						5.321.305

(bedragen x € 1.000)	Vastgoed beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2021	603.322	2.149.429	2.933.377	490.929	336.806	6.513.863
Aankopen	114.832	1.868.247	3.031.338	144.041	1.505.398	6.663.856
Verkopen	-111.405	-2.180.201	-3.029.259	-98.557	-1.499.432	-6.918.854
Herwaardering	117.929	499.663	-64.418	-395.288	99.125	257.011
Overige mutaties	14.325	2.065	-5.272	0	0	11.118
Stand per 31 december 2021	739.003	2.339.203	2.865.766	141.125	441.897	6.526.994
Schuldpositie derivaten (credit)						72.963
Totaal						6.599.957

De overige mutaties betreffen de verschillen tussen de eindstanden van huidig jaar versus vorig jaar van de beleggingsdebiteuren, liquide middelen en beleggingscrediteuren.

Vastgoedbeleggingen

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Indirecte vastgoedbeleggingen, zijnde participaties in beleggingsinstellingen die beleggen in vastgoed	387.284	721.239
Vorderingen	955	17.764
Totaal	388.239	739.003

Aandelen

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Beursgenoteerde en niet beursgenoteerde beleggingsinstellingen die beleggen in aandelen	1.587.461	2.333.740
Vorderingen	5.474	5.463
Totaal	1.592.935	2.339.203

Vastrentende waarden

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Obligaties	1.398.457	1.702.436
Hypothecaire leningen	464.410	463.856
Leningen op schuldbekentenis	151.977	45.105
Deposito's en dergelijke	8.180	14.005
Vorderingen	6.321	6.541
Liquide middelen	551.436	633.823
Totaal	2.580.781	2.865.766

Derivaten

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruikgemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden.

Het pensioenfonds gebruikt derivaten voornamelijk om het valutarisico, renterisico en inflatierisico af te dekken. Eén van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met te goeder naam en faam bekend staande partijen. Bovendien geldt dat zoveel mogelijk wordt gewerkt met onderpand.

Gebruik wordt gemaakt van onder meer de volgende instrumenten:

- Valutatermijncontracten: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- Renteswaps: dit betreft met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van swaps kan het pensioenfonds de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloeden.

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de derivatenpositie op 31 december 2022:

2022 Type contract	Contract-omvang	Saldo waarde	Positieve waarde	Negatieve waarde
Valutaderivaten	1.928.857	69.870	77.022	7.152
Aandelenderivaten	31.812	105	616	511
Kredietderivaten	25.950	154	1.317	1.163
Rentederivaten	2.747.500	-738.985	32.744	771.729
	4.734.119	-668.856	111.699	780.555

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de derivatenpositie op 31 december 2021:

2021 Type contract	Contract-omvang	Saldo waarde	Positieve waarde	Negatieve waarde
Valutaderivaten	2.591.149	-41.239	5.080	46.319
Aandelenderivaten	23.289	385	406	21
Kredietderivaten	0	0	0	0
Rentederivaten	2.026.930	181.979	208.602	26.623
	4.641.368	141.125	214.088	72.963

Onderpand met betrekking tot derivaten

Afhankelijk van de waarde van de derivaten ontvangt of verstrekt het pensioenfonds onderpand. Bij een positieve waarde van de derivaten ontvangt het pensioenfonds onderpand, bij een negatieve waarde verstrekt het pensioenfonds onderpand. Ultimo 2022 heeft het pensioenfonds per saldo € 428 miljoen aan onderpand (collateral) betaald in de vorm van liquiditeiten (2021: € 142 miljoen aan onderpand ontvangen). Dit saldo bestaat uit € 428 miljoen (2021: € 77 miljoen) terug te ontvangen onderpand en € - (2021: € 219 miljoen) terug te betalen onderpand, gepresenteerd als vordering onder overige beleggingen respectievelijk als schuld onder overige schulden en overlopende passiva. De behaalde rendementen zijn verantwoord als (in)directe beleggingsopbrengsten.

Onderstaande tabel geeft de collateral posities per 31 december weer:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Grondstoffen	0	363.649
Ontvangen onderpand	428.130	76.780
Overige schulden	-39	-39
Liquide middelen	219.560	1.507
Totaal	647.651	441.897

De grondstoffenpositie is in 2022 afgebouwd en eind 2022 heeft het pensioenfonds geen grondstoffenpositie meer.

Securities lending

Het pensioenfonds participeert niet direct in securities lending. Binnen de beleggingsfondsen kan securities lending wel plaatsvinden.

Schattingen en oordelen

Zoals vermeld in de toelichting zijn de beleggingen van het pensioenfonds nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen actuele waarde per balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de actuele waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor sommige andere financiële instrumenten, zoals beleggingsvorderingen en -schulden, geldt dat de boekwaarde de actuele waarde benadert als gevolg van het kortetermijnkarakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de actuele waarde.

Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van het pensioenfonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen. Echter, bepaalde financiële instrumenten, zoals bijvoorbeeld derivaten, zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten.

Op basis van de boekwaarde kan het volgende onderscheid worden gemaakt:

(bedragen x € 1.000)	Direct markt-noteringen	Afgeleide markt-noteringen	Waarderingsmodellen	Totaal
Vastgoed beleggingen	0	355.889	32.350	388.239
Aandelen	1.587.461	0	5.474	1.592.935
Vastrentende waarden	2.209.767	0	371.014	2.580.781
Derivaten	105	0	-668.961	-668.856
Overige beleggingen	-39	0	647.690	647.651
Stand per 31 december 2022	3.797.294	355.889	387.567	4.540.750

(bedragen x € 1.000)	Direct markt-noteringen	Afgeleide markt-noteringen	Waarderingsmodellen	Totaal
Vastgoed beleggingen	0	739.003	0	739.003
Aandelen	2.339.203	0	0	2.339.203
Vastrentende waarden	2.554.404	0	311.362	2.865.766
Derivaten	141.125	0	0	141.125
Overige beleggingen	-39	0	441.936	441.897
Stand per 31 december 2021	5.034.693	739.003	753.298	6.526.994

2. Vorderingen en overlopende activa

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Vorderingen op werkgever(s)	31.898	27.921
Vorderingen uit herverzekeringen	128	0
Overige vorderingen	8	428
Vorderingen op deelnemers van het pensioenfonds	0	37
Totaal	32.034	28.386

Specificatie Vorderingen op werkgever(s)	31-12-2022	31-12-2021
Vorderingen op werkgevers	32.788	28.649
Voorziening dubieuze debiteuren	-890	-728
Totaal	31.898	27.921

Specificatie Verloop Voorziening dubieuze debiteuren	31-12-2022	31-12-2021
Stand per 1 januari	728	1.627
Nagekomen baten/afgeschreven vorderingen	-175	-29
Dotatie/vrijval	337	-870
Stand per 31 december	890	728

3. Overige activa

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Liquide middelen	9.675	9.665
Totaal	9.675	9.665

De tegoeden bij banken staan ter vrije beschikking van het pensioenfonds. Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

(bedragen x € 1.000)	Algemene reserve	Bestemmings-reserves	Reserve pensioen-risico's	Totaal
Stand per 1 januari 2021	-646.078	11.520	975.979	341.421
Uit bestemmingssaldo van baten en lasten	763.026	-1.672	-48.755	712.599
Stand per 31 december 2021	116.948	9.848	927.224	1.054.020
Uit bestemmingssaldo van baten en lasten	-220.722	-4.850	-159.957	-385.530
Stand per 31 december 2022	-103.774	4.998	767.267	668.491

Bestemmingsreserves

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Bestemmingsreserve 58-plusregeling	4.155	5.891
Bestemmingsreserve Houthandel	843	3.957
Stand per eind boekjaar	4.998	9.848

Bestemmingsreserve 58-plusregeling

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Stand per eind boekjaar	5.891	5.602
Bestemming saldo van baten en lasten	-1.736	289
Stand per eind boekjaar	4.155	5.891

Bestemmingsreserve Houthandel

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Stand per begin boekjaar	3.957	5.918
Bestemming saldo van baten en lasten	-3.114	-1.961
Stand per eind boekjaar	843	3.957

Vermogenspositie

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het pensioenfonds gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het pensioenfonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen in de risicoparagraaf.

Op basis hiervan bedraagt het (minimaal) vereist vermogen op 31 december:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022		31-12-2021	
Stichtingskapitaal en reserves	663.493	117,0%	1.044.172	119,8%
Minimaal vereist eigen vermogen	168.476	104,3%	225.274	104,3%
Vereist eigen vermogen	767.267	119,6%	927.224	117,5%

De beleidsdekkingsgraad is eind 2022 121,0% (2021: 114,1%). De vermogenspositie van het pensioenfonds kan worden gekarakteriseerd als een situatie met een toereikende solvabiliteit (2021: reservetekort).

De reële dekkingsgraad betreft ultimo 2022 91,3% (2021: 92,2%).

Herstelplan

Het pensioenfonds hoefde in 2022 geen herstelplan meer in te dienen. Waar eerder de beleidsdekkingsgraad leidend was, heeft DNB besloten dat ondanks het feit dat er wettelijk gezien een tekort is, geen herstelplan ingediend hoeft te worden als de gerapporteerde feitelijke dekkingsgraad of de gerapporteerde beleidsdekkingsgraad hoger is dan de dekkingsgraad behorend bij het vereist vermogen. Omdat de gerapporteerde feitelijke dekkingsgraad per 31 december 2021 (119,8%) hoger is dan de dekkingsgraad behorend bij het vereist vermogen (117,5%), hoefde het pensioenfonds in 2022 geen herstelplan meer in te dienen. Daarmee was het pensioenfonds uit herstel.

Omdat de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2022 (121,0%) hoger ligt dan de vereiste dekkingsgraad per 31 december 2022 (119,6%), hoeft in 2023 ook geen herstelplan te worden ingediend.

Statutaire regelingen omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het pensioenfonds. Het voorstel resultaatbestemming 2022 is opgenomen in de paragraaf van de staat van baten en lasten in de jaarrekening. De balans wordt opgemaakt na resultaatbestemming. Dit betekent dat het saldo van baten en lasten, zoals blijkend uit de staat van baten en lasten verwerkt is in het eigen vermogen.

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022
Algemene reserve	-103.774
Bestemmingsreserve 58-plusregeling	4.155
Bestemmingsreserve Houthandel	843
Reserve pensioenrisico's	767.267
Stand per eind boekjaar	668.491

5. Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Stand per 1 januari	5.284.863	5.624.451
Pensioenopbouw	154.854	148.232
Toeslagverlening	245.862	31.345
Rentetoevoeging	-25.912	-30.252
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-105.273	-98.913
Wijziging marktrente	-1.656.961	-388.831
Wijziging actuariële uitgangspunten	16.037	-19.105
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-2.036	4.681
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	-5.744	13.255
Stand per 31 december	3.905.690	5.284.863

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariële berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Toeslagverlening

Het pensioenfonds streeft ernaar de opgebouwde pensioenrechten van de deelnemers jaarlijks te verhogen met de prijsontwikkeling. Het betreft een voorwaardelijke toeslagverlening die afhankelijk van de financiële situatie van het pensioenfonds verleend wordt. De toeslagen worden gefinancierd door overrendement.

Het pensioenfonds heeft besloten om per 1 januari 2023 een toeslag van 6,8% toe te passen (1 januari 2022: 0,6%). Verder is per 1 januari 2022 (verwerkt in de cijfers van 2021) een onvoorwaardelijke toeslag van 1,75% en een voorwaardelijke toeslag van 0,1% verleend aan deelnemers van de pensioenregeling van Houthandel. Ingegane arbeidsongeschiktenpensioenen zijn voorwaardelijk verhoogd met 0,8% en hun toekomstige pensioenopbouw is onvoorwaardelijk verhoogd met 3,5%.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met -0,49% (2021: -0,53%) op basis van de éénjaarsrente van de door DNB gepubliceerde rentermijnstructuur per 31 december 2021 (2021: de éénjaarsrente van de DNB-curve van 31 december 2020).

Onttrekking voor uitkeringen en uitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte uitvoeringskosten in de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder wijziging marktrente.

Daarnaast heeft DNB er in 2020 voor gekozen om de nieuwe UFR-methode gefaseerd in te voeren. De tweede aanpassing heeft per 1 januari 2022 plaatsgevonden. Het totale effect van de wijziging van de rente heeft een verlagend effect op de voorziening pensioenverplichtingen en bedraagt 1.656.961. Hiervan wordt 1.662.740 veroorzaakt door de reguliere wijziging van de (markt)rente en -5.779 door de aanpassing van de UFR-methodiek.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van het pensioenfonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het pensioenfonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

In september 2022 heeft het Koninklijk Actuarieel Genootschap de Prognosetafel AG2022 gepubliceerd. Het pensioenfonds is per 30 september 2022 overgegaan op deze prognosetafel en dit heeft een verhogend effect op de voorziening pensioenverplichtingen van € 29.103. Ook heeft een aanpassing van de correctiefactoren op sterftekansen, ofwel de ervaringssterfte, plaatsgevonden. Deze aanpassing is doorgevoerd per 30 november 2022 en heeft een verlagend effect op de voorziening pensioenverplichtingen van € 13.066.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Toevoeging aan de technische voorziening	17.682	4.681
Onttrekking aan de technische voorziening	-19.718	0
Totaal	-2.036	4.681

Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Resultaat op kanssysteem:		
- Sterfte	-1.186	-2.032
- Arbeidsongeschiktheid	1.343	14.928
- Mutaties	-5.901	359
Totaal	-5.744	13.255

De mutaties bestaan onder meer uit de wijziging van aanspraken vanuit de conversie, niet opgevraagde pensioenmutaties en flexibiliseringsmutaties.

De voorziening voor pensioenverplichtingen is naar categorieën als volgt samengesteld:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022		31-12-2021	
	€	Aantallen	€	Aantallen
Actieven	1.429.907	27.675	2.014.998	26.884
Pensioengerechtigden	1.278.056	35.530	1.483.487	33.791
Gewezen deelnemers	1.197.727	65.101	1.786.378	68.009
Totaal	3.905.690	128.306	5.284.863	128.684

Korte beschrijving pensioenregeling

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 68 jaar. Het pensioenfonds voert een pensioenregeling voor Meubel, Tentoonstellingsbouw en Orgelbouw (regeling A) en een pensioenregeling van Houthandel (regeling B).

Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd door deelnemers van regeling A van 1,67% en door deelnemers van regeling B van 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan het pensioengevend loon, gemaximeerd op € 63.554, onder aftrek van een franchise. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld. Het pensioengevend loon en de franchise wijken af tussen de verschillende sectoren. Voor alle deelnemers bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. Jaarlijks beslist het bestuur van het pensioenfonds de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd. Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de pensioenregeling als een premieovereenkomst.

Toeslagverlening

De toeslagen op pensioenrechten en pensioenaanspraken worden jaarlijks vastgesteld door het bestuur. Er bestaat een ambitie om jaarlijks de pensioenrechten en pensioenaanspraken aan te passen. De daadwerkelijke toeslag in een jaar is voorwaardelijk en is afhankelijk van de hoogte van de beschikbare middelen. De toeslag bedraagt maximaal de stijging van de consumentenprijsindex (CPI) alle huishoudens (afgeleid), zoals vastgesteld door het CBS in de periode september - september.

Er is geen recht op toekomstige toeslagen. Het is niet zeker of en in hoeverre in de toekomst wordt geïndexeerd. Het pensioenfonds heeft geen geld gereserveerd voor toekomstige toeslagen. Toeslagen zijn afhankelijk van de middelen van het pensioenfonds, en daarvoor zijn beleggingsresultaten een belangrijk element.

Het bestuur heeft besloten om een toeslag van 6,8% te verlenen op de pensioenaanspraken per 1 januari 2023 (1 januari 2022: 0,6%). Bij de bepaling van de voorziening voor pensioenverplichtingen is met dit besluit rekening gehouden.

6. Overige voorzieningen

De uitkeringen vanuit het spaarfonds gemoedsbezwaarden zijn kortlopend.

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Stand per begin boekjaar	1.905	2.070
Correcties voorgaande jaren	309	-147
Stortingen	42	24
Rentetoevoeging	4	7
Uitkeringen	-49	-49
Stand per eind boekjaar	2.211	1.905

7. Derivaten

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Derivaten	780.555	72.963
Totaal	780.555	72.963

8. Overige schulden en overlopende passiva

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Correctie ambtshalve premie	1.134	579
Beleggingscrediteuren	0	218.650
Belastingen en premie sociale verzekeringen	2.047	1.935
Overige schulden en overlopende passiva	2.878	3.028
Pensioenuitkeringen	8	0
Waardeoverdrachten	0	65
Totaal	6.067	224.257

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

De overige schulden en overlopende passiva bestaan voornamelijk uit nog te betalen vermogensbeheer- en pensioenuitvoeringskosten.

Specificatie Beleggingscrediteuren	31-12-2022	31-12-2021
Schulden uit hoofde van collateral management	0	118.150
Variation margin in relatie tot renteswaps	0	100.500
Totaal	0	218.650

6.6 Risicobeheer

Het pensioenfonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het pensioenfonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Het solvabiliteitsrisico is daarmee het belangrijkste risico voor het pensioenfonds.

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van de risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- Beleggingsbeleid;
- Premiebeleid;
- Herverzekeringsbeleid;
- Toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Solvabiliteitsrisico's

Het belangrijkste risico voor het pensioenfonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het pensioenfonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten op basis van zowel algemeen geldende normen als specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd.

Indien de solvabiliteit van het pensioenfonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het pensioenfonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslagverlening op opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het pensioenfonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

De aanwezige dekkingsgraad heeft zich als volgt ontwikkeld:

Ontwikkeling dekkingsgraad	2022	2021
Dekkingsgraad per 1 januari	119,8%	105,9%
Premie	-0,9%	-0,7%
Uitkering	0,3%	0,1%
Toeslagverlening	-5,4%	-0,6%
Beleggingsrendementen (exclusief renteaftrekking)	-33,5%	6,7%
Wijziging rentetermijnstructuur voorziening pensioenverplichtingen	54,7%	7,8%
Aanpassing actuariële uitgangspunten	-0,4%	0,3%
Overige oorzaken	-17,6%	0,3%
Dekkingsgraad per 31 december	117,0%	119,8%

Onder overig worden de effecten op de dekkingsgraad als gevolg van wijzigingen inzake waardeoverdrachten, kosten, sterfte, arbeidsongeschiktheid en overige mutaties en correcties verwerkt. Daarnaast spelen kruiseffecten tussen de verschillende oorzaken een rol. Bij het analyseren van de invloed van verschillende factoren op het resultaat, wordt het effect van een factor afgezonderd van het effect van de andere factoren, waarbij deze andere factoren constant worden gehouden. Het gecombineerde effect van verschillende factoren kan dan afwijken van de som van de samenstellende delen. Dit verschil wordt veroorzaakt, doordat de factoren niet alleen invloed hebben op het eindresultaat, maar ook op elkaar. Dit verschijnsel wordt kruiseffecten genoemd.

Om het solvabiliteitsrisico te beheersen dient het pensioenfonds buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers (buffers plus de pensioenverplichtingen heten samen het vereist vermogen) wordt vastgesteld met de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets (S-toets). Deze toets bevat een kwantificering van de bestuursvisie op de pensioenfondsspecifieke restrisico's (na afdekking).

De berekening van het vereist eigen vermogen en het hieruit voortvloeiende tekort aan het einde van het boekjaar is als volgt:

Vereist Eigen Vermogen	2022	2021
S1 Renterisico	4,5%	0,9%
S2 Risico zakelijke waarden	13,8%	13,5%
S3 Valutarisico	3,1%	2,6%
S4 Grondstoffenrisico	0,0%	0,0%
S5 Kredietrisico	4,8%	5,0%
S6 Verzekeringstechnische risico	3,3%	3,5%
S7 Liquiditeitsrisico	0,0%	0,0%
S8 Concentratierisico	0,0%	0,0%
S9 Operationeel risico	0,0%	0,0%
S10 Actief beheerrisico	0,4%	0,4%
Diversificatie-effect	-10,3%	-8,4%
Vereist Eigen Vermogen per 31 december	19,6%	17,5%

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Vereist pensioenvermogen	4.672.957	6.212.087
Technische voorzieningen	3.905.690	5.284.863
Vereist eigen vermogen	767.267	927.224
Aanwezig vermogen (Totaal activa -/- schulden)	663.493	1.044.172
Tekort/Surplus	-103.774	116.948

De buffers zijn berekend op basis van de standaardmethode waarbij voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie.

Beleggingsrisico

De belangrijkste beleggingsrisico's betreffen het markt-, krediet- en liquiditeitsrisico. Het marktrisico is uit te splitsen in renterisico, valutarisico en prijs(koers)risico. Marktrisico wordt gelopen op de verschillende beleggingsmarkten waarin het pensioenfonds op basis van het vastgestelde beleggingsbeleid actief is. De beheersing van het risico is geïntegreerd in het beleggingsproces. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen zich voorts risico's manifesteren uit hoofde van de geselecteerde managers en bewaarbedrijven (zogeheten manager- en custody risico), en de juridische bepalingen omtrent gebruikte instrumenten en de uitvoeringsovereenkomst (juridisch risico). Het marktrisico wordt beheerst doordat met de vermogensbeheerder specifieke mandaten zijn afgesproken, welke in overeenstemming zijn met de beleidskaders en richtlijnen zoals deze zijn vastgesteld door het bestuur. Het bestuur monitort de mate van naleving van deze mandaten. De marktposities worden periodiek gerapporteerd.

Renterisico (S1)

Renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en de waarde van de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente. Maatstaf voor het meten van rentevoeligheid is de duration. De duration is de gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

Het beleid van het pensioenfonds is gericht op het verkleinen van de "duration-mismatch". Dit wordt gerealiseerd door het kopen van meer langlopende obligaties in plaats van aandelen (aandelen hebben per definitie een duration van nul), het binnen de portefeuille kortlopende obligaties vervangen door langlopende obligaties of door middel van het gebruik maken van renteswaps of swaptions.

Het pensioenfonds heeft als beleid om 50% van het rentemismatchrisico af te dekken. De bandbreedte van de strategische renteafdekking is 40 - 60%. Dit risico bestaat uit het verschil in rentegevoeligheid tussen beleggingen en verplichtingen.

De duratie en het effect van de renteafdekking kan als volgt worden samengevat:

	31-12-2022		31-12-2021	
	€	Duration	€	Duration
Vastrentende waarden (vóór derivaten)	2.580.781	7,1	2.865.766	6,4
Vastrentende waarden (na derivaten)	1.841.796	12,7	3.047.745	13,7
Technische voorzieningen	3.905.690	19,3	5.284.863	21,6

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022		31-12-2021	
Resterende looptijd < 1 jaar	797.475	30,9%	1.142.280	39,9%
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	321.938	12,5%	313.839	11,0%
Resterende looptijd > 5	1.461.368	56,6%	1.409.647	49,2%
Totaal	2.580.781	100,0%	2.865.766	100,0%

De presentatie van de vastrentende waarden in bovenstaande looptijden hangt samen met het lange termijn karakter van de investeringen van het pensioenfonds en het hiermee samenhangende beleid en ter vergelijking met de looptijden van de verplichtingen zoals in onderstaand overzicht weergegeven.

De resterende looptijd van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds kan als volgt worden weergegeven:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022		31-12-2021	
Resterende looptijd < 5 jaar	529.732	13,6%	520.401	9,9%
Resterende looptijd > 5 en < 10 jaar	541.980	13,9%	609.313	11,5%
Resterende looptijd > 10 en < 20 jaar	1.098.838	28,1%	1.453.125	27,5%
Resterende looptijd > 20 jaar	1.735.139	44,4%	2.702.024	51,1%
Totaal	3.905.690	100,0%	5.284.863	100,0%

Risico zakelijke waarden (S2)

Zakelijke waarden risico is het risico dat de waarde van de zakelijke waarden (voornamelijk aandelen, beursgenoteerd indirect vastgoed en converteerbare obligaties) verandert door veranderingen in de marktprijzen voor deze waarden. Het structurele marktrisico wordt beheerst binnen het ALM-proces. Daarin wordt een zodanige beleggingsmix vastgesteld dat het marktrisico acceptabel is. De feitelijke beleggingsmix mag binnen vastgestelde bandbreedtes afwijken van de ALM-beleggingsmix. Voor de beheersing van het marktrisico in samenhang met het renterisico wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Valutarisico (S3)

Het valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen. Het totaalbedrag van de gehele beleggingsportefeuille dat buiten de euro wordt belegd, bedraagt ultimo 2022 € 1.628.643 (2021: € 2.719.350). Van dit bedrag is 90% (2021: 92%) afgedekt naar de euro.

De valutapositie per 31 december 2022 vóór en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

2022	31-12-2022		
	Totaal voor afdekking	Valutaderivaten afdekking	Netto positie na afdekking
EUR	2.842.237	1.675.375	4.517.612
GBP	58.906	-71.803	-12.897
JPY	84.254	-124.162	-39.908
USD	1.316.154	-1.409.540	-93.386
Overige	169.329	0	169.329
Totaal	4.470.880	69.870	4.540.750

De valutapositie per 31 december 2021 vóór en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

2021	31-12-2021		
	Totaal voor afdekking	Valutaderivaten afdekking	Netto positie na afdekking
EUR	3.630.233	2.451.682	6.081.915
GBP	85.798	-100.758	-14.960
JPY	129.928	-158.746	-28.818
USD	2.263.787	-2.233.417	30.370
Overige	239.837	0	239.837
Totaal	6.349.583	-41.239	6.308.344

Wijzigingen in de valutakoersen zijn van invloed op de ontwikkeling van de dekkingsgraad voor zover deze niet zijn afgedekt. Een restrisico betreft de categorie overige valuta's; deze valuta's betreffen valuta's in opkomende markten en/of valuta's die een correlatie hebben met de USD. Het bestuur heeft besloten om deze risico's niet af te dekken. In de solvabiliteitstoets van het pensioenfonds is in de buffers voor het valutarisico rekening gehouden met bovenstaande valutaposities en afdekkingen.

Prijrisico

Prijrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen. Het wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren.

Het prijrisico wordt gemitigeerd door diversificatie die onder meer is vastgelegd in de strategische beleggingsmix van het pensioenfonds.

De segmentatie van de aandelen naar regio is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022		31-12-2021	
Europa	305.966	19,2%	492.914	21,1%
Noord-Amerika	933.262	58,6%	1.405.576	60,1%
Azië	290.774	18,3%	372.424	15,9%
Pacific	29.548	1,9%	35.352	1,5%
Overig	33.385	2,1%	32.937	1,4%
Totaal	1.592.935	100,0%	2.339.203	100,0%

De segmentatie van aandelen naar sectoren is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022		31-12-2021	
Energie	94.257	5,9%	80.005	3,4%
Bouw- en grondstoffen	80.403	5,0%	109.672	4,7%
Nijverheid en industrie	153.296	9,6%	216.990	9,3%
Duurzame consumentengoederen	173.687	10,9%	301.330	12,9%
Consumentengebruiksgoederen	137.946	8,7%	177.510	7,6%
Gezondheidszorg	212.465	13,3%	281.545	12,0%
Financiële dienstverlening	242.742	15,2%	316.599	13,5%
Informatietechnologie	338.214	21,2%	592.772	25,4%
Telecommunicatie	109.367	6,9%	197.165	8,4%
Nutsbedrijven	38.758	2,4%	51.297	2,2%
Vastgoed	6.326	0,4%	8.855	0,4%
Overige	5.474	0,3%	5.463	0,2%
Totaal	1.592.935	100,0%	2.339.203	100,0%

Een nadere detaillering van de segmentatie van de vastgoedbeleggingen naar aard van het vastgoed is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022		31-12-2021	
Kantoren	0	0,0%	60	0,0%
Winkels	359.771	92,7%	473.129	64,0%
Woningen	27.513	7,1%	248.050	33,6%
Overige	955	0,2%	17.764	2,4%
Totaal	388.239	100,0%	739.003	100,0%

De samenstelling van de vastgoedbeleggingen naar regio's kan als volgt worden samengevat:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022		31-12-2021	
Europa	104.205	26,8%	353.133	47,7%
Noord-Amerika	207.240	53,4%	283.521	38,4%
Azië	58.669	15,1%	62.662	8,5%
Pacific	17.170	4,4%	21.923	3,0%
Overige	955	0,2%	17.764	2,4%
Totaal	388.239	100,0%	739.003	100,0%

Grondstoffenrisico (S4)

Beleggingen in grondstoffen moeten als gevolg van het effect van een waardedaling met 35% opgevangen kunnen worden. Eind 2022 heeft het pensioenfonds geen grondstoffenpositie meer (2021: € 363,6 miljoen).

Kredietrisico (S5)

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het pensioenfonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het pensioenfonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het pensioenfonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten waardoor het pensioenfonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing van dit risico door het pensioenfonds vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het pensioenfonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekingsnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het pensioenfonds enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing-

en settlementsysteem functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, wordt door het pensioenfonds enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten zodat posities van het pensioenfonds adequaat worden afgedekt door onderpand.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar regio's kan als volgt worden samengevat:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022		31-12-2021	
Europa	1.923.052	74,5%	2.149.427	74,9%
Noord-Amerika	224.173	8,7%	246.183	8,6%
Azië	216.555	8,4%	242.945	8,5%
Pacific	42.204	1,6%	39.578	1,4%
Overige	174.797	6,8%	187.633	6,6%
Totaal	2.580.781	100,0%	2.865.766	100,0%

De samenstelling van de vastrentende waarden sectoren is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022		31-12-2021	
Handel- en industriële bedrijven	105.079	4,1%	154.026	5,4%
Buitenlandse overheidsinstellingen	817.725	31,7%	1.143.799	39,9%
Financiële instellingen	1.180.459	45,7%	1.404.219	49,0%
Nederlandse overheidsinstellingen	145.609	5,6%	22.477	0,8%
Overige	331.909	12,9%	141.245	4,9%
Totaal	2.580.781	100,0%	2.865.766	100,0%

De kredietwaardigheid van veel marktpartijen wordt ook door rating agencies beoordeeld. De samenvatting van de vastrentende waarden op basis van de ratings zoals gepubliceerd door bekende rating agencies is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022		31-12-2021	
AAA	785.733	30,4%	714.253	24,9%
AA	687.711	26,6%	741.280	25,8%
A	384.494	14,9%	339.552	11,9%
BBB	244.430	9,5%	229.968	8,0%
Lager dan BBB	169.038	6,5%	133.665	4,7%
Geen rating	309.375	12,0%	707.048	24,7%
Totaal	2.580.781	100,0%	2.865.766	100,0%

De categorie geen rating bestaat uit beleggingen in hypotheekfondsen, High Yield beleggingen en overige beleggingen.

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's, S6)

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat voortvloeit uit mogelijke afwijkingen van actuariële inschattingen die worden gebruikt voor de vaststelling van de technische voorzieningen en de hoogte van de premie. De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden (kortleven), arbeidsongeschiktheid en het toeslagrisico.

Langlevensrisico

Het langlevensrisico is het belangrijkste verzekeringstechnische risico. Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van prognosetafels met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevensrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het pensioenfonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het pensioenfonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het pensioenfonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ('schadereserve'). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het beleid van het pensioenfonds is om het overlijden- en arbeidsongeschiktheidsrisico niet te herverzekeren.

Toeslagrisico

Het toeslagrisico omvat het risico dat de ambitie van het bestuur om toeslagen op pensioen toe te kennen in relatie tot de algemene prijsontwikkeling niet kan worden gerealiseerd. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, beleggingsrendementen, looninflatie en demografie (beleggings- en actuariële resultaten) echter, afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad van het pensioenfonds. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagverlening voorwaardelijk is.

Liquiditeitsrisico (S7)

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het pensioenfonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

Concentratierisico (S8)

Concentraties kunnen ertoe leiden dat het pensioenfonds bij grote veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico) grote (veelal financiële) gevolgen hiervan ondervindt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering.

Om concentratierisico's in de beleggingsportefeuille te beheersen maakt het Bestuur gebruik van diversificatie en limieten voor beleggen in landen, regio's, landen, sectoren en tegenpartijen. Deze uitgangspunten zijn door het pensioenfonds vastgesteld op basis van de ALM-studie. De uitgangspunten zijn vastgelegd in de contractuele afspraken met de vermogensbeheerders en het Bestuur monitort op kwartaalbasis de naleving hiervan.

De spreiding in de beleggingsportefeuille is weergegeven in de tabel die is opgenomen bij de toelichting op het kredietrisico. Grote posten kunnen een post van concentratierisico zijn. Om te bepalen welke posten dit betreft worden per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur opgeteld. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt.

De volgende grote posten met meer dan 2% van het balanstotaal zijn aanwezig:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2022		31-12-2021	
Vastgoed				
Northern Trust Developed Real Estate Index	239.380	4,5%	348.487	5,3%
Achmea Dutch Residential Fund	nvt	nvt	221.068	3,3%
Aandelen				
Northern Trust Emerging markets Custom ESG Equity Fund	280.602	5,2%	284.482	4,3%
Vastrentende waarden				
BlackRock Institutional Cash Series Euro Liquidity Fund	349.416	6,5%	523.184	7,9%
Achmea Hypotheken Discretionair Particulier	239.101	4,5%	290.816	4,4%
Duitse staatsobligaties	101.395	1,9%	241.643	3,6%
SS Bloomberg Roll Select Commodity Fonds	225.345	4,2%	184.503	2,8%
Aegon Asset Management Mortgage Fund 2	226.985	4,2%	183.005	2,8%
Legal & General ESG Emerging Markets Government Bonds	140.589	2,6%	167.748	2,5%
Neuberger Berman Emerging Markets Equity Fund	142.733	2,7%	153.748	2,3%
Nederlandse staatsobligaties	183.873	3,4%	nvt	nvt
Franse staatsobligaties	175.879	3,3%	nvt	nvt
Barings	117.412	2,2%	nvt	nvt
Overige beleggingen				
Barclays plc	104.890	2,0%	nvt	nvt
Merrill lynch	181.620	3,4%	nvt	nvt
Bloomberg Roll Select Commodity Fund	nvt	nvt	363.649	5,5%
Rabobank	94.190	2,1%	nvt	nvt
Totaal	2.803.410	52,6%	2.962.333	44,7%

De gepresenteerde concentratierisico's zijn feitelijk beperkter omdat onderliggend in de fondsen spreiding wordt toegepast.

Operationeel risico (S9)

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's worden door het pensioenfonds beheerd door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering zijn betrokken. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur.

De bewaring van de stukken uit de portefeuille is ondergebracht bij Custodian BNY Mellon.

De pensioenuitvoering is uitbesteed aan pensioenuitvoerder TKP. Hiermee is een uitbestedingsovereenkomst en een service level overeenkomst (SLA) gesloten.

Het bestuur beoordeelt jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering van de vermogensbeheerders en TKP door middel van performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLA-rapportages en onafhankelijk getoetste interne beheersingsrapportages (ISAE 3402-rapportages of SOC-1-rapportage) en het In Control Statement (alleen TKP).

Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing van de operationele risico's worden door het pensioenfonds hiervoor geen buffers aangehouden in de solvabiliteitstoets.

Actief risico (S10)

Een actief beleggingsrisico ontstaat wanneer met het beleggingsbeleid binnen de beleggingscategorieën afgeweken wordt van het beleid volgens de benchmark. Het pensioenfonds kiest voor actief beheer wanneer er gegronde redenen zijn om daar een meerwaarde van te verwachten. Waar dat niet het geval is, wordt voor een passieve oplossing gekozen. Vandaar dat voor die delen van de portefeuille waarbij sprake is van actief beheer in aanvulling op het standaardmodel van DNB een aanvullende buffer S10 wordt aangehouden. Voor de categorie aandelen wordt een opslag voor actief beheer gerekend. Voor de categorieën vastrentende waarden en vastgoed wordt het actief beheer risico afwezig geacht. Voor de berekening van de opslag voor actief beheer wordt uitgegaan

van een methodiek waarbij gebruik gemaakt wordt van de tracking error. De tracking error geeft aan hoe groot de afwijkingen van het rendement kunnen zijn ten opzichte van het benchmarkrendement. Hoe hoger de tracking error, hoe hoger het actief risico.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het pensioenfonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het pensioenfonds niet beheersbaar.

6.7 Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa

Langlopende contractuele verplichtingen

Het pensioenfonds heeft een uitbestedingsovereenkomst afgesloten tot eind 2025 met TKP. De jaarlijks te betalen vergoeding bedraagt ongeveer € 6,7 miljoen inclusief btw.

6.8 Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen het pensioenfonds, haar bestuurders, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders, voor zover zij bestuurder zijn in het pensioenfonds.

Transacties met (voormalige) bestuurders

Inzake de beloning van bestuurders wordt verwezen naar de toelichting op de pensioenuitvoeringskosten. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) bestuurders. Eén bestuurder neemt deel aan de pensioenregeling van het pensioenfonds onder normale voorwaarden. Eén bestuurder geniet een uitkering.

6.9 Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022

9. Premiebijdragen

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Pensioenpremie huidig jaar	141.396	124.451
Pensioenpremie voorgaand jaar	1.483	1.240
Aanvullende premie	118	120
Totaal	142.997	125.811

De werkgeversbijdrage bedraagt voor regeling A 13,15% en regeling B 13,3% van de premiepensioengrondslag en de werknemersbijdrage bedraagt voor regeling A 13,15% en regeling B 13,3% van de premiepensioengrondslag. Daarnaast wordt voor regeling B 3,2% van de premiegrondslag gefinancierd vanuit de bestemmingsreserve.

De kostendekkende, gedempte en feitelijke premie zijn als volgt:

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Kostendekkende premie	188.888	182.707
Gedempte kostendekkende premie	119.843	107.595
Feitelijke premie	145.759	126.689

De stijging van de premies in 2022 zijn voornamelijk het gevolg van de stijging van het aantal actieve deelnemers en de verhoging van het premiepercentage voor meubel van 25,2% naar 26,3%.

In de feitelijke premie is in 2022 naast de pensioenpremie een onttrekking vanuit de bestemmingsreserves van € 2.880 verantwoord (2021: € 2.238).

De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate in de staat van baten en lasten verantwoord. De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Actuarieel benodigd voor onvoorwaardelijke onderdelen pensioenopbouw	150.570	148.232
Opslag voor instandhouding van het vereist eigen vermogen	27.100	25.793
Opslag voor uitvoeringskosten	11.218	8.682
Totaal	188.888	182.707

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Actuarieel benodigd voor onvoorwaardelijke onderdelen pensioenopbouw	106.914	93.730
Opslag voor instandhouding van het vereist eigen vermogen	20.676	17.490
Opslag voor uitvoeringskosten	10.375	11.610
Opslag voor premievrijstelling bij invaliditeit	7.794	3.859
Totaal	145.759	126.689

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Actuarieel benodigd voor onvoorwaardelijke onderdelen pensioenopbouw	67.340	59.291
Opslag voor instandhouding van het vereist eigen vermogen	12.103	10.317
Opslag voor uitvoeringskosten	8.755	8.682
Premies bestemd voor voorwaardelijke toeslagverlening	31.645	29.305
Totaal	119.843	107.595

10. Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

(bedragen x € 1.000)	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten vermogens-beheer	Totaal
2022				
Vastgoed beleggingen	5.831	-87.931	-1.233	-83.333
Aandelen	38.492	-333.822	-1.075	-296.405
Vastrentende waarden	23.290	-396.037	-6.025	-378.772
Derivaten	22.733	-1.118.812	-1.891	-1.097.970
Overige beleggingen	-2.201	68.374	-140	66.033
Totaal	88.145	-1.868.228	-10.364	-1.790.447

(bedragen x € 1.000)	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten vermogens-beheer	Totaal
2021				
Vastgoed beleggingen	25.693	117.961	-2.581	141.073
Aandelen	40.454	500.649	-1.302	539.801
Vastrentende waarden	19.732	-64.430	-4.847	-49.545
Derivaten	18.675	-395.287	-1.907	-378.519
Overige beleggingen	-5.119	99.555	-508	93.928
Totaal	99.435	258.448	-11.145	346.738

Transactiekosten zijn onderdeel van de aan- en verkooptransacties van beleggingen. Deze zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over 2022 € 3.715 (2021 € 2.698).

11. Overige baten

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Andere baten	70	1.094
Interest premies	14	17
Mutatie dubieuze debiteuren	0	870
Totaal	84	1.981

12. Pensioenuitkeringen

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Ouderdompensioen	80.128	74.334
Partnerpensioen	18.076	17.361
Arbeidsongeschiktheidspensioen	1.845	1.754
Wezenpensioen	269	242
Afkoop pensioenen en premierestitutie	3.167	2.566
Totaal	103.485	96.257

De post 'afkoop pensioenen' betreft de afkoop van pensioenen die individueel lager zijn dan € 520,35 (2021: € 503,24) per jaar.

13. Pensioenuitvoeringskosten

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Bestuurskosten	667	609
Kosten auditcommissie en Verantwoordingsorgaan	115	115
Accountantskosten	93	202
Administratiekostenvergoeding	7.709	6.633
Contributies en bijdragen	385	396
Advieskosten	414	572
Dwangsommen en boetes	0	0
Overige	428	476
Certificerend actuaaris	44	54
	9.855	9.057
Projectkosten	763	1.421
Totaal	10.618	10.478

De projectkosten zien toe op éénmalige projecten of diensten. Dit gaat om diensten betreffende de Wet Toekomst Pensioen, de transitie van pensioenuitvoerder en rebranding.

Governancekosten

De transacties met bestuurdersleden hebben betrekking op de vergoedingen voor de werkzaamheden verband houdende met de bestuurs- en commissievergaderingen. De vergoedingen bestaan uit vacatiegeld en reis- en verblijfkosten deze bedragen over 2022: € 524 (2021: € 501). De kosten zijn hoger als gevolg van indexatie en doordat in 2022 meer reiskosten zijn gemaakt, omdat de vergaderingen niet meer digitaal hoefden plaats te vinden.

Afgezien hiervan zijn geen bezoldigingen toegekend.

Accountantshonoraria

De honoraria van de onafhankelijke externe accountant(s) zijn als volgt:

Specificatie Accountantskosten

(bedragen x € 1.000)	Onafhankelijke accountant	Overige netwerk	Totaal
2022			
Controle van de jaarrekening	84	0	84
Fiscale advisering	0	56	56
Andere niet-controle diensten	9	0	9
Totaal	93	56	149

(bedragen x € 1.000)	Onafhankelijke accountant	Overige netwerk	Totaal
2021			
Controle van de jaarrekening	92	0	92
Fiscale advisering	0	23	23
Andere niet-controle diensten	110	0	110
Totaal	202	23	225

In bovenstaande opstelling is de methode gehanteerd waarbij wordt opgegeven de in het boekjaar ten laste gebrachte totale honoraria voor onderzoek van de jaarrekening en verslagstaten en de totale honoraria voor andere controleopdrachten, uitgevoerd door de externe accountant. De andere niet-controlediensten bestaan uit kosten voor de transitie van uitvoerder en accountant en kosten voor btw-aangiftes en dividendterugvorderingen.

Aantal personeelsleden

Het pensioenfonds heeft zowel in 2022 als in 2021 geen personeel in dienst. De beheeractiviteiten worden op basis van een uitvoeringsovereenkomst verricht door personeel in dienst van de pensioenuitvoerder dan wel vermogensbeheerder.

14. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Pensioenopbouw	154.854	148.232
Toeslagverlening	245.862	31.345
Rentetoevoeging	-25.912	-30.252
Onttrekking voor uitkeringen en uitvoeringkosten	-105.273	-98.913
Wijziging marktrente	-1.656.961	-388.831
Wijziging actuariële uitgangspunten	16.037	-19.105
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-2.036	4.681
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	-5.744	13.255
Totaal	-1.379.173	-339.588

15. Saldo overdrachten van rechten

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Inkomende waardeovernames	-8.019	-1.213
Inkomende waardeovernames klein pensioen	-9.781	-3.976
Uitgaande waardeoverdrachten	13.623	0
Uitgaande waardeoverdrachten klein pensioen	6.676	0
Totaal	2.499	-5.189

16. Overige lasten

(bedragen x € 1.000)	2022	2021
Dotatie voorziening dubieuze debiteuren	337	0
Interest overige	82	43
Saldo herverzekeringen	-97	90
Dotatie spaarfonds gemoedsbezwaarden	309	-165
Overig	103	5
Totaal	734	-27

De activiteiten van het pensioenfonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

6.10 Gebeurtenissen na balansdatum

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van DNB per 31 december 2022 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. In 2020 heeft DNB toegelicht dat de rentetermijnstructuur de komende jaren in vier stappen wordt gewijzigd. De eerste twee stappen zijn verwerkt in 2021 en 2022. DNB heeft eind 2022 aangegeven dat de nieuwe UFR-methode zoals geadviseerd door de Commissie Parameters 2022, per 1 januari 2023 ineens wordt ingevoerd. Deze wijziging wordt in boekjaar 2023 verantwoord. Het toepassen van de laatste stap van de nieuwe UFR-methode heeft per 1 januari 2023 een effect van ongeveer -0,5 procentpunt op de dekkingsgraad van het pensioenfonds.

Amsterdam, 21 juni 2023

P.A. de Bruijn - Nooteboom, voorzitter

R.G.A. van Dijk, uitvoerend bestuurder

P. Priester, uitvoerend bestuurder

D.A. Roodenrijs, loco voorzitter / niet-uitvoerend bestuurder

P.W. de Geus, niet-uitvoerend bestuurder

L.C.M. Leisink, niet-uitvoerend bestuurder

D. Gunaydin, niet-uitvoerend bestuurder

M. Pet, niet-uitvoerend bestuurder

M. de Jong, niet-uitvoerend bestuurder

7.1 Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Meubelindustrie en Meubileringsbedrijven te Amsterdam is aan Mercer (Nederland) B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een Actuariële Verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2022.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Meubelindustrie en Meubileringsbedrijven, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Omdat Mercer (Nederland) B.V. beschikt over een door de toezichthouder goedgekeurde gedragscode, is het toegestaan dat andere actuarissen en deskundigen aangesloten bij Mercer (Nederland) B.V. wel andere werkzaamheden verrichten voor het pensioenfonds.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 7,8 miljoen. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 0,7 miljoen te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-personregel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn, als geheel gezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 waaraan niet voldaan is omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Meubelindustrie en Meubileringsbedrijven is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangevane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Amstelveen, 21 juni 2023

S. Voskuilen, MSc. AAG
Verbonden aan Mercer (Nederland) B.V.

7.2 Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

Aan het bestuur van
Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Meubelindustrie
en Meubileringsbedrijven

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Meubelindustrie en Meubileringsbedrijven (hierna ook: "het pensioenfonds") te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Meubelindustrie en Meubileringsbedrijven op 31 december 2022 en van de staat van baten en lasten over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Meubelindustrie en Meubileringsbedrijven zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op circa € 22,8 miljoen. De materialiteit is vastgesteld op basis van een percentage van 0,5% van de som van het stichtingskapitaal en reserves en de technische voorzieningen. Wij hebben voor deze grondslag gekozen gelet op het feit dat deze bepalend is bij de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 686.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's en niet naleven wet- en regelgeving

Frauderisicobeheersing door het pensioenfonds

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en de omgeving waarin zij opereert, de

componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop het toezichthoudend orgaan het toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

In paragraaf 2.3.6.12 Frauderisico's en analyse van het bestuursverslag beschrijft het bestuur de procedures ten aanzien van de risico's op fraude.

Onze frauderisico-analyse

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording is weerlegd, gezien de aard van de opbrengsten. De opbrengsten bestaan uit premiebijdragen die per deelnemer over de pensioengrondslag met een vastgesteld tarief wordt berekend en daardoor op objectieve wijze zijn vast te stellen. Daarnaast bestaan de opbrengsten uit beleggingsopbrengsten die eveneens op objectieve wijze zijn te bepalen.

Bij al onze controles besteden wij aandacht aan de risico's van het doorbreken van interne beheersing door het bestuur. Wij hebben bijzondere aandacht gehad voor posten met een hoge schattingsonzekerheid, waaronder de technische voorzieningen. We verwijzen hierbij ook naar de kernpunten van onze controle voor onze specifieke controle-aanpak voor dit risico.

Onze specifieke controle-aanpak voor het frauderisico

Ten aanzien van het risico op doorbreking van de interne beheersing door het bestuur hebben wij werkzaamheden uitgevoerd zoals het toetsen van de aanvaardbaarheid van de in het grootboek vastgelegde journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn aangebracht.

Verder hebben wij geëvalueerd of de keuze en toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving door het pensioenfonds mogelijk wijzen op frauduleuze financiële verslaggeving. Tevens hebben we elementen van onvoorspelbaarheid opgenomen in onze controlewerkzaamheden. Ook hebben wij de uitkomsten van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving. Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur en toezichthoudend orgaan.

Onze specifieke controleaanpak voor het risico op het niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben gesprekken gevoerd met het bestuur en het toezichthoudend orgaan om inzicht te verkrijgen in welke mate er is voldaan aan wet- en regelgeving. Ook hebben wij communicatie met De Nederlandsche Bank (DNB) en Autoriteit Financiële Markten (AFM) doorgenomen. Wij hebben een schriftelijke bevestiging verkregen van het bestuur dat alle bekende aangelegenheden van vermoede non-compliance aan ons zijn gemeld.

Onze observaties

De hiervoor vermelde werkzaamheden zijn uitgevoerd in het kader van de controle van de jaarrekening. Ze zijn daarom niet gepland en uitgevoerd als een specifiek onderzoek gericht op fraude en het niet voldoen aan wet- en regelgeving. Deze werkzaamheden hebben niet geleid tot bevindingen die van materieel belang zijn voor de jaarrekening.

Controleaanpak continuïteit

Het bestuur heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode van minimaal twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening.

Wij hebben de beoordeling van de continuïteitsveronderstelling met het bestuur besproken en geëvalueerd. Bij deze beoordeling hebben wij in ogenschouw genomen dat de vermogenspositie van het pensioenfonds toereikend wordt geacht en het niet nodig is een herstelplan in te dienen bij De Nederlandsche Bank. Deze beoordeling levert geen informatie op die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het bestuur met betrekking tot de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken. Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
<p>Waardering van beleggingen</p> <p>De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds en bestaan naast beursgenoteerde effecten uit beleggingen in beleggingsfondsen en derivaten.</p> <p>In de toelichting op de jaarrekening geeft het pensioenfonds de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer.</p> <p>In paragraaf 6.4 van de toelichting op de balans per 31 december 2022 zijn de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor waardering van de beleggingen uiteengezet.</p>	<p>Onze controlewerkzaamheden omvatten onder andere het:</p> <ul style="list-style-type: none">• Beoordelen van de juiste werking van interne beheersingsmaatregelen bij de beleggingsadministrateur;• Gebruik maken van de ontvangen ISAE 3402 type II rapportage van de beleggingsadministrateur voor zover relevant voor onze controle van de jaarrekening;• Voor beleggingen in beursgenoteerde effecten het nagaan van de juiste waardering door een 're-pricing' uit te voeren;• Voor derivaten beoordelen of de gehanteerde waarderingsmethoden en technieken geschikt zijn om binnen de geldende verslaggevingsregels te komen tot de marktwaarde van deze beleggingen. Verder het beoordelen van de uitkomsten van de waarderingsmodellen waarbij wij tevens een eigen waarderingspecialist hebben ingeschakeld;• Toetsen of de in de jaarrekening opgenomen toelichting adequaat is in de context van het van toepassing zijnde stelsel van financiële verslaggeving.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
<p>Waardering van de technische voorzieningen</p> <p>De technische voorzieningen zijn gevormd ter dekking van de belangrijkste verplichtingen van het pensioenfonds.</p> <p>In paragraaf 6.4 van de toelichting op de balans per 31 december 2022 geeft het pensioenfonds de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer. De berekening van de technische voorzieningen is bepaald op basis van actuariële veronderstellingen en overige veronderstellingen.</p>	<p>Bij de vaststelling van de adequate waardering, waaronder de toereikendheid van deze voorziening, hebben wij gebruik gemaakt van de uitkomsten van de werkzaamheden van de certificerende actuaaris. Om dit te kunnen doen hebben wij onder andere instructies gegevens aan de certificerende actuaaris en zijn de bevindingen en het certificeringsrapport door ons met hem besproken.</p> <p>Door ons is tevens nagegaan of:</p> <ul style="list-style-type: none">• de administratieve basisgegevens van deelnemers, slapers en pensioengerechtigden, die door de certificerende actuaaris worden gehanteerd bij het certificeren van de technische voorziening voor pensioenverplichtingen, in alle van materieel belang zijnde aspecten juist, volledig en in overeenstemming met de pensioenregeling zijn opgesteld;• de toegepaste methodiek ter bepaling van de voorziening aanvaardbaar is, gegeven de karakteristieken van de verzekerde risico's;• de door het bestuur gebruikte aannames en schattingen in overeenstemming zijn met de gekozen actuariële grondslagen, voldoende zijn onderbouwd en juist zijn toegepast;• de interne beheersing met betrekking tot mutatieverwerking in de pensioenadministratie is geborgd.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag en de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur met betrekking tot de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het pensioenfonds haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Rotterdam, 21 juni 2023

Mazars Accountants N.V.

Origineel getekend door: drs C.A. Harteveld RA

8.1 Begrippenlijst

ABTN (Actuariële en bedrijfstechnische nota)

Pensioenfondsen dienen te werken volgens een ABTN. Hierin zijn de financiële opzet van een pensioenfonds en de grondslagen waarop deze berust, gemotiveerd omschreven.

ALM (Asset Liability Management)

Een methode om modelmatig de samenstelling van de strategische beleggingsportefeuille te bepalen, rekening houdend met de pensioenverplichtingen.

Beleidsdekkingsgraad

Vanaf 1 januari 2015 moeten Nederlandse pensioenfondsen bij beleidsbeslissingen gebruikmaken van de beleidsdekkingsgraad. Dit is het gemiddelde van de laatste 12 maandelijkse nominale dekkingsgraden. De beleidsdekkingsgraad is daardoor stabielier dan de oude dekkingsgraad die de financiële positie van het pensioenfonds aan het einde van iedere maand berekende.

Benchmark

Vergelijkingsmaatstaf. Representatieve herbeleggingsindex waartegen de prestaties van een beleggingsportefeuille worden afgezet.

Bull markt

Een periode waarin de effectenprijzen harder dan gemiddeld stijgen als gevolg van sterke economische groei en/of een optimistische stemming onder beleggers.

Collateral

Een garantie van een in onderpand gegeven zekerheid ter dekking van aangegane verplichtingen. Een clearer is een organisatie (doorgaans één van de grote banken) die lid is van de beurs en als intermediair optreedt tussen kopers en verkopers op de beurs, waarbij de clearer er op toeziet dat de kopers en verkopers aan hun verplichtingen kunnen voldoen. Dit wordt onder meer afgedwongen door het aanhouden van marginverplichtingen door koper en verkoper bij de clearer.

Dekkingsgraad

De waarde van het pensioenvermogen uitgedrukt als percentage van de waarde van de pensioenverplichtingen. De dekkingsgraad wordt als graadmeter beschouwd voor de mate van zekerheid dat de toegezegde pensioenen ook daadwerkelijk kunnen worden uitbetaald.

Deposito

Tegoed bij een bankinstelling, waarover eerst na verloop van een overeengekomen tijdsduur (maximaal 2 jaar) kan worden beschikt.

Derivaat

Financieel contract waarvan de waarde is afgeleid van een andere (onderliggende) waarde, zoals een aandeel, obligatie of grondstof. Bijvoorbeeld: futures, swaps.

Duration

Gewogen gemiddelde looptijd van een lening. Maatstaf om de prijsgevoeligheid van de lening te bepalen voor renteveranderingen.

DV01

Dit is de waardeverandering van het instrument in euro bij een renteverandering van één basispunt (0,01%).

Fiduciair manager

Een fiduciair manager is een dienstverlener met een coördinerende rol op het gebied van vermogensbeheer. De fiduciair manager draagt zorg voor zaken als selectie en monitoring van vermogensbeheerders, totaalrapportages, strategisch advies en beheert vaak de renteaafdekking. De fiduciair manager is het centrale aanspreekpunt voor het pensioenfonds op het gebied van vermogensbeheer.

Franchise

Vrijgesteld bedrag. Over dit deel van het pensioengevend loon worden geen aanspraken opgebouwd.

FTK (Financieel Toetsingskader)

Stelsel van De Nederlandsche Bank voor in de toekomst te hanteren waarderingmethoden.

Governance

Goed ondernemerschap; onder andere integer en transparant handelen door het bestuur, alsmede goed toezicht hierop. Ook het afleggen van verantwoording over het uitgevoerde beleid en het toezicht hierop valt eronder.

High Yield

Hoogrenderende obligaties, uitgegeven door ondernemingen met een lage kredietwaardigheid.

Investment administrator

Bedrijf dat de beleggingsadministratie verzorgt van met name institutionele beleggers.

Outperformance

Er wordt een beter resultaat behaald dan de benchmark.

Pensioenvermogen

Pensioenvermogen zijn alle beleggingen van het pensioenfonds, inclusief aandelen, obligaties, vastgoed, derivaten en liquide middelen, onder aftrek van schulden aan derden.

Rekenrente

Fictief rendementspercentage dat het belegde vermogen in de toekomst wordt geacht op te brengen.

Rentedekking

Financieringsvorm waarin de betaalde premies gelijk zijn aan de contante waarde van de aanspraak die in dat jaar begint.

RTS (RenteTermijnStructuur)

Grafiek die het verband weergeeft tussen de looptijd van een vastrentende belegging enerzijds en de daarop te ontvangen marktrente anderzijds.

Solvabiliteit

Het vermogen dat op langere termijn aanwezig moet zijn om de verplichtingen te kunnen nakomen.

STAR (Stichting van de Arbeid)

Een landelijk overlegorgaan van de centrale organisaties van zowel werkgevers als werknemers in Nederland.

Sterftegrondslag

Berekeningsmethode gebaseerd op een statisch overzicht van sterftekansen per leeftijd van een bepaalde groep personen.

Swap

Ruil van inkomstenstromen gedurende een vastgestelde looptijd. Bijvoorbeeld een vaste 20-jaars rente tegen een variabele 3-maands rente waarbij het contract meer of minder waarde krijgt door de waardeverandering van die inkomstenstroom.

Swaption

Een swaption is een optie op een swap. De eigenaar kan gebruik maken van die optie (dan gaat het swap contract in) of deze laten verlopen.

Technische Voorziening

Zie: VPV (Voorziening Pensioen Verplichtingen)

Tracking error

Tracking error is een in het vermogensbeheer gehanteerd begrip waarmee een indicatie wordt gegeven van de mate van afwijking tussen het rendement van een beleggingsfonds en de waardeontwikkeling van een benchmark.

Underperformance

Er wordt een slechter resultaat behaald dan de benchmark.

Vastrentende waarden

Beleggingssoort waarover in beginsel een vaste rentevergoeding en een vaste looptijd geldt, zoals obligaties, onderhandse leningen en hypotheekleningen.

VPV (Voorziening Pensioen Verplichtingen)

De passiva van het pensioenfonds, gelijk aan de waarde van de pensioenverplichtingen.

Vrijstelling

Vrijstelling van de verplichte deelneming aan de pensioenregeling van het bedrijfstakpensioenfonds.

Waardeoverdracht

Het naar een andere pensioenregeling overdragen van de waarde van een tot zeker moment opgebouwde pensioenaanspraak, in het geval de deelnemer verandert van werkgever of verzekeraar.

Z-score

Mate waarin het werkelijke rendement van een pensioenfonds afwijkt van het rendement van de door het bestuur vastgestelde normportefeuille.

8.2 Nevenfuncties bestuur Meubel per 31 december 2022

P.A. de Bruijn – Nooteboom

Voorzitter raad van toezicht BPF Levensmiddelen
Lid onderhandelingsdelegatie Cao Sociaal Werk
Lid onderhandelingsdelegatie Kinderopvang
Onafhankelijk voorzitter Regiegroep WtTP bij DSM
Bestuurder Sociaal Fonds Hiswa

R.G.A. van Dijk

Eigenaar Holding Rob van Dijk B.V. (handelsnaam Agio Consulting)
Directielid Holding Herperduin B.V.
Lid klantenraad Syntrus Achmea Real Estate & Finance

P. Priester

Uitvoerend bestuurder Bpf Particuliere beveiliging
Voorzitter Raad van Toezicht Pensioenfonds Robeco
Aandeelhouder Xudoo B.V.
Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Thales Nederland
Lid Raad van Toezicht Bpf Levensmiddelen

D.A. Roodenrijs

Bestuurslid en werkgeversvertegenwoordiger in het bestuur van de Vakraad, meubelindustrie en meubileringsbedrijven
Jurist bij CBM

L.C.M. Leisink

Pensioenbestuurder FNV
Bestuurslid Algemeen Pensioenfonds KLM

P.W. de Geus

Bestuurder Bpf Banden en Wielen
Bestuurder Xerox Pensioenfonds
Eigenaar Watergeus Consultancy, professionele bestuursactiviteiten
Eigenaar Watergeus Management B.V.
Lid Raad van Toezicht bij Pensioenfonds voor het Slagersbedrijf
Nederlandse Soloklasse Organisatie
Scheepscharter activiteiten

M. de Jong

Pensioenbestuurder bij FNV
Voorzitter en bestuurslid Stichting Pensioenlab
Algemeen bestuurslid BPF Beton
Algemeen bestuurslid BPF Hibin

D. Gunaydin

Manager juridische zaken/CO bestuursbureau SPA
Raad van Toezicht Stichting Proominent
Bestuurslid VVPJ (tot 1-1-2023)
Extern adviseur bij de commissie juridische zaken ABN AMRO Pensioenen

M. Pet

Pensioenfonds voor het Slagersbedrijf
Bestuurder Pensioenfonds VLEP
Bestuurder Pensioenfonds Kappers
Bestuurder Stichting Vrijwillig Vervroegde Uittreding voor de Pluimveeverwerkende Industrie
Lid ledenraad Stichting Sportevenementen LeChampion

8.3 Andere betrokkenen

8.3.1 Samenwerkende organisaties

De volgende organisaties dragen leden voor het bestuur en/of het verantwoordingsorgaan aan:

Koninklijke CBM (Centrale Bond van Meubelfabrikanten)
Westerhoutpark 10 2012 JM Haarlem
Telefoonnummer: 023 - 515 88 00

FNV
Hertogswetering 159 3543 AS Utrecht
Telefoonnummer: 088-3680368

CNV Vakmensen
Tiberdreef 4 3561 GG Utrecht
Telefoonnummer: 030 - 7511007

CLC Vecta (voorheen Centrum voor Live Communication)
De Corridor 10F
3621 ZB Breukelen
Telefoonnummer: 0346 - 352 444

VON (Vereniging Orgelmakers Nederland)
p/a CBM
Westerhoutpark 10
2012 JM Haarlem

Koninklijke VVNH (Vereniging Van Nederlandse Houtondernemingen)
Westeinde 6
1334 BK Almere-Buiten

8.3.2 Externe partijen

Onderstaand is de stand per 31 december 2022 weergegeven.

Uitvoeringsorganisatie pensioenbeheer

Het bestuur heeft het pensioenbeheer vanaf 2021 opgedragen aan TKP Pensioen B.V. (hierna: TKP). In een dienstverleningsovereenkomst zijn de specifieke werkzaamheden die TKP verricht voor het pensioenfonds vastgelegd. Deze zijn onder te verdelen in de hoofdcategorieën werkgevers, deelnemers, uitkeringsgerechtigden, financiële administratie en verslaglegging en aanvullende verzekeringen (onder andere ANW hiaat en WIA excedent). Het bepaalde in deze overeenkomst dient als kader voor de werkzaamheden die TKP voor het pensioenfonds uitvoert. Binnen deze kaders heeft het pensioenfonds een nadere invulling gegeven aan de wijze waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd en de beleidslijnen waarbinnen dit dient te gebeuren. Ook heeft het bestuur aan TKP specifieke bevoegdheden verleend bijvoorbeeld bij de uitvoering van het pensioenreglement. Deze besluiten zijn vastgelegd in de verslagen van de vergadering van het bestuur.

Vermogensbeheer

Het bestuur heeft het vermogensbeheer aan verscheidene partijen uitbesteed.

Beleggingen in de returnportefeuille worden beheerd door State Street, Northern Trust, Neuberger Berman, Legal & General, Insight en T-Row Price. De matchingportefeuille wordt beheerd door Cardano. Beleggingen in hypotheek en vastgoed vinden plaats door middel van participaties in beleggingsfondsen van Syntrus Achmea Real Estate & Finance (SARE&F), AEGON Asset Management, M&G en Franklin Templeton. Beleggingen in private debt vinden plaats middels Barings. De rapportage van de portefeuille is neergelegd bij BNY Mellon. Deze treedt op als custodian. Het bestuur heeft BlackRock aangesteld als fiduciair adviseur. De fiduciair adviseur

heeft voornamelijk een adviserende rol op strategisch gebied en verzorgt periodiek de balansrapportage van het pensioenfonds. Tevens adviseert BlackRock bij het Managerselectie- en monitoringsproces. Namens BlackRock zijn de heren T. Houwen, V. Valckx en D. Hendrick betrokken bij pensioenfonds Meubel.

8.3.3 Adviserend actuaris

De adviserend actuaris verzorgt alle adviezen op actuariel gebied. Hij vervaardigt jaarlijks een Actuarieel Rapport, waarin de financiële positie en de ontwikkeling daarvan centraal staan. Daarnaast verzorgt hij de haalbaarheidstoets waarop de waarmerkend actuaris zijn oordeel baseert. Andere elementen zijn de continuïteitsanalyse en de evaluatie van het herstelplan. In het verslagjaar was de heer mr. R. Dijkstra van Sprenkels (voorheen Sprenkels & Verschuren) de adviserend actuaris van pensioenfonds Meubel.

8.3.4 Externe adviseurs

Beleidsadviseur beleggingen

De beleggingsadviseur heeft als taak zorg te dragen voor een tijdige, juiste en volledige samenstelling van het beleggingsplan inclusief normportefeuille. Voorts geeft zij tussentijds ook adviezen aan het bestuur.

In het verslagjaar was mevrouw N. Houwaart, verbonden aan Montae & Partners, als beleidsadviseur beleggingen werkzaam.

Bestuursadvies

Op pensioengebied wordt het bestuur in de eerste plaats geadviseerd door Montae & Partners B.V. Montae & Partners verzorgt tevens de bestuursondersteuning. Ook maakt het pensioenfonds gebruik van TKP voor verslaggevingstechnische werkzaamheden. In voorkomende gevallen vraagt het bestuur advies aan andere gespecialiseerde functionarissen.

Communicatieadvies

Vanaf 2021 wordt het communicatieadvies verzorgt vanuit TKP.

8.3.5 Waarmerkend actuaris

De waarmerkend actuaris onderzoekt jaarlijks in hoeverre het pensioenfonds voldoet aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Onder het onderzoek vallen:

- een toets of de technische voorzieningen, het minimaal vereist vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- een toets op de kostendekkendheid van de feitelijke premie;
- een oordeel of het beleggingsbeleid voldoende is afgestemd op de prudent-person regel;
- een oordeel, gemeten naar de wettelijke maatstaf, over de vermogenspositie van het fonds.

De heer S. Voskuilen, verbonden aan Mercer Nederland B.V., heeft als waarmerkend actuaris dit onderzoek voor het boekjaar 2022 uitgevoerd.

8.3.6 Onafhankelijk accountant

De onafhankelijk accountant controleert jaarlijks de onder verantwoordelijkheid van het bestuur opgestelde jaarrekening. Hij doet dit overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen wordt de controle zodanig uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Verder geeft de onafhankelijk accountant een assurance rapport af dat het pensioenfonds tijdig een normportefeuille heeft vastgesteld en controleert hij het feitelijke rendement van de gekozen normportefeuille.

De heer K. Hartevelde van Mazars Accountants N.V., gevestigd te Rotterdam, heeft als onafhankelijk accountant deze controle voor het boekjaar 2022 uitgevoerd.

8.3.7 Compliance officer

Het bestuur heeft een gedragscode vastgesteld. De door het bestuur benoemde compliance officer heeft tot taak toe te zien op de naleving van deze code en heeft toegang tot alle geledingen binnen het pensioenfonds.

Mevrouw mr. B. van Tilburg van HVG Law LLP is gedurende het verslagjaar de compliance officer c.q. vertrouwenspersoon van het pensioenfonds geweest.

8.3.8 Functionaris gegevensbescherming

Pensioenfonds Meubel heeft de heer S. Van de Giessen (Montae & Partners) aangesteld als Functionaris Gegevensbescherming.

8.3.9 Tweedelijns en derdelijns risicomangementfunctie

De heer C. Lötgerink is als zelfstandige aangesteld als sleutelfunctiehouder Risicobeheer. PwC vervult de rol van vervuller.

Pensioenfonds Meubel heeft de heer Van den Berg van Bureau Van den Berg aangesteld als sleutelfunctiehouder Interne Audit. Mazars vervult de rol van vervuller.

Pensioenfonds Meubel heeft de heer S. Voskuilen aangesteld als Actuarieel sleutelfunctiehouder.

Pensioenfonds Meubel heeft de heer Van den Berg van Bureau Van den Berg aangesteld als sleutelfunctiehouder Interne Audit. Mazars vervult de rol van vervuller.

Pensioenfonds Meubel heeft mevrouw K. Kusters aangesteld als Actuarieel sleutelfunctiehouder.

8.3.10 IT-officer

Pensioenfonds Meubel heeft de heer S. Van de Giessen (Montae & Partners) aangesteld als IT-officer.

8.4 Annex IV

Model voor de periodieke informatieverstrekking voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852, waarbij een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten** is vastgesteld. In de verordening is geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten vastgesteld. Duurzame beleggingen met een milieudoelstelling kunnen al dan niet in overeenstemming zijn met de taxonomie.

Productbenaming: Middelloonregeling

Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 549300BH78WPPJ4PPU81

Ecologische en/ of sociale kenmerken (E/ S-kenmerken)

Had dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling? *[vink aan en vul in waar relevant, het percentage geeft het minimaal aandeel duurzame beleggingen weer]*

●● ☐ Ja	●● ☒ Nee
<p>☐ Er zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling gedaan: ___%</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☐ in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie <p>☐ Er zijn duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ___%</p>	<p>☒ Het product promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling had, had het een minimaal aandeel duurzame beleggingen van 3,0%¹</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☒ met een sociale doelstelling <p>☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen</p>

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe wordt voldaan aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot? *[vermeld de ecologische en/of sociale kenmerken die door het financiële product werden gepromoot. Vermeld voor de financiële producten als bedoeld in artikel 6, eerste*

¹ Hoewel het fonds geen doelstelling heeft voor duurzame beleggingen met ecologische en sociale kenmerken, heeft het fonds deze beleggingen wel in portefeuille

alinea, van Verordening (EU) 2020/852, met betrekking tot duurzame beleggingen met milieudoelstellingen, de in artikel 9 van die verordening beschreven milieudoelstellingen waaraan de onderliggende duurzame belegging van het financiële product heeft bijgedragen. Vermeld de sociale doelstellingen voor financiële producten die duurzame beleggingen met sociale doelstellingen hebben gedaan]

Financieel product betekent voor het pensioenfonds: de pensioenregeling.

Het pensioenfonds heeft een beleid duurzaam beleggen waarin doelstellingen zijn vastgelegd en welke ESG-instrumenten daarbij worden ingezet.

Dit financiële product promoot de volgende specifieke ecologische en sociale kenmerken op de volgende wijze:

- **CO2-reductie:**
 - in de wereldwijde aandelenportefeuille ontwikkelde landen met 20% ten opzichte van de benchmark via uitsluiting;
 - in de portefeuille aandelen opkomende landen door uitsluiting van beleggingen in onconventionele olie en gaswinning, Arctische olie en gas en thermische kolen;
 - in de portefeuille bedrijfsobligaties door uitsluiting van beleggingen in 'worst in class' ondernemingen voor wat betreft koolstofintensiteit en ondernemingen in steenkoolwinning;
 - in de portefeuille high yield door uitsluiting van beleggingen in thermische kolen.
- **Uitsluitingsbeleid:**
 - Het pensioenfonds voldoet aan wet- en regelgeving ten aanzien van ondernemingen die **clustermunitie** produceren, verkopen of distribueren.
 - Het pensioenfonds sluit beleggingen uit in landen o.b.v. **internationale verdragen** die Nederland heeft ondertekend, of waaraan Nederland door het EU- en VN-lidmaatschap is gebonden.
 - Ondernemingen die **de algemene principes van de UN Global Compact over mensenrechten, arbeid, milieu en anticorruptie in grove en structurele mate schenden** worden uitgesloten. Dit wordt momenteel niet uitgevoerd binnen het collectieve beleggingsfonds van beursgenoteerde vastgoedaandelen met een weging van 5%.
 - **Goede gezondheid en welzijn:** Ondernemingen die betrokken zijn bij de productie van tabak worden uitgesloten.
- **Insluitingsbeleid:**
 - Binnen de wereldwijde aandelenportefeuille ontwikkelde landen, bedrijfsobligaties en staatsobligaties opkomende landen HC wordt positieve screening toegepast. Er wordt meer belegd in ondernemingen en landen met een **goede ESG-score** en minder belegd in ondernemingen en landen met een slechte ESG-score;
- **Voting- en engagementactiviteiten:**
 - De vermogensbeheerders stemmen over **ESG** onderwerpen en gaan namens het pensioenfonds het gesprek aan met ondernemingen over ESG onderwerpen.
- **Impactbeleggingen:**
 - Minimum doelpercentage van 10% van de staatsobligaties in de matchingportefeuilles zijn groene, sociale en duurzame obligaties met als doel om een positieve bijdrage te leveren aan **klimaat, verantwoorde consumptie en productie en sociale thema's** ;
 - Via bedrijfsobligaties wordt belegd in groene, sociale en duurzame obligaties.

● **Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?**

De verwezenlijking van de door deze pensioenregeling gepromote ecologische of sociale kenmerken wordt gemeten met behulp van de volgende duurzaamheidsindicatoren:

CO2-reductie

Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid 2: Koolstofvoetafdruk van de portefeuille en de benchmark.

(Deel)portefeuille	Indicator	Waarde	Meetgrootheid
--------------------	-----------	--------	---------------

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbieding van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Totale portefeuille ²	Koolstofvoetafdruk	327	Metric Tonnes per EUR m invested
Wereldwijde beursgenoteerde aandelen ontwikkelde markten portefeuille Bpf Meubel	Carbon intensiteit	250	Tonnes per USD m invested
Wereldwijde beursgenoteerde aandelen ontwikkelde markten marktgekapitaliseerde index	Carbon intensiteit	280	Tonnes per USD m invested

Insluitingsbeleid: ESG-score wereldwijde aandelen ontwikkelde landen en bedrijfsobligaties

De algemene R-factor is een gemiddelde ESG-score van de aandelenportefeuille waarin ook een score voor de organisatiestructuur wordt meegewogen. Deze laatste score is gebaseerd op de traditionele elementen waaronder governance codes, verantwoording van het bestuur, onafhankelijkheid en effectiviteit van het bestuur en afstemming van de beloning op de lange termijn strategie.

Voor bedrijfsobligaties wordt gewerkt met een ESG-score voor ondernemingen. De ESG-score van de portefeuille moet beter zijn dan van de algemene benchmark.

(Deel)portefeuille	Indicator	Waarde
Wereldwijde beursgenoteerde aandelen ontwikkelde markten portefeuille Bpf Meubel	R-factor	76
Wereldwijde beursgenoteerde aandelen ontwikkelde markten marktgekapitaliseerde index	R-factor	69,4
Bedrijfsobligaties Investment Grade Bpf Meubel	ESG-score	1,8
Bedrijfsobligaties Investment Grade marktgekapitaliseerde index	ESG-score	1,9

Het volledige PAI-statement is te vinden op onze website

- **...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?** *[opnemen voor financiële producten waarvoor ten minste één eerder periodiek verslag is verstrekt]*

Er is over 2021 niet gerapporteerd op bovengenoemde duurzaamheidsindicatoren.

- **Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?** *[vermeld deze voor financiële producten die duurzame beleggingen hebben gedaan, voor zover niet opgenomen in het antwoord op de vorige vraag, omschrijf de doelstellingen. Beschrijf hoe de duurzame beleggingen hebben bijgedragen aan de duurzame beleggingsdoelstelling. Vermeld voor de financiële producten als bedoeld in artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852 de milieudoelstellingen als beschreven in artikel 9 van die verordening waaraan de onderliggende duurzame belegging van het financiële product heeft bijgedragen]*

Dit financiële product heeft geen doelstellingen voor de duurzame beleggingen conform de definitie vanuit de SFDR. Wel kan het pensioenfonds beleggen in ondernemingen die bijdragen aan andere milieu of sociale doelstellingen. Het pensioenfonds streeft niet één specifieke doelstelling na. Het pensioenfonds heeft de

² Bepaald op basis van beschikbaar data ("coverage" van ongeveer 55% van de portefeuille)

volgende thema's als leidraad bij het beleid duurzaam beleggen gekozen: klimaatverandering, arbeidsnormen, verantwoorde consumptie en productie, goede gezondheid en welzijn en het bijdragen aan afschaffing van kinderarbeid.

De duurzame obligaties die per ultimo 2022 in de beleggingsportefeuille van Pensioenfonds Meubel zijn opgenomen, dragen voornamelijk bij aan de Sustainable Development Goals: Betaalbare en duurzame energie, verantwoorde consumptie en productie, klimaatactie, goede gezondheid en welzijn, eerlijk werk en economische groei.

Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen? [vermeld of het financiële product beleggingen omvat]

Dit financiële product bevat nog geen duurzame beleggingen conform de definitie vanuit de SFDR. Wel heeft het pensioenfonds groene, sociale en duurzame obligaties in de beleggingsportefeuille. Deze obligaties worden door de beheerders getoetst op het voldoen aan de ICMA-richtlijnen (marktstandaard voor de beoordeling van deze obligaties).

De screening en het uitsluitingsbeleid zijn als volgt:

- Ondernemingen die de algemene principes van de UN Global Compact over mensenrechten, arbeid, milieu en anticorruptie in grove en structurele mate schenden worden uitgesloten (met uitzondering van de belegging in het beursgenoteerde vastgoedaandelenfonds met een weging van 5% waarbinnen momenteel geen uitsluitingen worden toegepast).
- Het pensioenfonds voldoet aan de wettelijke verplichtingen ten aanzien van ondernemingen met activiteiten in de wapenindustrie.
- Het pensioenfonds sluit beleggingen uit in landen o.b.v. internationale verdragen die Nederland heeft ondertekend, of waaraan Nederland door het EU- en VN-lidmaatschap is gebonden
- Het pensioenfonds sluit in ieder geval in de mandaten beleggingen uit die gekoppeld zijn aan de thema's tabak en CO₂-uitstoot. Bij de collectieve beleggingsfondsen wordt getoetst in hoeverre de uitsluitingen overeenkomen met de thema's van het pensioenfonds.

Hiermee wordt geborgd dat deze beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Het pensioenfonds weegt de belangrijkste negatieve impact op duurzaamheidsfactoren mee bij investeringsbeslissingen. Het betreft hier de belangrijkste ongunstige effecten in de zin van artikel 4 van de SFDR.

Hoe het pensioenfonds voor de duurzame beleggingen rekening houdt met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren is vastgelegd in het beleid duurzaam beleggen. De belangrijkste instrumenten hierbij zijn: het uitsluitingsbeleid en de engagement activiteiten.

— — — *Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:*

Ja, het pensioenfonds onderschrijft de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten. Het OESO-richtsnoer wordt daarbij als leidraad genomen voor de inrichting van het due diligence proces en de stewardshipactiviteiten van vermogensbeheerders.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren? *[vermeld een rubriek indien in het financiële product rekening is gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren]*

Het pensioenfonds weegt de belangrijkste negatieve impact op duurzaamheidsfactoren mee bij investeringsbeslissingen. Het betreft hier de belangrijkste ongunstige effecten in de zin van artikel 4 van de SFDR.

Hoe het pensioenfonds voor de duurzame beleggingen rekening houdt met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren is vastgelegd in het beleid duurzaam beleggen. De belangrijkste instrumenten hierbij zijn: het uitsluitingsbeleid en de engagement activiteiten.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

[geef een toelichting voor de in artikel 6, eerste Alinea, van Verordening (EU) 2020/852 bedoelde financiële producten]

In de EU-taxonomie is het beginsel "geen ernstige afbreuk doen" vastgesteld, dat inhoudt dat op taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie en dat vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel "geen ernstige afbreuk doen" is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen ook geen ernstige afbreuk doen aan milieu-of sociale doelstellingen.

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
<i>Particuliere hypotheekfondsen</i>	Hypotheek	5,15%	NL
<i>AEAM Mortgage fund 2</i>	Hypotheek	4,33%	NL
<i>GS EURO LIQ RES-INST ACC T</i>	Fonds	4,04%	IE
<i>MISCELLANEOUS CCY</i>	Bank	3,89%	US
<i>SWAP COLLATERAL WITH</i>	Bank	3,24%	US
<i>BARINGS GLOBAL PRIVATE</i>	Fonds	2,59%	US
<i>EURO CASH OTHER</i>	Bank	2,41%	US
<i>SWAP COLLATERAL WITH</i>	Bank	2,05%	UK
<i>SWAP COLLATERAL WITH</i>	Bank	1,84%	NL
<i>NETHERLANDS GOVERNMENT</i>	Overheden	1,79%	NL
<i>SS BLOOMBERG ROLL SELECT</i>	Fonds	1,73%	US
<i>MICROSOFT CORP</i>	Informatie	1,24%	US
<i>ACHMEA DUTCH RESIDENTIAL</i>	Vastgoed	1,19%	NL
<i>APPLE INC</i>	Informatie	1,08%	US
<i>US CASH</i>	Bank	1,07%	US

De lijst bevat de beleggingen die het grootste aandeel beleggingen van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten **[invullen]**

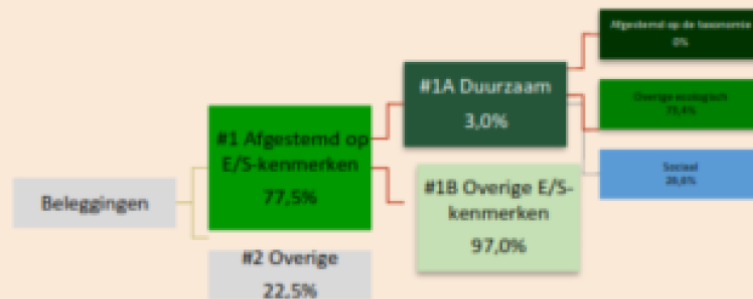
Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen bedraagt per ultimo 2022: 3,0%.

● Hoe zag de activa-allocatie erbij?

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

[vermeld alleen de relevante vakken, verwijder vakken die niet relevant zijn voor het financiële product]

#1 Afgestemd op E/S kenmerken omvat de beleggingen van het gebruikte financiële product om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en evenmin als duurzame belegging kwalificeren.

[geef de onderstaande toelichting indien het financiële product duurzame beleggingen heeft gedaan]

De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:

- Subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- Subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken die niet als duurzame belegging kwalificeren.

[geef een toelichting voor de in artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852 bedoelde financiële producten]

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- De omzet die aangeeft hoe "groen" de ondernemingen waarin is belegd vandaag zijn;
- De kapitaalkuitgaven (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen zijn gedaan door de ondernemingen waarin is belegd die relevant zijn voor een transitie naar een groene economie;
- De operationele uitgaven (OpEx) die de groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weerspiegelen.

In welke economische sectoren werd belegd?

FINANCIËLE EN VERZEKERINGSACTIVITEITEN	17,52%
OPENBAAR BESTUUR EN DEFENSIE	17,15%
PRODUCTIE	16,87%
ONROEREND GOED ACTIVITEITEN	6,31%
INFORMATIE EN COMMUNICATIE	6,14%
GROOT-EN DETAILHANDEL	2,68%
MUNBOUW EN DELFEN	1,49%
INTERNATIONALE ORGANISATIES	1,19%
ELEKTRICITEIT, GAS, STOOM EN AIRCONDITIONING	1,13%
OVERIG/NIET GECLASSIFICEERD	29,51%

In welke mate waren de duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU-taxonomie? [vermeld een rubriek voor de in artikel 6, lid 3, van Verordening (EU) 2020/852 bedoelde financiële producten en informatie opnemen overeenkomstig artikel 51 van deze verordening]

Het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die is afgestemd op de EU-Taxonomie bedraagt over 2022: 0%.

[geef een toelichting voor de in artikel 6, eerste Alinea, van verordening (EU) 2020/852 bedoelde financiële producten]

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling.

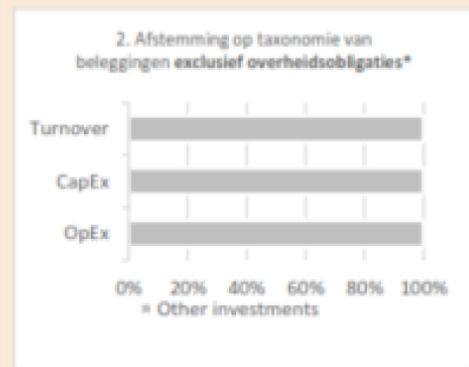
Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissies hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

[geef een toelichting voor de financiële producten als bedoeld in artikel 6, eerste alinea, van verordening (EU) 2020/852 die beleggen in ecologisch duurzame economische activiteiten die geen ecologisch duurzame economische activiteiten zijn]

zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die geen rekening houden met de criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de verordening (EU) 2020/852

De onderstaande grafieken tonen in groen het percentage beleggingen dat was afgestemd op de EU-taxonomie. Aangezien er geen geschikte methode is om te bepalen of overheidsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie*, toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van overheidsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor uitsluitend de beleggingen van het financiële product ander dan in overheidsobligaties.

*Voor deze grafieken omvatten "overheidsobligaties" alle blootstellingen aan overheidsschulden.

- In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een milieu doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Ja:

In fossiel gas In kernenergie

Nee

- Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten? [geef een uitsplitsing van de aandelen van de beleggingen gedurende de referentieperiode]

Het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten bedraagt over 2022: 0%.

- Hoe verhoudt het percentage beleggingen dat is afgestemd op de EU-taxonomie zich tot het percentage tijdens eerdere referentieperiodes? [vermeld indien tenminste één eerder periodiek verslag is verstrekt]

Er is over 2021 niet gerapporteerd over beleggingen die zijn afgestemd op de EU-taxonomie.

Wat was het minimaal aandeel duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die niet waren afgestemd op de EU-taxonomie? [vermeld de rubriek alleen voor de financiële producten als bedoeld in artikel 6, lid 1, van verordening (EU) 2020/852 wanneer het financiële product duurzame beleggingen met een milieudoelstelling omvatte die belegden in economische activiteiten die geen ecologisch duurzame economische activiteiten zijn, en toelichten waarom het financiële product belegde in economische activiteiten die niet waren afgestemd op de taxonomie]

Het aandeel duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die niet waren afgestemd op de EU-Taxonomie was 73,4%.

Wat was het minimumaandeel sociaal duurzame beleggingen? *[vermeld dit alleen wanneer het financiële product duurzame beleggingen met een sociale doelstelling omvatte]*

Het aandeel duurzame beleggingen met een sociale doelstelling die niet waren afgestemd op de EU-Taxonomie was 26,6%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in “overige”? waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

Het overige deel van de portefeuille 22,5% bestaat uit hypotheek, vastgoedbeleggingen, private debt en beursgenoteerde vastgoedaandelen. Binnen de collectieve beleggingsfondsen wordt rekening gehouden met E, S en G factoren zoals:

- Het via financieringsmogelijkheden stimuleren van energiebesparende maatregelen en energie-neutraal maken van woningen / gebouwen;
- Tijdig hulp aanbieden zoals bijvoorbeeld budgetcoaching bij achterstand betalingen, zodat mensen in hun huis kunnen blijven wonen.
- CO2-reductie

Het pensioenfonds monitort de ontwikkelingen hierin, maar stuurt hier nu niet op.

Daarnaast worden ecologische en/of sociale minimumwaarborgen toegepast. Van de vermogensbeheerders wordt verwacht dat zij de UN PRI te hebben ondertekend. Het ESG-proces wordt beoordeeld.

[geef een toelichting voor financiële producten indien er een index als referentiebenchmark is aangewezen om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot]

Referentiebenchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken die dat product promoot.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om te voldoen aan de ecologische en/ of sociale kenmerken? *[vermeld de maatregelen die tijdens de door dit periodiek verslag bestreken periode zijn opgenomen om te voldoen aan de door het financiële product gepromote ecologische of sociale kenmerken, met inbegrip van het engagement van aandeelhouders als bedoeld in artikel 3 acties van Richtlijn 2007/36/EG en elke andere vorm van engagement ten aanzien van de door het financiële product gepromote ecologische of sociale kenmerken]*

[vermeld de maatregelen die tijdens de door dit periodiek verslag bestreken periode zijn opgenomen om te voldoen aan de door het financiële product gepromote ecologische of sociale kenmerken, met inbegrip van het engagement van aandeelhouders als bedoeld in artikel 3 acties van Richtlijn 2007/36/EG en elke andere vorm van engagement ten aanzien van de door het financiële product gepromote ecologische of sociale kenmerken]

Over 2022 heeft het pensioenfonds de volgende ESG-instrumenten gebruikt om te voldoen aan de ecologische en de sociale kenmerken:

- Het doorvoeren van CO2-reductie;
- Het toepassen van een uitsluitingsbeleid;
- Het toepassen van een insluitingsbeleid;
- Het uitvoeren van voting- en engagementactiviteiten;
- Het opnemen van duurzame obligaties in de beleggingsportefeuille.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark? *[vermeld de rubriek indien er, om te voldoen aan de door het financiële product gepromote ecologische of sociale kenmerken, een index als referentiebenchmark is aangewezen, en vermelden waar de methode voor het berekenen van de aangewezen index te vinden is]*

[vermeld de rubriek indien er, om te voldoen aan de door het financiële product gepromote ecologische of sociale kenmerken, een index als referentiebenchmark is aangewezen, en vermelden waar de methode voor het berekenen van de aangewezen index te vinden is]

Niet van toepassing.

- ***In welk opzicht verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?***

Niet van toepassing.

- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten aanzien van de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische en sociale kenmerken?***

Niet van toepassing.

- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?***

Niet van toepassing.

- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?***

Niet van toepassing.